

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

**Operacje zrealizowane w IV kwartale 2022 r.
przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego,
w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów
Wiejskich na lata 2022-2023 w zakresie Sieci na rzecz
innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich**

Centrum Doradztwa Rolniczego
w Brwinowie Oddział w Warszawie

Ul. Rakowiecka 36 lok. 150

02-532 Warszawa

Tel. + 48 22 274 2327

e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Spis treści

1.	Wielkie SER-owanie.....	4
2.	Dobre praktyki w rolnictwie łotewskim: hodowla bydła i przetwórstwo	5
3.	Innowacje w chowie i hodowli bydła na przykładzie francuskich doświadczeń.....	6
4.	XVII Jesienna Giełda Ogrodnicza połączona z Podkarpackim Świętem Winobrania, VI Ogólnopolską Wystawą Królików, III Ogólnopolską Wystawą Królików Młodych.....	7
5.	Podlaska Akademia Serowarska III Edycja	8
6.	Pomorskie Partnerstwa ds. Wody – LPW 2022	9
7.	Innowacyjne rozwiązania w hodowli bydła mięsnego.....	10
8.	Warsztaty wędliniarskie w ramach Zespołów Tematycznych ds. innowacji w rolnictwie	11
9.	Formalne i nieformalne formy wspólnego działania producentów rolnych na Mazowszu.....	12
10.	IV Forum „ Sieciowanie Partnerów SIR”	13
11.	Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca	14
12.	Innowacyjne rozwiązania technologiczne w nawożeniu i nawadnianiu warzyw z wykorzystaniem fertygacji	15
13.	Akademia żywienia krów mlecznych - wyzwania współczesnego producenta mleka.....	16
14.	Innowacje w uprawie, przetwórstwie i dystrybucji produktów ekologicznych z elementami agroleśnictwa.....	17
15.	Innowacyjne przetwórstwo produktów mięsnych.....	18
16.	Innowacyjne przetwórstwo na małą skalę	19
17.	Zagroda edukacyjna – dobry przykład dywersyfikacji działalności rolniczej na terenach wiejskich.....	20
18.	Innowacje w ofercie turystycznej	21
19.	Gospodarstwa demonstracyjne jako źródło innowacyjności, współpracy i transferu wiedzy na obszarach wiejskich.....	22
20.	Kujawsko-Pomorskie Dni Pola Minikowo 2022 – Innowacje w produkcji roślinnej.....	23
21.	Aktywne i Innowacyjne Koła Gospodyń Wiejskich	24
22.	Innowacje w rozwoju turystyki wiejskiej i zagród edukacyjnych.....	25
23.	VIII Mazowiecka Konferencja Pszczelarska „Ratujmy Pszczoły”	26
24.	Innowacyjne rozwiązania w procesie konserwacji pasz i żywienia bydła mlecznego	27
25.	Innowacje w zielarstwie i kosmetyce naturalnej	28
26.	Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych.....	29
27.	Innowacyjna gospodarka pasieczna – wyzwania i oczekiwania w odniesieniu do gospodarki pasiecznej na terenach wiejskich.....	30
28.	Właściwości i zastosowanie produktów pszczelich.....	31
29.	Zakładanie plantacji winorośli i produkcja wina - szansą na rozwój gospodarstw w województwie łódzkim.....	32
30.	Warsztaty serowarskie i piekarskie w ramach Zespołów Tematycznych ds. innowacji w rolnictwie	33
31.	Gospodarstwa demonstracyjne jako efektywny instrument transferu innowacji w rolnictwie.....	34
32.	Spotkanie Grup Operacyjnych z województwa warmińsko-mazurskiego	35
33.	Rolnictwo ekologiczne i perspektywy jego rozwoju w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu	36
34.	Lubelski zespół tematyczny ds. serowarstwa	37
35.	Nowatorskie podejście w żywieniu bydła mlecznego z uwzględnieniem alternatywnego źródła białka dla soi GMO.....	38
36.	Enologia jesienią - Podstawy procesu produkcji wina	39
37.	Świętokrzyska Kuźnia Smaków - marka lokalna.....	40
38.	Dzień Przedsiębiorcy Rolnego 2022.....	41
39.	Szczyt Podlaskich Grup Operacyjnych	42
40.	Innowacyjne rozwiązania w krótkich łańcuchach żywności - dobre przykłady z Lubelszczyzny	43
41.	Innowacje w uprawie, ochronie i pielęgnacji winorośli z uwzględnieniem wpływu gleby na parametry jakościowe owoców i plonu.....	44
42.	II Forum Grup Operacyjnych z województwa kujawsko-pomorskiego.....	45
43.	Zrzeszanie rolników sposobem podnoszenia konkurencyjności produkcji rolniczej.....	46
44.	Zrzeszanie się rolników – szansą na rozwój gospodarstw indywidualnych.....	47
45.	Innowacyjne rozwiązania w zarządzaniu stadem bydła mlecznego	48
46.	Podsumowanie działań i kierunki rozwoju Lokalnych Partnerstw do spraw wody w województwie opolskim.....	49
47.	Rolnictwo Przyszłości.....	50
48.	Jakość zdrowotna i przydatność kulinarna mięsa koziego.....	51

49.	VII Forum Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie	52
50.	Europejski Zielony Ład kierunkiem rozwoju rolnictwa ekologicznego – spotkanie Zespołu Tematycznego	53
51.	Nowoczesne pszczelarstwo ekologiczne	54
52.	Produkcja żywności wysokiej jakości	55
53.	Innowacyjne metody przetwórstwa produktów roślinnych i zwierzęcych w małych gospodarstwach włoskich	56
54.	Nowoczesne pszczelarstwo – perspektywy i zagrożenia	57
55.	Wsparcie innowacyjnych działań w ramach działalności pozarolniczej	58
56.	Turystyka kulinarna w oparciu o lokalne produkty	59
57.	II Szczyt Polskich Grup Operacyjnych	60
58.	Energia odnawialna – oszczędność dla gospodarstwa rolnego i ochrona środowiska	61
59.	Wykorzystanie innowacji w gospodarowaniu na trwałych użytkach zielonych	62
60.	Konkurs „Moje własne innowacje”	63
61.	Jesienna pielęgnacja drzew owocowych	64
62.	Budowanie marki winiarskiej w oparciu o potencjał regionu	65
63.	Spotkanie informacyjno-szkoleniowe dla pracowników WODR oraz CDR wykonujących i wspierających zadania na rzecz SIR	66
64.	Lokalne Partnerstwo ds. wody na terenie województwa lubuskiego (LPW)	67
65.	Innowacje w rozrodzie i chowie trzody chlewnej	68
66.	Nowoczesna produkcja mleka	69
67.	Innowacyjne rolnictwo na przykładzie grup operacyjnych EPI	70
68.	Sieciowanie Partnerów SIR województwa opolskiego na rzecz wielopodmiotowych inicjatyw badawczo-rozwojowych	71
69.	Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności	72
70.	Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na Dolnym Śląsku	73
71.	Innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach KŁŻ	74
72.	Innowacyjne zastosowanie produktów pszczelich	75
73.	Racjonalne gospodarowanie wodą na terenach rolniczych	76
74.	Europejski Zielony Ład kierunkiem rozwoju rolnictwa ekologicznego	77
75.	Zespoły tematyczne ds. innowacji w rolnictwie	78
76.	Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiatach woj. dolnośląskiego	79
77.	Spotkania tematyczne dot. założenia lokalnych partnerstw do spraw wody (LPW) w woj. opolskim	80
78.	Ochrona zasobów wodnych w krajobrazie rolniczym rolą Lokalnych Partnerstw ds. Wody (woj. mazowieckie)	81
79.	Lokalne Partnerstwa Wodne w woj. kujawsko-pomorskim	82
80.	Upowszechnianie wiedzy z zakresu racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, w ramach tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) w województwie świętokrzyskim	83
81.	Najciekawsza oferta agroturystyczna - konkurs na najlepszą kwaterę	84
82.	Nauka dla rolnictwa	85
83.	Zielony ład blisko nas – 5 filmów instruktażowych	86
84.	Rozwój Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych	87
85.	Pomorski rolnik szuka innowacji	88
86.	Nowatorskie spojrzenie na melioracje wodne	89
87.	Nowatorskie podejście do pszczelarstwa	90
88.	Innowacyjna gospodarka pasieczna	91
89.	Ryneczek Marszałkowski – Prosto od Rolnika	92
90.	Rachunkowość rolna jako innowacyjne narzędzie w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	93
91.	Ochrona bioróżnorodności. Ogród przyjazny owadom zapylającym	94
92.	Poradnik innowacyjnego pszczelarza	95
93.	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi w warunkach zmieniającego się klimatu. Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) – podsumowanie działań w woj. zachodniopomorskim	96
94.	Wyzwanie w produkcji roślinnej w aspekcie Europejskiego Zielonego Ładu – Europejski Zielony Ład a działanie Współpraca	97

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	30.09. - 02.10.2022 r.
Miejsce:	Woj. dolnośląskie
Forma:	Konferencja, wyjazd studyjny, targ

Grupa docelowa: rolnicy, producenci, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani tematyką, osoby, które związane są zawodowo z wytwarzaniem serów i innych produktów w gospodarstwach rodzinnych lub też są zainteresowane rozwojem w tej branży, oraz każdy potencjalny nabywca produktów wytworzonych lokalnie, ze względu na realizację wydarzenia we Wrocławiu jest to mieszkaniec województwa dolnośląskiego, zainteresowany prawidłowym odżywianiem, zakupem produktów wytworzonych lokalnie i o wysokiej jakości potwierdzonej stosownym certyfikatem.

Cel: rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie serowarstwa, wykorzystującego surowce pochodzące z własnego gospodarstwa, wymianę wiedzy i doświadczeń, a także wskazanie konsumentowi końcowemu bezpośredniego źródła sprzedaży produktów z gospodarstwa rolnego i małego przetwórstwa oraz innych usług i artykułów od rolników na stoiskach podczas Targów sera „Wielkie SER-wowanie”. Budowanie sieci partnerskich związanych z serowarstwem, poprzez budowanie wspólnej marki i promocji.

Relacja:

Trzydniowe wydarzenie, zostało zorganizowane przez Ośrodek i Stowarzyszenie Serowarów Farmerskich i Zagrodowych.

Podczas konferencji, pierwszą część wykładów poprowadzili Arnaud Sperat Czar – dziennikarz, założyciel i redaktor naczelny dwumiesięcznika Professional Fromager oraz Débora de Carvalho Pereira Sperat Czar z Międzynarodowego Centrum Szkoleniowego dla branży spożywczej. Trzeci wykładowca Audrius Jakubauskas – litewski rolnik i serowar, przybliżył uczestnikom konferencji zagadnienia związane z dojrzewaniem sera. Podczas wykładów przedstawiono informacje na temat pielęgnowania serów dojrzewających, które zaprezentowała dr inż. Dorota Kalicka z Zakładu Technologii Mleczarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego i dr hab. inż. Katarzyna Czyż z Instytutu Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Tematy związane z jakością mleka małych przeżuwaczy i ich wpływem na produkcję serów omówił doradca żywieniowy i zootechniczny Mariusz Dobies. Podczas konferencji serowarzy rozmawiali o technologii produkcji wyrobów mlecznych oraz zasadach utrzymywania zwierząt w dobrostanie tak, aby pozyskiwany surowiec był jak najlepszej jakości.

Drugiego dnia producenci sera i pasjonaci serowarstwa odwiedzili dwa gospodarstwa. Najpierw udali się do Namysłowa, aby zwiedzić rzemieślniczą serownię AhSer, należącą do Anny i Radosława Smreczków. Ta młoda serownia powstała w ubiegłym roku. Druga serownia, którą odwiedzili uczestnicy, to Sernica Dolnośląska w Bielawie. Prowadzi ją Kamil Holajda, który zaczynał serowarską przygodę od produkcji serów we własnej kuchni i ich sprzedaży w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Trzeciego dnia Wielkiego SER-wowania na terenie zielonym Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego odbył się Targ Sera, na którym można było kupić sery kilkudziesięciu regionalnych producentów, ale też wędliny, miody i produkty pszczele, przetwory owocowe i warzywne oraz rękodzieło. Wydarzeniu towarzyszyły prelekcje na temat zdrowego żywienia i znaczenia lokalnej żywności w rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz komentowane degustacje potraw przygotowywanych z lokalnych produktów. Nie zabrakło konkursów serowarskich m.in. na najlepszy ser Targu. [Więcej](#)

2. Dobre praktyki w rolnictwie łotewskim: hodowla bydła i przetwórstwo

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 01-07.10.2022 r.

Miejsce: Łotwa

Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: uczestnicy zespołów tematycznych, mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, hodowcy bydła oraz przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego i przedstawiciele jednostek naukowych oraz samorządowych, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych zainteresowani nowatorskimi rozwiązaniami w dziedzinie produkcji zwierzęcej oraz przetwórstwie.

Cel: aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich, hodowców, rolników w ramach stworzenia partnerstw na poczet projektów i powstania potencjalnych Grup Operacyjnych EPI nakierowanych na innowacyjne rozwiązania w zakresie hodowli bydła oraz przetwórstwa. Przedstawienie dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich w tym m.in. w zakresie hodowli bydła na przykładzie Łotwy będzie podstawą dla inspiracji nowatorskich projektów w przedmiocie działania "Współpraca". Poznanie innowacyjnych przykładów w prowadzeniu produkcji zwierzęcej oraz w zakresie przetwórstwa rolnego. Sieciowanie partnerów SIR w połączeniu z identyfikacją partnerów na poczet powstania potencjalnych Grup Operacyjnych.

Relacja:

Łotewscy rolnicy wprowadzają do swoich gospodarstw działalności niekoniernie kojarzone z tradycyjnym rolnictwem, a sposobu na sukces upatrują też w przetwórstwie swoich produktów. Ponadto do gospodarstw, gdzie prowadzona jest nowatorska produkcja, organizowane są wizytacje zainteresowanych grup, co też stanowi źródło dodatkowego dochodu.

Pierwszym gospodarstwem, które odwiedziła grupa uczestników było gospodarstwo ZELT w okolicach Jełgawy. Młodzi, dynamiczni właściciele specjalizują się w uprawie rokitnika, odmiana dominująca na plantacji to Tatiana. 90% produkcji rokitnika produkowanego na Łotwie jest eksportowane, głównie do krajów skandynawskich. Jednak właściciele szybko zorientowali się, że kluczem do sukcesu jest sprzedaż gotowego produktu, a nie surowca.

Następnie udano się do gospodarstwa Trubenieki specjalizującego się w produkcji grzybów shitake. Jest to największa farma na Łotwie o takim profilu produkcji. Grzyby shitake uprawia się na pniach drzew, w gospodarstwie wykorzystywane są do tego celu olcha biała i czarna oraz dąb. Ostatnim punktem tego dnia była wizyta na farmie jeleni w Valgundes. Hodowla zwierząt prowadzona jest na powierzchni 250 ha. Oprócz jeleni w gospodarstwie hodowane są daniela oraz muflony. Większość zwierząt z tego gospodarstwa sprzedawana jest do dalszego chowu, nie są to w zasadzie zwierzęta przeznaczone do uboju.

Następny dzień pobytu na Łotwie rozpoczęto od wizyty w Spółdzielni VAKS w miejscowości Valmiera. Spółdzielnia zajmuje się kompleksową obsługą rolników, czyli doradztwem, sprzedażą nasion, nawozów oraz środków ochrony roślin, serwisem oraz sprzedażą maszyn, badaniami gleby, szkoleniami, skupem oraz przetwórstwem zboża. Następnie uczestnicy udali się do młyna wodnego Konu Dzirnawas, gdzie zobaczyli kolejną odsłonę rozwiązań stosowanych na wsi. Konu Dzirnawas to funkcjonujący kilkusetletni młyn wodny. Jako że chów bydła mlecznego to dominująca gałąź produkcji zwierzęcej na Łotwie grupa odwiedziła również organizację, która wspiera rolników w doskonaleniu przede wszystkim zasobów genetycznych stad. Dzień ten zwieńczony został wizytacją w innowacyjnym projekcie Klubu Stekowy w Koceni.

Piąty dzień pobytu na Łotwie to wizyta w gospodarstwie Griezites Alpakas, w gospodarstwie specjalizującym się w chowie kóz, a także w gospodarstwach mlecznych. [Więcej](#)

3. Innowacje w chowie i hodowli bydła na przykładzie francuskich doświadczeń

Organizator:	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
Data:	02-09.10.2022 r.
Miejsce:	Francja
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele nauki, przedstawiciele podmiotów działających na rynku rolnym.

Cel: transfer wiedzy z zakresu nowoczesnego chowu i hodowli bydła mięsnego oraz nawiązanie współpracy pomiędzy hodowcami i doradcami rolniczymi w kierunku wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach rolnych.

Relacja:

Przedmiotem projektu była wizyta na europejskich targach hodowlanych Sommet de l'Elevage w miejscowości Clermont – Ferrand we Francji.

Targi te z całą pewnością należą do najważniejszej wystawy dla hodowców gatunków wszystkich zwierząt gospodarskich. Podczas nich odbyły się liczne konferencje (dotyczące zagadnień związanych z zarządzaniem gospodarstwem, zdrowotnością zwierząt, środowiskiem oraz genetyką), a także pokazy oraz konkursy czempionów.

Pierwszy oraz drugi dzień wyjazdu studyjnego poświęcony został w całości wizytacji na targach. Rolnicy mieli okazję uczestniczyć w prezentacji dobrze znanych nam ras bydła mięsnego takich jak: Angus, Charolais, Simental, Blonde d'Aquitaine, Limousine, oraz Hereford. Mieli również niepowtarzalną okazję zapoznać miejscowe rasy bydła - Bazadais czy Aubrac. Uczestnicy zwiedzili również liczne ekspozycje sprzętu rolniczego, w tym najnowocześniejszy sprzęt użytkowany w produkcji bydła. Dla gości z zagranicy zorganizowane zostało międzynarodowe spotkanie, na którym obecni byli hodowcy bydła z całego świata. Była to świetna okazja do nawiązania kontaktów oraz wymiany doświadczeń.

Trzeciego dnia grupa odwiedziła dwa gospodarstwa rolne zajmujące się chowem oraz opasem bydła rasy Charolais. Uczestnicy wyjazdu mogli bliżej zapoznać się ze specyfiką jej chowu. Jest to lokalna rasa wywodząca się z Masywu Centralnego, ceniona za marmurkowane mięso. Największa pod względem kalibru i masy ciała rasa mięsna we Francji. Czwartego dnia wyjazdu uczestnicy gościli w gospodarstwie rolnym specjalizującym się w opasie krów rasy Blonde d'Aquitaine. Jest to rasa wychodowana w południowo – zachodniej Francji. Charakteryzuje się bardzo wysoką wartością opasową, dobrą wartością rzeźną oraz jakością mięsa.

Spotkanie z francuskimi hodowcami umożliwiło wymianę polsko-francuskich doświadczeń związanych z chowem bydła ras mięsnych oraz z rolnictwem. Francja to kolebka chowu i hodowli bydła mięsnego. To właśnie z Francji sprowadzane są najlepsze pod względem genetycznym osobniki. Wyjazd studyjny umożliwił uczestnikom pogłębienie wiedzy, która czerpana była od najlepszych producentów. [Więcej](#)

4. XVII Jesienna Giełda Ogrodnicza połączona z Podkarpackim Świętem Winobrania, VI Ogólnopolską Wystawą Królików, III Ogólnopolską Wystawą Królików Młodych

Organizator:	Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale
Data:	02-03.10.2022 r.
Miejsce:	woj. podkarpackie
Forma:	Targi, konferencja, pokazy

Grupa docelowa: podmioty reprezentujące innowacyjne rozwiązania w branży rolniczej (w tym maszyn i sprzętu rolniczego, zwierząt hodowlanych, roślin), rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji naukowo-badawczych, instytucji doradczych, osoby zainteresowane tematem.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich w szczególności niszowych branż tj. i uprawy winorośli i produkcji wina oraz hodowli królików, w tym królików młodych. Oprócz tego podczas wystawy producenci rolni przedstawili bardzo szeroką ofertę nasadzeń bylin, krzewów, drzew owocowych oraz roślin ozdobnych. Była to doskonała okazja do skorzystania z porad specjalistów i doradców rolnych oraz wymiany doświadczeń. Uczestnicy wystawy poprzez zaprezentowanie swojej oferty na swoich stoiskach wystawienniczych przyczynili się do promocji przykładów ciekawych rozwiązań innowacyjnych w produkcji i usługach w województwie podkarpackim. Dlatego realizacja ww. operacji o tak szerokim zasięgu tematycznym przyczyniła się do tworzenia bezpośredniej sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, wytwórcami żywności oraz osobami i instytucjami oferującymi usługi na rzecz rolnictwa oraz popularyzacji proinnowacyjnych postaw w sferze rolnictwa i produkcji żywności, dotyczących m.in. skracania łańcuchów dostaw.

Relacja:

Realizacja zamierzonego celu odbyła się dzięki organizacji wystawy tematycznie związanej z innowacjami w uprawie, technice i pielęgnacji winorośli, a w tym wymiana doświadczeń w zakresie aspektów prawno-ekonomicznych i technologicznych oraz innowacjami w hodowli królików, w szczególności królików młodych. Zaprezentowanych było około 1700 sztuk królików w 83 rasach i odmianach barwnych. W pobliżu stoisk ze zwierzętami w wydzielonym miejscu odbyły się panele dyskusyjne na których nastąpiła wymiana wiedzy i doświadczeń dot. hodowli królików. Dodatkowo odbyła się konferencja na temat innowacyjnego chowu i hodowli królików w małych gospodarstwach rolnych. Obecność szerokiej grupy odbiorców przyczyniła się do budowania odpowiednich relacji rolnik, producent-konsument, wzmocniło świadomość konsumencką i edukacyjną w zakresie uprawy winorośli i hodowli królików a przez to, produkcji żywności wysokiej jakości. Poprzez udział w wystawie podkarpacki przetwórcy, rolnicy, producenci żywności wysokiej jakości mieli możliwość wspólnej promocji, budowania marki oraz dotarcia do szerszej grupy odbiorców.

Była to najpopularniejsza impreza plenerowa w Boguchwale na Podkarpaciu w ciągu roku. Jej ozdobą były dekoracje przygotowane przez koła gospodyń wiejskich i stylistów, którzy w przyrodzie i rolnictwie widzą ogromny potencjał.

Realizacja zamierzonego celu odbyła się dzięki: organizacji stoisk wystawienniczych promujących innowacyjne rozwiązania branży rolniczej, ogrodniczej oraz przetwórstwa, organizacji pokazów, konferencji, pokazów pozwalających na prezentację dorobku rolnictwa i firm funkcjonujących na obszarze z terenu województwa podkarpackiego. Pokazy i prezentacje skierowane były dla rolników i przedstawicieli agro-przedsiębiorstw, którzy wyróżniają się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijają swą działalność przy pomocy funduszy unijnych oraz wykazują zaangażowanie w życie lokalnej społeczności.

Zaobserwowane i wprowadzone rozwiązania pozwolą na współpracę z rolnikami, doksztalcenie, przekazanie najnowszej wiedzy, wymiany doświadczeń, transfer innowacji od nauki do praktyki.

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie
Data:	04.10.2022 r.
Miejsce:	Wielkopolska
Forma:	Gala

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich zajmujący się lub planujący produkcję serów w ramach RHD lub MLO, przedstawiciele świata nauki, przedstawiciele instytucji świadczący usługi doradcze.

Cel: ułatwienie współpracy podmiotów rynkowych poprzez stworzenie warunków do poszukiwania i nawiązywania partnerstw pomiędzy nimi, w celu zwiększenia ich siły przetargowej, w tym wymiana doświadczeń i praktyk w zakresie produkcji serów farmerskich oraz wprowadzania ich na rynek w formie krótkich łańcuchów dostaw, a także prezentacja dobrych praktyk z tego zakresu.

Relacja:

Gala serów, to niezwykle smaki, cała paleta barwnych serów przystrojonych w pięknych kompozycjach, konkurs serowarski dla uczestników projektu, wykłady serowarskie oraz konsultacje na temat przetwórstwa serów z ekspertami w tej dziedzinie. Dnia 4 października 2022 roku odbyła się Gala serów w ramach projektu pn. „Podlaska Akademia Serowarska” III Edycja. Wydarzenie miało na celu podsumowanie kilkuetapowego projektu, podczas którego mieszkańcy obszarów wiejskich uczyli się praktyki wytwarzania serów podpuszczkowych oraz kwasowych, pod okiem Antoniego Pluta prof. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Projekt skupił 140 osób, które miały okazję zasmakować podlaskich przysmaków, jak również producentów serów podpuszczkowych oraz kwasowych.

Gałę serów rozpoczął Wojciech Mojkowski, Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie, zachęcając uczestników konferencji do tworzenia we własnych gospodarstwach rolnych przetwórstwa na małą skalę poprzez zakładanie działalności rolniczych takich jak RHD czy MLO.

Podczas Gali serów odbiorcy zaprezentowali swoje umiejętności w konkursie serowarskim. Rywalizowano w dwóch kategoriach:

- Ser podpuszczkowy
- Ser kwasowy

Jury w składzie: Pan dr hab. Antoni Pluta, prof. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Pani Grażyna Kajurek mgr inż. Technologii żywności, nauczyciel szkół zawodowych w Wysokiem Mazowieckiem, Pan Adam Zaremba Zastępca Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie oceniło wystawców serów i wyłoniło laureatów konkursu za zajęcie trzech miejsc w każdej z kategorii. Ocenie zostało poddanych aż 36 serów, 18 serów podpuszczkowych oraz 18 serów kwasowych. Oceniający brali pod uwagę smak, konsystencję oraz wygląd zaprezentowanych serów.

Zwycięzcami za najsmaczniejszy ser podpuszczkowy zostali: Danuta Praczuk – miejsce I; Wanda Hryc – miejsce II; Paweł Bujnowski – miejsce III

Zdobywcami nagród za najsmaczniejszy ser kwasowy zostali: Barbara Łapińska – miejsce I; Małgorzata Wasiuk – miejsce II; Leszek Skrodzki – miejsce III

Każdy z uczestników konkursu został nagrodzony drobnym upominkiem i uhonorowany dyplomem. [Więcej](#)

Organizator:	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Data:	04.10. 2022 r.; 06.10.2022 r.
Miejsce:	Szlangowo koło Starego Pola; PODR Lubień
Forma:	Spotkania, spotkania połączone z pokazami polowymi, raport

Grupa docelowa: przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych / uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich województwa pomorskiego, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa.

Relacja:

Przedmiotem projektu była organizacja spotkań powiatowych podmiotów zainteresowanych współpracą w ramach Lokalnych Partnerstw ds. Wody, podczas których zostały przedstawione korzyści z funkcjonowania LPW oraz możliwości i warunki realizacji inwestycji z zakresu retencji i melioracji na obszarach wiejskich, jak również organizacja spotkań połączonych z pokazami polowymi, które poświęcone były prezentacji zabiegów agrotechnicznych służących poprawie sprawności wodnej gleb w różnych warunkach glebowo-klimatycznych. Aktualizacja raportu pt. „Plan na rzecz gospodarki wodą w rolnictwie w województwie pomorskim.

Spotkania odbyły się zgodnie z harmonogramem tzn. w dniach 4.10.2022 r. w Szlangowie koło Starego Pola w powiecie malborskim oraz 6.10.2022 r. w siedzibie PODR Lubaniu w powiecie kościerskim. Udział w spotkaniach wzięli rolnicy i doradcy z PODR z całego województwa pomorskiego. Uczestników w ilości 541 osób dowiozły na miejsce zamówione przez wykonawcę autokary.

Na spotkaniach z wykładem wystąpił profesor Politechniki Koszalińskiej dr hab. inż. Tomasz Piskier z Katedry Agrobiotechnologii. Tematem wykładu było: „Wprowadzenie i następstwa uprawy bezorkowej w aspekcie gospodarki wodnej gleby”. Ilustrowane było licznymi, przemawiającymi do wyobraźni i lepszemu zrozumieniu planszami cyfrowymi. Wykład inspirował do innego spojrzenia na sposoby uprawy gleby. Swoje doświadczenia w prowadzeniu gospodarstwa w systemie uprawy bezorkowej przekazał również rolnik – Marcin Kokocha prowadzący od 6 lat gospodarstwo w systemie bezorkowym. Monika Kozłowska z Farmnet 365 przedstawiła ideę i zalety prowadzenia upraw w systemie rolnictwa precyzyjnego 4.0 związanego z oszczędnościami w produkcji i oszczędnością wody. Następnie odbyły się pokazy polowe z udziałem ciągnika John Deere o mocy 420 KM, agregatu TopDown firmy Vaderstad i agregatu siewnego Spiryt Vaderstad z uwzględnieniem siania i wysiewu nawozu precyzyjnego w rolnictwie 4.0.

Uprawa bezorkowa powoduje, że w glebie zostaje więcej wody. Efektem jest nie przesuszenie i nie degradowanie gleby. Uprawa bezorkowa to inaczej bezpłuczny system uprawy, polegający wyłącznie na jednoczesnym spulchnianiu i mieszaniu gleby. [Więcej](#)

Zapoznaj się z [Planem na rzecz gospodarki wodą w województwie pomorskim. RAPORT - CZĘŚĆ TABELARYCZNA INWESTYCJI służących poprawie gospodarki wodnej.](#)

7. Innowacyjne rozwiązania w hodowli bydła mięsnego

Organizator: Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach

Data: 04-07.10.2022 r.

Miejsce: Francja

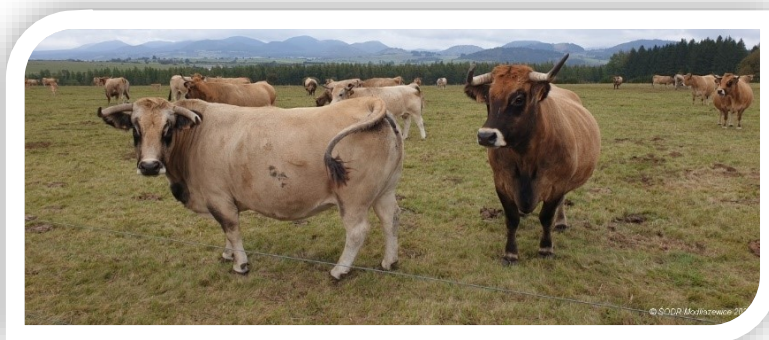
Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: hodowcy bydła mięsnego z województwa świętokrzyskiego, specjaliści branżowi z jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele instytutów badawczych i jednostek naukowych, związków hodowców bydła, osoby zainteresowane tematem.

Cel: transfer wiedzy nt. innowacyjnych rozwiązań technologicznych w produkcji bydła mięsnego, wdrażania postępu hodowlanego i selekcji genetycznej, uzyskiwania wysokiej jakości mięsa wołowego oraz rozwoju i organizacji rynku zbytu.

Relacja:

Pierwszym punktem programu było odwiedzenie targów Sommet de l'Elevage, które corocznie odbywają się w Clermont-Ferrand, w regionie Owernii. Targi te to jedna z największych międzynarodowych imprez sektora produkcji zwierzęcej. Odbywają się w sercu Masywu Centralnego, największego regionu hodowli bydła mięsnego w Europie. Elementami tegorocznych targów były m.in.: największa europejska wystawa zwierząt hodowlanych, wystawa maszyn i urządzeń dla hodowli i rolnictwa, konkurs "Sommets d'Or".

Kolejnym elementem wyjazdu studyjnego były wizyty w dwóch gospodarstwach zajmujących się hodowlą bydła mięsnego. Odbyły się one 06.10.2022 r. - hodowcy oprowadzali zwiedzających, pokazywali budynki inwentarskie i pastwiska oraz odpowiadali na liczne pytania dotyczące swoich gospodarstw, żywienia, hodowli i selekcji genetycznej, a także opłacalności produkcji.

Pierwsze z odwiedzonych gospodarstw położone jest w miejscowości Les Bordes i należy do pana Cyrila Rousset. Właściciel gospodaruje na 230 hektarach. Utrzymuje 340 sztuk bydła rasy Limousine, w tym ok 150 krów mamek.

Drugie gospodarstwo o nazwie Les Aubracs D'Anthony, należące do pana Anthonyego Pellissier, położone jest w miejscowości Saulzet-le-Froid w samym sercu regionu Owernia i liczy 80 hektarów.

Wyjazd studyjny pozwolił na wymianę doświadczeń i nawiązanie kontaktów między doradcami i hodowcami, a także poszerzenie wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań w hodowli bydła mięsnego. [Więcej](#)

[Obejrzyj materiał filmowy z największych targów bydła mięsnego w Europie](#)

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 05-06.10.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie innowacji na obszarach wiejskich, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk: rolników, doradców, winiarzy, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego czy hodowców. Powstałe Zespoły będą podstawą dla tworzących się inicjatyw na poczet rozwoju Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Warsztaty zostały przeprowadzone przez Zespół Fimple.tv, pod przewodnictwem Adama Pulkowskiego – znakomitego i doświadczonego instruktora wędliniarstwa. Uczestnicy zgłębiali tajniki wytwarzania wyrobów wędliniarskich: kiełbasy tatrzańskiej i palcówki, metki wyborowej oraz polędwiczki i pasztetu wieprzowego. Każdy uczestnik miał możliwość czynnego udziału we wszystkich etapach produkcji wędlin. Praktyka przeplatana prezentacją wiedzy wędliniarskiej, „ukraszona” innowacyjnymi recepturami w tle

dymu i zapachów wędzonek z pewnością zostanie zapamiętana i wykorzystana przez uczestników we własnych gospodarstwach. Celem warsztatów było podniesienie poziomu wiedzy w zakresie aktualnych innowacji w produkcji i przetwórstwie wyrobów wędliniarskich oraz identyfikacja potrzeb i problemów w tym zakresie. Podczas dwóch dni nie zabrakło pytań, wymiany doświadczeń i wskazówek wędliniarskich. Forma warsztatów – teoria w połączeniu z „czystą” praktyką a brudnymi rękoma – kolejny raz udowodniła wyższość i zasadność realizacji operacji w takiej formie. Ku zadowoleniu zespołu SIR, większa część uczestników stanowiła nowopoznanych rolników lubuskich, których inicjatywy i działalność rolnicza wzbudziły duże zainteresowanie.

Zwieńczeniem warsztatów było wręczenie zaświadczeń uczestnictwa oraz nietuzinkowe wykonane samodzielnie produkty wędliniarskie, które każdy zabrał ze sobą do degustacji w swoich domach.

Warsztaty z pewnością wzmocniły wśród uczestników przekonanie o wyższości tradycji zdrowego i naturalnego jedzenia, które tak naprawdę jesteśmy w stanie wytworzyć we własnych domach. Ponadto, wpłynęły na wzmocnienie świadomości w zakresie ogromnej roli jaką odgrywa żywność wysokiej jakości i jej produkcja. Udział w warsztatach pozwolił rolnikom na zdobycie wiedzy i umiejętności, aby dokonywali produkcji własnych wyrobów a przyszłościowo dokonywali ich sprzedaży wpływając na rozwój Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności. Projekt przedstawił również alternatywę zwiększenia dochodowości gospodarstwa rolnego w ramach sprzedaży produktów żywnościowych. [Więcej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	06.10.2022 r.
Miejsce:	Zajazd Chodowiak
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, grup producenckich, jednostek naukowych, instytutów badawczych.

Cel: budowanie świadomości producentów rolnych w zakresie produkcji zdrowej żywności w warunkach Zielonego Ładu oraz promowanie dobrych przykładów grupowego działania, w oparciu o współpracę z ośrodkami doradczymi i naukowymi. Inicjowanie współpracy pomiędzy producentami rolnymi, przedsiębiorcami, przedstawicielami nauki i doradztwa, dotyczącej możliwości podejmowania wspólnych inicjatyw w zakresie działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 w ramach wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez grupy operacyjne.

Relacja:

Spotkanie rozpoczęło się wykładem mgr Agnieszki Leszczyńskiej z Departamentu Rynków Rolnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. nt. „Grupy producentów rolnych i organizacji producentów w nowej perspektywie WPR na lata 2023-2027, zasady funkcjonowania oraz wsparcie”. Według prelegentki koncentracja produkcji daje nam możliwość realizacji dużych kontraktów, zachowania ciągłości dostaw, dostosowania produkcji do potrzeb rynku, negocjowania korzystniejszych cen za swoje produkty. W ten sposób eliminujemy z rynku pośredników, a dysponujemy odpowiednią infrastrukturą, która umożliwi nam przygotowanie produktu o najwyższej jakości handlowej. Agnieszka Leszczyńska opowiedziała o grupach producentów rolnych i organizacjach producentów w nowej perspektywie WPR na lata 2023-2027.

Temat „Grupy producenckie jako element strategii rozwoju krajowej wieprzowiny” podjął prof. dr hab. Marek Babicz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wykładowca przedstawił problemy producentów trzody rodzimych ras świń. Duże fermy przy zachowaniu wysokiego poziomu bioasekuracji, są w stanie zaoferować stałą produkcję tańszego surowca wieprzowego. Wykorzystują one przede wszystkim materiał do tuczu w postaci wysokoprodukcyjnych ras i mieszańców.

Monika Przeworska - dyrektor Instytutu Gospodarki Rolnej w wykładzie pt. „Wyzwania dla polskiego rolnictwa – Zielony Ład w rolnictwie, a ekoschematy od strony gospodarstwa” zajęła się Europejskim Zielonym Ładem w rolnictwie, który stanowi kolejne wyzwanie, z jakim będą musieli zmierzyć się polscy rolnicy.

Dr inż. Marek Balcerak ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w wykładzie nt. „Czy działanie grupowe może wpłynąć na opłacalność gospodarstw rolnych” zajął się opłacalnością produkcji - od zawsze podstawowym celem działalności gospodarczej.

Analizując doświadczenia innych krajów w zakresie działania grupowego i wpływu gospodarki rynkowej na rolnictwo można lepiej zrozumieć sytuację w jakiej znalazło się polskie rolnictwo. Działania grupowe wymusiła gospodarka rynkowa i jej bezwzględne zasady funkcjonowania. Nie da się w polskich warunkach konkurencji rynkowej rozbudować pojedynczych gospodarstw tak, aby były poważnym partnerem w łańcuchu dostaw. Bez działalności grupowej ciężko jest skutecznie zredukować pośredników, którzy zarabiają na żywności więcej niż sam producent.

Konferencję podsumował prof. dr hab. Inż. Marek Gugała z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w panelu dyskusyjnym – „Wymiana doświadczeń i prezentacja dobrych praktyk grup GPR i grup EPI w działaniu „Współpraca”, pokazując dobre wzorce grupowego działania producentów trzody chlewnej na Mazowszu z powiatu siedleckiego. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Data:	10-11.10.2022 r.
Miejsce:	Poznań
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: partnerzy zarejestrowani w bazie Partnerów SIR, potencjalni Partnerzy SIR, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele Grup Operacyjnych EPI.

Cel: wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Ułatwianie wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie realizowania projektów mających podnieść poziom innowacyjności polskiego sektora rolno-spożywczego.

Relacja:

Forum jako unikalne w skali kraju wydarzenie zgromadziło w jednym miejscu przedstawicieli świata nauki, praktyki, biznesu i doradztwa oraz dało możliwość wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy nimi. Ideą wydarzenia było przede wszystkim aktywne łączenie Partnerów Sieci SIR w celu realizacji wspólnych, mniejszych bądź większych projektów, które pozwolą osiągnąć zamierzone cele oraz pokonywać kolejne wyzwania związane z wdrażaniem innowacji w sektorze rolno-spożywczym.

Konferencję otworzył Zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Pan Krzysztof Janiak. Witając uczestników wydarzenia podkreślił, że nowoczesne rozwiązania, transfer wiedzy z nauki do praktyki oraz łączenie podmiotów i osób zainteresowanych wdrożeniami innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich to klucze do dynamicznego rozwoju polskiej produkcji rolniczej i polskiej wsi. Dyrektor podkreślił, że te działania od 7 lat, aktywnie są wspierane przez Sieć SIR, koordynowaną przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie przy współpracy z Wojewódzkimi Ośrodkami Doradztwa Rolniczego. W swojej prezentacji przedstawił dorobek działań Sieci, jej pracowników oraz Partnerów.

W trakcie forum krajowy broker innowacji Aleksander Bomberski omówił temat: jak innowacje opracowywane w ramach działania „Współpraca” zmieniają polskie rolnictwo i obszary wiejskie. W trakcie prelekcji zaprezentowane zostały działania dwóch Grup Operacyjnych EPI, które z sukcesem realizują innowacyjne projekty w ramach ww. działania – Grupa Operacyjna „Mini kiwi mały wielki owoc” oraz „EPI Kwiaty cebulowe”.

Forum było wypełnione elementami, zapewniającymi wymianę wiedzy i informacji. Jednym z nich były wystąpienia wybranych partnerów SIR – Stowarzyszenie AGROEKOTON oraz Kraina Krajny. Prelekcje te skupione były przede wszystkim na korzyściach wynikających z wielopodmiotowych działań, w tym również służących wdrażaniu innowacji.

Podczas wydarzenia została zorganizowana również nowa forma aktywizacji Partnerów i wspierająca ich sieciowanie. Były to zaplanowane indywidualne spotkania 1:1 Partnerów SIR podczas sesji stolikowych. Uczestnicy w tym czasie mieli okazję wymienić się doświadczeniami i wiedzą z wybranymi Partnerami podczas bezpośrednich rozmów. Forma ta spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony uczestników.

W drugim dniu spotkania uczestnikom zaprezentowano projekt założeń działania „Współpraca” w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W dalszej części Forum odbyły się warsztaty w 3 grupach tematycznych. Wnioski wyniesione z dyskusji warsztatowych mogą posłużyć jako materiał do opracowania funkcjonowania przyszłej Sieci, w tym przede wszystkim roli Partnerów przyszłej Sieci KSOW+ oraz rozwiązań wspierających beneficjentów działania Współpraca. [Więcej](#)

11. Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca

Organizator:	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
Data:	11.10.2022 r.
Miejsce:	Olsztyn
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: kobiety działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, inni zainteresowani tematyką projektu.

Cel: transfer wiedzy i innowacji, a także dobrych praktyk w zakresie przedsiębiorczości kobiet działających na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Promocja kobiet - liderek wsi wdrażających innowacje na różnych płaszczyznach działalności, a tym samym wzmocnienie ich pozycji w społeczeństwie. Ponadto, wymiana doświadczeń, pomysłów, inicjatyw wprowadzających innowacje, a także nawiązania współpracy.

Relacja:

Spotkanie pn. „Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca” okazało się doskonałą okazją do poznania kobiet z terenów wiejskich woj. warmińsko-mazurskiego, swoistych liderek funkcjonujących i angażujących się w różny sposób i na różnych polach działania. Uczestniczki spotkania wysłuchały bardzo inspirującej wypowiedzi w wykonaniu Pani Marii Sikorskiej, prezeski Stowarzyszenia Liderki innowacji, dziennikarki telewizyjnej, autorki programu „Z klimatem i z pasją”. Dowiedziały się kim są kobiety przedsiębiorcze, jak działać, by osiągnąć sukces. Dziennikarka przedstawiła sylwetki kilku liderek kobiet – rolniczek. Na tych przykładach uczestniczki miały okazję poznać w jak różnych dziedzinach życia potrafią się odnaleźć kobiety. To nie tylko rolniczki, ale

również niejednokrotnie menadżerki, kobiety kreatywne i przedsiębiorcze w swoich działaniach i dążące do wyznaczonego celu. Przy ogromie pracy, jaką wykonują, potrafią znaleźć jeszcze czas na aktywne działanie na rzecz wsi i jej mieszkańców. W dalszej części spotkania panie dowiedziały się dlaczego ważne jest w dzisiejszych czasach wprowadzanie innowacji i to w różnych kierunkach, a także dlaczego warto przyłączyć się do SIR i jakie z tego mogą płynąć korzyści. Panie otrzymały również garść informacji nt. Stowarzyszenia Liderki Innowacji, którego prezeską jest Pani Maria Sikorska, która bardzo zachęcała Panie do przystąpienia do tego stowarzyszenia, które jest adresowane właśnie do Pań z woj. warmińsko-mazurskiego.

Uczestniczki poznały również różne formy skutecznego marketingu, w jaki sposób budować własną markę i co jest potrzebne do tego, by odnieść zamierzony cel, jakim jest sukces w „biznesie”. Wszystkie wypowiedzi dziennikarki były okraszone porcją przykładów pań, które spełniają się na różnych polach. Uczestniczki były bardzo zainteresowane poruszaną tematyką, zwłaszcza, że wiele z nich już jakiś, mniejszy bądź większy sukces odniosły albo chcą go dopiero osiągnąć.

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	11.10.2022 r.
Miejsce:	Skierniewice
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy specjalizujący się w produkcji warzyw gruntowych, przedstawiciele instytucji naukowych, w tym nauczyciele szkół rolniczych, przedstawiciele grup producenckich, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie najnowszych rozwiązań technologicznych w nawożeniu i nawadnianiu uprawy warzyw gruntowych na przykładzie fertygacji, jako wysoko efektywnego sposobu dostarczania składników pokarmowych poprzez nawożenie podczas nawadniania przy użyciu systemów nawadniających.

Relacja:

Pierwszym punktem wyjazdu był blok wykładowy w siedzibie Instytutu Ogrodnictwa - PIB w Skierniewicach. Wykłady poprowadziła dr hab. Jadwiga Treder, profesor IO. Tematyka wykładów obejmowała: „Gospodarkę wodną roślin”; „Potrzeby wodne warzyw z uwzględnieniem etapów rozwoju”; „Systemy nawadniające i sterowanie nawadnianiem”.

Z wykładów przedstawionych przez panią profesor uczestnicy mogli wyciągnąć szereg wniosków. Warzywa, w odróżnieniu od roślin sadowniczych wykazują zdecydowanie większe zapotrzebowanie na wodę w całym swoim okresie wegetacyjnym, dlatego tak ważne jest, aby woda była dostępna w systemie ciągłym. Oprócz nawadniania, równie ważnym aspektem jest nawożenie warzyw. Bardzo skutecznym połączeniem tych dwóch zabiegów jest fertygacja, czyli stosowanie nawożenia podczas nawadniania, przy użyciu systemów nawadniających. Istotą fertygacji jest połączenie konieczności dokarmiania roślin z potrzebami wodnymi warzyw. Fertygacja jest wysoce efektywnym sposobem dostarczenia składników pokarmowych dla warzyw uprawianych nie tylko pod osłonami, ale także w gruncie. W dobie, kiedy od dłuższego czasu daje się zauważyć deficyt wody w glebie, a co za tym idzie znaczny spadek i gorsza jakość plonu warzyw, należałoby wdrożyć skuteczne systemy wspomagające wysoką produkcję warzyw. Do realizacji tego celu warto wdrożyć szeroko rozumianą fertygację. Prawidłowo opracowany program nawożenia bazuje na aktualnych wynikach analizy wody i podłoża, na co prof. Jadwiga Treder zwróciła szczególną uwagę. Wprowadzenie fertygacji, czyli łącznego nawożenia z nawadnianiem, pozwala na zwiększenie plonowania i bardziej efektywne wykorzystanie nawozów w uprawach warzyw.

Uczestnicy wyjazdu w kularowych rozmowach stwierdzali m.in., że na Ziemi Sandomierskiej (i nie tylko) obserwuje się spadkowy trend upraw warzyw gruntowych, spowodowany deficytem wody opadowej i brakiem systemów nawodnieniowych i nawożeniowych.

Wyjazd studyjny był uzupełniony również o aspekt praktyczny - uzupełniający wiedzę teoretyczną zdobytą na wykładach. Uczestnicy mogli zobaczyć i zapoznać się z metodami i sposobami nawadniania warzyw w uprawach gruntowych, jak również pod osłonami. W dobie deficytu wody systemy nawadniające uprawy roślin stały się już koniecznością w niemal każdym gospodarstwie. Teraz należałoby rozważyć połączenie dwóch zabiegów - nawadnianie plus fertygacja. Jest to połączenie ekonomiczne z uwagi na lepsze wykorzystanie zarówno wody, jak i nawożenia. [Więcej](#)

Organizator:	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
Data:	12.10.2022 r.
Miejsce:	Gospodarstwo Rolne Paul Polska, Jarosławiec
Forma:	Wyjazd studyjny / szkolenie

Grupa docelowa: rolnicy, hodowcy bydła mlecznego, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, naukowcy.

Cel: transfer wiedzy z zakresu żywienia krów mlecznych ze środowiska naukowego do praktyki. Wsparcie tworzenia grupy tematycznej, ułatwianie przepływu branżowej i specjalistycznej wiedzy i informacji oraz wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. Upowszechnianie aktualnych, innowacyjnych rozwiązań. Znajomość poruszonych zagadnień jest niezbędna do osiągnięcia zadowalających wyników produkcyjnych w gospodarstwach rolnych.

Relacja:

Zajęcia przeprowadzone zostały w Gospodarstwie Rolnym Paul Polska zlokalizowanym w miejscowości Jarosławiec, w powiecie średzkim. Gospodarstwo może pochwalić się wybitnymi wynikami produkcyjnymi, plasując się w czołówce najlepszych gospodarstw w skali kraju.

Celem wyjazdu studyjnego było zapoznanie się z narzędziami służącymi do oceny poprawności żywienia i zarządzania stadem krów mlecznych. Zajęcia odbyły się w dwóch grupach. Pierwszą z nich poprowadził doktor nauk weterynaryjnych Sebastian Smulski, specjalista od zapalenia i zdrowotności wymienia. Zajęcia odbyły się na hali udojowej, gdzie słuchacze mieli okazję poznać prawidłową rutynę doju oraz porozmawiać o najczęściej popełnianych błędach.

Pan Doktor omówił zagadnienia związane z prawidłowym dippingiem (zabieg polegający na zanurzeniu strzyków po ukończonym doju w specjalnym preparacie), w tym opowiedział o najlepszych dostępnych na rynku środkach do dezynfekcji wymion. Omówiono prawidłową kondycję strzyków, a także krytyczne momenty podczas których ryzyko wniknięcia drobnoustrojów prowadzących do zapalenia wymienia jest największe.

Doktor Smulski zaprezentował, jak przeprowadzić szybki test CMT (California Mastitis Test, z języka angielskiego: kalifornijski test na zapalenie wymienia) pozwalający oszacować stopień zapalenia wymienia. Przedstawiono, jak powinna wyglądać dezynfekcja gum w aparatach udojowych oraz co jaki czas powinny być one wymieniane. Poruszyliśmy również tematykę leczenia zapaleń wymienia. Prawidłowa higiena podczas doju jest niezwykle ważna, ponieważ właśnie tam dochodzi do zakażeń między innymi gronkowcem złocistym, który generuje ogromne koszty leczenia.

Zajęcia w drugiej grupie poprowadził doktor inżynier Robert Mikuła. Każdy z uczestników miał okazję samodzielnie wykonać analizę pasz TMR (Total Mixed Ration, z języka angielskiego: całkowicie wymieszana dawka) na sitach paszowych. Doktor Mikuła omówił jak powinna wyglądać jej prawidłowa struktura (poszczególne wartości procentowe na każdej z 4 dennic). Odpowiednia struktura jest następstwem zdrowotności oraz wydajności krów w stadzie. Następnie doktor Mikuła pokazał, jak wykonać analizę kału na służących do tego sitach kałowych, która informuje nas o stopniu strawienia pasz treściwych oraz objętościowych.

Dalej omówiono, jak za pośrednictwem BCS (Body Condition Scoring, z języka angielskiego: ocena kondycji ciała) ocenić kondycję krowy, a po wstępie teoretycznym uczestnicy oceniali kondycje krów w poszczególnych grupach. Na zakończenie wskazano prawidłową postawę jaką powinna mieć krowa - narzędziem służącym do tego jest skala lokomocji, która informuje nas o zdrowotności racic. [Więcej](#)

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: 12.10. 2022 r.

Miejsce: Lubań

Forma: Konferencja, konkurs

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele firm wspierających rozwój obszarów wiejskich, jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele nauki, mieszkańcy obszarów wiejskich.

Cel: pomoc w utworzeniu potencjalnej grupy operacyjnej, która działałaby w obszarze innowacyjnych metod stosowanych w przetwórstwie ekologicznym i rolnictwie. Ułatwienie wymiany wiedzy oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji oraz zwiększenie aktywizacji środowiska w zakresie tworzenia sieci kontaktów w sektorze rolnictwa ekologicznego. Zapoznanie producentów, przetwórców, doradców, specjalistów i przedstawicieli instytucji działających na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego z innowacyjnymi rozwiązaniami, umożliwi uczestnikom wymianę fachowej wiedzy oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

W dniu 12 października 2022 r. w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Lubaniu odbyła się konferencja podsumowująca Konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w województwie pomorskim. Zarówno konkurs, jak i konferencja podsumowująca, były częścią projektu pt. „*Innowacje w uprawie, przetwórstwie i dystrybucji produktów ekologicznych z elementami agroleśnictwa*”. Ideą wydarzenia była identyfikacja i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie takich rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Spotkanie otworzyła Pani Katarzyna Jasińska – z-ca Dyrektora PODR w Lubaniu. Uroczystość wręczenia nagród laureatom z województwa pomorskiego rozpoczęła się od przedstawienia ilustrowanych licznymi fotografiami dobrych praktyk w uprawie, przetwórstwie i dystrybucji produktów ekologicznych, które omówiła Agnieszka Jereczek – gł. sp. ds. rolnictwa ekologicznego PODR w Lubaniu. Zaprezentowane treści były składową zaobserwowanych korzystnych praktyk stosowanych przez producentów podczas wizyt w gospodarstwach uczestniczących w konkursie nie tylko tej, ale również poprzednich edycji.

Konkurs odbył się w dwóch etapach:

I ETAP WOJEWÓDZKI – wybór najlepszego gospodarstwa ekologicznego w województwie pomorskim, które zostało zgłoszone do etapu krajowego. W konkursie brali udział rolnicy, którzy posiadają aktualny certyfikat wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą. Komisja konkursowa przyznała, oprócz pierwszego i drugiego miejsca, dwa miejsca trzecie oraz dwa wyróżnienia.

Do II ETAPU KRAJOWEGO – zgłoszono laureata I miejsca, tj. Jim Bartosiewicz EKOELITA, gdzie reprezentanci woj. pomorskiego zajęli na etapie krajowym równie wysokie 2 miejsce!

Po wręczeniu nagród odbyła się prezentacja laureatów I miejsca, gdzie wyjaśniono czym gospodarstwo EKOELITA się wyróżnia na tle innych, a później dyskusja nt. innowacji i wyzwań w rolnictwie ekologicznym, a na zakończenie miała miejsce projekcja filmu: agroleśnictwo – innowacyjny element w systemie ekologicznym. [Więcej](#)

Organizator:	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
Data:	12-14.10.2022 r.
Miejsce:	Woj. śląskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: przetwórcy produktów mięsnych, rolnicy prowadzący sprzedaż w ramach KŁŻ, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie.

Cel: upowszechnienie przetwórstwa mięsa na małą skalę wśród mieszkańców województwa śląskiego oraz promowania zbytu tych przetworów w ramach krótkich łańcuchów dostaw. Zwiększenie konkurencyjności małych przetwórców w opozycji do dużych zakładów mięsnych, co będzie skutkowało zwiększeniem dochodów z gospodarstw rolnych. Zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI w celu realizacji innowacyjnych projektów w zakresie krótkich łańcuchów dostaw. Możliwość partnerstwa w ramach sieci, wymiany wzajemnej wiedzy oraz przeniesieniem dobrych praktyk i innowacji, co może prowadzić do zawiązania się grup operacyjnych EPI.

Relacja:

Warsztaty były podzielone na bloki. W jednym z nich omawiano teorię wędliniarstwa, na którą składały się: klasyfikacja surowców, peklowanie surowców na kielbasy, rozdrabnianie mięsa, przyprawy i jelita, nadziewanie kielbas, wędzenie zimne i gorące, obróbka termiczna kielbas: parzenie, podpiekanie, studzenie, podsuszanie kielbas. W części praktycznej, warsztatowej, uczestnicy mieli możliwość sporządzania własnoręcznie: kielbasy śląskiej – domowej, parzonej w jelicie cienkim wieprzowym i wędzonej; Kielbasy jałowcowej – w jelicie cienkim wołowym „wiankowym”, wędzonej, pieczonej, podsuszanej; Kielbasy słoikowej – z farszu zamkniętego w słoiki, tyndalizowanej; Kielbasy szynkowej drobiowej – delikatnej kielbasy szynkowej w osłonce sztucznej poliamidowej, parzonej.

“Kielbasa” to słowo rozpoznawalne na całym świecie. Polska słynie z jej produkcji, a polską kielbasą zajadają się smakosze na całym świecie. Wśród kielbas najcenniejsze są te produkowane według tradycyjnych receptur, z naturalnych składników, pełne smaków i zapachów. Historia kielbasy sięga setki lat wstecz. Jest jedną z naszych ulubionych potraw, jadaną na kanapkach, podawaną jako półmiski mięsów, gotowaną, smażoną i pieczoną. Ale widać też, jak bardzo jakość wędlin zmieniała się przez lata. Jak różnią się kielbasy, które możemy dostać w sklepach, marketach czy sieciówkach i jak bardzo odbiegają smakiem od wędlin tradycyjnych z naturalnymi dodatkami gdzie wiemy co jemy.

Na zakończenie każdy uczestnik otrzymał certyfikat, recepturę wytwarzanych wyrobów oraz wyprodukowane przez siebie wędliniarskie wyroby. [Więcej](#)

W ramach projektu powstał film - [obejrzyj](#)

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie
Data:	12.10.2022 r.; 28-30.11.2022 r.
Miejsce:	Podlaskie Centrum Technologii Rolno-Spożywczych przy PODR w Szepletowie; Litwa
Forma:	Warsztaty, wyjazd studyjny

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich i osoby zainteresowane tematyką.

Cel: rozpowszechnianie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa podlaskiego przetwórstwa surowców rolnych pochodzących z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw. Zapoznanie uczestników z innowacjami w przetwórstwie na małą skalę oraz z tematami ściśle związanymi z przetwórstwem.

Relacja:

Pierwszy moduł projektu odbył się 12 października 2022 r w Podlaskim Centrum Technologii Rolno-Spożywczych przy PODR w Szepletowie i obejmował warsztaty z zakresu przetwórstwa mięsa. Nowoczesna infrastruktura techniczna szepletowskiej przetwórni była gwarancją pomyślnej realizacji tego rodzaju formy edukacyjnej. Uczestnikami warsztatów byli mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tematyką.

Pod okiem eksperta-mistrza masarskiego z wieloletnim międzynarodowym doświadczeniem – Janusza Sadowskiego uczestnicy mogli zapoznać się z innowacyjnymi recepturami powstawania wędzonek, kielbas oraz wędlin podrobowych. Mieli także sposobność uczestniczyć w demonstracyjnym rozbiórce półtuszy wieprzowej połączonym z klasyfikacją mięsa. Z warsztatowego surowca mięsnego metodą „nauka przez działanie”, uczestnicy samodzielnie wytwarzali podroby mięsne oraz białą kielbasę.

Uzupełnieniem warsztatów był wyjazd studyjny na Litwę w dniach 28-30 listopada 2022 r. Tematyka wyjazdu związana była z wielofunkcyjnym innowacyjnym przetwórstwem na małą skalę, ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa mleka, owoców, miodu i mięsa. Uczestnikami wyjazdu byli mieszkańcy obszarów wiejskich planujący rozpoczęcie działalności związanej z przetwórstwem surowców rolnych, osoby zainteresowane tematyką, doradcy rolniczy. Stroną przyjmującą podlaską grupę był Litewski Związek Rolników, Oddział w Druskiennikach.

Program wyjazdu obejmował wizyty w gospodarstwach rolnych zajmujących się innowacyjnym przetwórstwem surowców rolniczych na małą skalę w rejonach Druskienniki, Olita, Łódzkie na Litwie. Wzmocnieniem formuły wizytowania gospodarstw był wykład wprowadzający, podczas którego uczestnicy uzyskali wiedzę na temat ogólnej sytuacji małoskalowego przetwórstwa produktów rolnych, ich zbytu w regionie, przetwórstwa owoców pod potrzeby produkcji słodczy, a także szans, ograniczeń i barier w dziedzinie przetwórstwa mięsa na Litwie.

Dzięki uczestnictwu w wyjeździe studyjnym podlaska grupa zapoznała się z szeregiem innowacji technologicznych, produktowych, sprzedażowych

i marketingowych w przetwórstwie płodów rolnych na małą skalę. Pozyskano nową wiedzę, zdobyto nowe doświadczenia, zawiązano szereg nowych kontaktów zawodowych. [Więcej](#)

17. Zagroda edukacyjna – dobry przykład dywersyfikacji działalności rolniczej na terenach wiejskich

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	14-16.10.2022 r.
Miejsce:	Woj. śląskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: właściciele zagród edukacyjnych, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane podjęciem działalności edukacyjnej, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zwiększenie wiedzy uczestników na temat możliwości rozpoczęcia działalności edukacyjnej na bazie zasobów gospodarstwa rolnego, funkcjonowania Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych oraz możliwości rozwinięcia dodatkowych źródeł dochodu poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych.

Relacja:

W dniach 14-16.10.2022 r. odbył się wyjazd rolników z woj. łódzkiego na Śląsk, gdzie mieli okazję spotkać się z gospodarzami należącymi do Szlaku Gospodarstw Edukacyjnych Województwa Śląskiego.

W trakcie wyjazdu odbyły się wizyty z warsztatami w:

- Zagrodzie Edukacyjnej Niezapominajka. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w warsztatach z tłoczenia oleju. Właścicielem zagrody jest Pan Mirosław Ślęzak, który jest prezesem Szlaku Gospodarstw Edukacyjnych Województwa Śląskiego. Gospodarz podzielił się swoją wiedzą oraz doświadczeniem przy zakładaniu i prowadzeniu szlaku edukacyjnego,
- Zagrodzie Edukacyjnej Owczarkowa Zagroda. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach robienia naturalnych zawieszek do szafy z wosku sojowego i suszonych płatków. Gospodarstwo oferuje spędzenie wolnego czasu wśród zwierząt m.in. woliery z ptakami ozdobnymi o powierzchni około 2500 tys. m², bażanty, króliki, gęsi, alpaki i wiele innych,
- Zagrodzie Edukacyjnej Maciejówka - właścicielka przeprowadziła warsztaty z filcowania. Zagroda edukacyjna prowadzi zajęcia plastyczno-kulinarne, w której można zobaczyć jak wyglądało życie na wsi, dowiedzieć się jak wyrabiano masło, ser, pieczywo, chleb, zapoznać się z rękodziełem ludowym,
- Zagrodzie Edukacyjnej Stefanówka. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach florystycznych. Zagroda edukacyjna prowadzi również zajęcia edukacyjne z zakresu hodowli kucy walijskich, kultury regionu, przetwórstwa mlecznego, wypieku pieczywa, pizzy i ciasteczek, przyrządzania potraw kuchni polskiej i regionalnej oraz przetworów, a także posiada zwierzęta: kozy, konie, krowa, owce, alpaki,
- Gospodarstwie Sadowniczo-Szkółkarskiego Wierus, gdzie odbyły się warsztaty w sadzie. Właściciel oprowadził uczestników i była okazja do wyciskania świeżego soku z jabłek.

Dodatkowo w trakcie wyjazdu studyjnego odbyły się wykłady na temat zasad założenia i prowadzenia zagrody edukacyjnej, wymogów formalnych i merytorycznych oraz warunków jakie trzeba spełnić, aby przystąpić do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, które poprowadziła specjalistka w tym temacie Renata Rosiek. [Więcej](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	17-18.10.2022 r.
Miejsce:	Opole
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz obiektów restauracyjno - hotelarskich z terenów wiejskich woj. opolskiego, członkowie stowarzyszeń oraz lokalnych grup działania, przedstawiciele JST z terenów woj. opolskiego, doradcy rolniczy.

Cel: aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich, prowadzących do dywersyfikacji dochodów gospodarstw rolnych, a także pobudzenie kreatywności właścicieli gospodarstw agroturystycznych w celu stworzenia bogatszej oferty turystycznej województwa opolskiego.

Relacja:

Dwudniowa konferencja, w której udział wzięło 50 osób składała się z niezwykle ciekawych wykładów o zakresie tematycznym związanym z wprowadzaniem zmian w oferowanych produktach turystycznych, kreowaniu nowych produktów, wdrażaniu lepszych rozwiązań w procesach obsługi klientów, udoskonalaniu oferty turystycznej, wprowadzaniu innowacji w obsłudze turystów oraz wykorzystywaniu walorów turystycznych obszaru.

Zaproszeni wykładowcy omawiali i prezentowali następujące tematy:

- Hydrozele w nawożeniu i żywieniu roślin (dr inż. Piotr Chohura),
- Gatunki grzybów w uprawie.
- Mity i fakty o wartościach odżywczych grzybów,
- Przykładowe potrawy z grzybów w nawiązaniu do innowacyjnego zastosowania produktów żywnościowych w aspekcie żywienia turystów podczas wypoczynku (dr inż. Cecylia Miłowana Ukłańska-Pusz),
- Współczesna architektura krajobrazu – przykłady, kierunki i wyzwania (Sandra Jagielska – studio architektury).

Więcej

19. Gospodarstwa demonstracyjne jako źródło innowacyjności, współpracy i transferu wiedzy na obszarach wiejskich

Organizator:	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
Data:	19.10.2022 r.
Miejsce:	Woj. śląskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele jednostek naukowych i samorządowych, przedstawiciele doradztwa rolniczego i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: stworzenie Grup Tematycznych na terenie województwa śląskiego w zakresie zróżnicowanych obszarów tematycznych m.in. rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, produkcji roślinnej, zwierzęcej itp. Dzięki współpracy pomiędzy brokerem innowacji, terenowymi doradcami rolniczymi, rolnikami, hodowcami oraz przedstawicielami świata nauki i jednostek samorządowych, dojdzie do wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwań możliwości ich rozwiązania. Tematyka wokół powstałych zespołów ściśle odpowiada na potrzeby i charakter województwa śląskiego. Zainicjowane grupy tematyczne będą podwaliną dla tworzących się potencjalnych Grup Operacyjnych.

Relacja:

Wyjazd studyjny zorganizowano w ramach projektu pn. „Grupy tematyczne województwa śląskiego”. Podczas wyjazdu uczestnicy mieli okazję odwiedzenia dwóch gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych (KSGD) oraz zapoznania się z prowadzoną w nich produkcją rolniczą, jak również z innowacyjnymi metodami pozwalającymi na rozwój nie tylko ekonomiczny prowadzonych gospodarstw. Oba z odwiedzonych miejsc należą nie tylko do KSGD, ale również do Sieci Zagród Edukacyjnych z uwagi na prowadzoną działalność szkoleniową/edukacyjną.

Uczestnicy odwiedzili gospodarstwo „Niezapominajka” Państwa Elżbiety i Mirosława Ślęzaków. Gospodarstwo to zlokalizowane w Garnku w gminie Kłomnice jest miejscem, w którym prowadzona jest działalność agroturystyczna. Jest to również certyfikowane gospodarstwo ekologiczne oraz zagroda edukacyjna. Ponadto w gospodarstwie prowadzona jest też nowa aktywność tzw. „lawendowy quest”, z którego tajnikami zostali zapoznani również uczestnicy wydarzenia. Mieli oni także możliwość poznania czynników wpływających na prawidłowy rozwój dodatkowych działalności prowadzonych w gospodarstwie oraz brali udział w warsztatach tłoczenia oleju na zimno.

Po zapoznaniu się z gospodarstwem i prowadzonymi w nim aktywnościami grupa studyjna zorganizowanym transportem przemieściła się z Garnka (tj. gminy Kłomnice) do miejscowości Jastrząb w gminie Poraj, aby poznać drugie z odwiedzanych gospodarstw. Była to zagroda edukacyjna i gospodarstwo z KSGD znane jako „Jurajski Koziołek”. We wspomnianym miejscu prowadzona jest hodowla kóz alpejskich. Właściciele Państwo Elżbieta Matusiek i Bogusław Kutyba zajmują się hodowlą kóz od kilku lat i efektywnie przetwarzają pozyskane mleko na sery kozie, które uczestnicy mieli okazję posmakować. Na początku wizyty uczestnicy zostali oprowadzeni po gospodarstwie, a następnie wzięli udział w warsztatach edukacyjnych dotyczących kulinarnego wykorzystania kozich serów.

W ramach wyjazdu uczestnicy oprócz poznania gospodarstw mieli również okazję, aby nawiązać kontakty oraz wymienić się doświadczeniami w zakresie działalności prowadzonych we własnych gospodarstwach. Realizacja wyjazdu studyjnego do gospodarstw prowadzących dodatkowe aktywności w tym m.in. działalność edukacyjną stanowiła doskonały przykład wspierania / ułatwiania transferu wiedzy pomiędzy podmiotami działającymi w sektorze rolniczym prowadzącymi różne dodatkowe działania w gospodarstwie a innymi rolnikami oraz mieszkańcami terenów wiejskich zainteresowanymi prowadzeniem gospodarstwa edukacyjnego. [Więcej](#)

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	21.10.2022 r.; 02.12.2022 r.
Miejsce:	Woj. kujawsko-pomorskie
Forma:	Konferencja, szkolenie, filmy

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, pracownicy uczelni i jednostek naukowych, przedsiębiorcy, studenci kierunków rolniczych, inni zainteresowani tematyką projektu.

Cel: upowszechnienie i propagowanie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego innowacji w produkcji roślinnej poprzez popularyzację postępu hodowlanego roślin uprawnych jak i w obszarze technologii uprawy, nawożenia, ochrony roślin i nawadniania. Zaprezentowanie potencjału hodowlanego szerokiej gamy gatunków roślin uprawnych. Wymiana fachowej wiedzy w obszarze postępu hodowlanego, technologii uprawy, ochrony roślin, nawożenia oraz nawadniania, a także innowacji w obszarze rolnictwa precyzyjnego.

Relacja:

W ramach projektu w dniu 21.10.2022 r. w Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji im. Leona Janty-Pończyńskiego w Minikowie odbyła się konferencja pn. „*Mikrobiologia w rolnictwie*” z transmisją online. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem i zgromadziło, zarówno stacjonarnie jak i online, łącznie 148 uczestników. Jako główne cele konferencji przyjęto rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej biologicznych (w tym mikrobiologicznych) metod ochrony roślin, poprawy żyzności gleby oraz ich znaczenie w uprawie i poprawie plonowania roślin uprawnych, wymiana informacji na temat praktycznych i prawnych aspektów zastosowania biologizacji oraz prezentacja przykładów wykorzystania pożytecznych mikroorganizmów w uprawie roślin oraz przedstawienie perspektyw na przyszłość dotyczących zrównoważonej uprawy, zgodnej z dobrymi praktykami rolniczymi i ochroną środowiska. [Więcej](#)

Zorganizowano również szkolenie pn. „Uprawa słonecznika” zorganizowano w Minikowie w dniu 02.12.2022 r., w którym uczestniczyło 28 osób.

Dodatkowo w ramach projektu opracowano filmy „Kujawsko-Pomorskie Dni Pola 2022” – [otwórz playlistę filmów](#)

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 25-26.10.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Konferencja

Grupa docelowa: członkowie Kół Gospodyń Wiejskich, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, uczestnicy spotkań Zespołów Tematycznych ds. innowacji, przedstawiciele instytucji publicznych i samorządowych, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, przetwórcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inni zainteresowani ideą Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności na temat innowacyjnego modelu sprzedaży produktów rolnych w ramach tworzenia Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności poprzez zorganizowanie konferencji dla przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich z województwa lubuskiego. Koła Gospodyń Wiejskich, odgrywają ogromną rolę w produkcji lokalnej żywności wysokiej jakości. Zainicjowanie rozwoju małych rynków, zwiększenia produkcji produktów najwyższej jakości w ramach idei skracania łańcucha dostaw żywności, hasła Polskiego Ładu: Od pola do stołu.

Relacja:

Pierwszy dzień konferencji poświęcony był wiedzy teoretycznej, a było to możliwe dzięki interesującym prezentacjom. Pan Tomasz Rudnicki za sprawą wykładu „Liderstwo wśród kobiet” wskazał sposoby jak można budować pozycję kobiet w społeczeństwie. Z kolei Pani Katarzyna Nowak przekazała wskazówki, dlaczego prawidłowe odżywianie stanowi klucz do zdrowia każdego człowieka. Lecz sekret zdrowego życia tkwi nie tylko w odpowiedniej diecie. W tym przekonaniu utwierdziła nas Pani Katarzyna Taberska prezentując praktyczny wykład „Nie tylko w duszy tkwi siła czyli jak dbać o kondycję”. Tajemnice Internetu oraz działania KGW w mediach społecznościowych zdradziła Pani Aleksandra Majsnerowska. Dodatkowo praktyczną wiedzę na temat Ubezpieczeń dla KGW przedstawiła Pani Izabela Madziar z KRUS. Oddział Regionalny w Zielonej Górze, przy okazji nagradzając troje uczestników za udział w konkursie z wiedzy o bezpieczeństwie. Działalność KGW w kontekście przepisów BHP – zaprezentował Pan Janusz Pawlak z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze. Zwieńczeniem pierwszego dnia konferencji był wykład Pani Renaty Kempy p.o. Kierownika Biura Rejestracji Zwierząt Lubuski Oddział Regionalny ARIMR w Zielonej Górze na temat założenia KGW oraz pozyskiwania wsparcia finansowego.

W drugi dzień Konferencji "Aktywne i innowacyjne Koła Gospodyń Wiejskich" uczestnicy odwiedzili Zagrodę edukacyjną – Akademię Cioci Joli, Karczma Taberska w Janowcu. Pani Jolanta Taberska w niesamowity sposób przekazała wiedzę o zaletach prowadzenia działalności edukacyjnej na obszarach wiejskich. Zwieńczeniem wydarzenia była wizyta w Zielonym gospodarstwie opiekuńczym prowadzonym w Gościńcu pod Dębem w Jasieńcu, gdzie

wysłuchaliśmy ciekawego wykładu i prezentacji Kierownik OPS w Trzcielu Pani Dominiki Koniecznej oraz Pani Agnieszki Krzaczkowskiej - Kierownik Wydziału Koordynacji Ekonomii Społecznej ROPS Zielona Góra na temat działalności gospodarstw opiekuńczych. [Więcej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	26.10.2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, przedsiębiorcy, mieszkańcy obszarów wiejskich zajmujących się działalnością rolniczą i pozarolniczą, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: ułatwienie wymiany fachowej wiedzy pomiędzy podmiotami zainteresowanymi rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, doskonaleniem i wprowadzaniem innowacji w działalności oraz poznanie dobrych praktyk. Inicjowanie i rozwój współpracy podmiotów i osób działających w branży turystycznej i edukacyjnej przy szczególnym wykorzystaniu walorów terenów wiejskich. Podniesienie poziomu wiedzy rolników w zakresie wykorzystania zasobów gospodarstwa w celu rozwijania przedsiębiorczości, wskazanie jak wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań daje możliwość rozwijania działalności turystycznej i edukacyjnej na terenach wiejskich.

Relacja:

Wykład wprowadzający „Funkcje turystyczne i edukacyjne obszarów wiejskich” wygłosiła dr Barbara Woś z Katedry Turystyki i Rekreacji Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii na Politechnice Opolskiej. Prelegentka wskazała na atrakcyjność obszarów wiejskich i ich potencjał w rozwijaniu agroturystyki i działalności zagród edukacyjnych.

W kolejnym wykładzie „Apiturystyka jako innowacyjny pomysł na wykorzystanie zasobów gospodarstwa” dr Barbara Woś zajęła się działalnością prowadzoną przez gospodarstwa pasieczne. Przedstawione były różne aspekty wykorzystania zasobów gospodarstw zajmujących się pszczelarstwem do prowadzenia dodatkowych działalności w zakresie turystyki czy zagród edukacyjnych.

Adam Urbankowski - członek Polskiego Związku Hodowców Alpak i jednocześnie właściciel Zagrody Edukacyjnej „Alpaki”, przybliżył słuchaczom informacje na temat historii alpak, ich pochodzenia i hodowli. Prelegent wskazał w wykładzie pn. „Ciekawe zwierzęta w zagrodzie edukacyjnej – alpaki” na duży potencjał tego gatunku w rozwoju turystyki i rekreacji.

Wykład „Naturalne sposoby wzmacniania odporności - turystyka kulinarna” przedstawiła dr hab. Katarzyna Antosik - kierownik Zakładu Dietetyki i Oceny Żywności w Instytucie Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Prelekcja dotyczyła ważnych aspektów odporności organizmu i jej wzmacniania naturalnymi, domowymi sposobami (np. wzmacniania odporności poprzez stosowanie różnych diet).

Wykład pt. „Rośliny zielarskie – wykorzystanie ich walorów w działalności edukacyjnej” przeprowadziła dr hab. inż. Elżbieta Malinowska z Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Wykładowczyni wskazała istotne cechy i właściwości roślin zielarskich, a jednocześnie ich praktyczne wykorzystanie w prowadzeniu działalności zagród edukacyjnych.

Słuchacze poznali różne sposoby zagospodarowania przestrzeni roślinami zielarskimi, sposoby ich wykorzystania w prowadzeniu edukacji w różnorodnych aspektach np. zdrowotnych. Zaprezentowane zostały także dwa filmy, które stanowiły przykłady dobrych praktyk w rozwijaniu działalności turystycznej i edukacyjnej na terenach wiejskich.

Konferencja umożliwiła wymianę doświadczeń, poszerzenie wiedzy w różnych dziedzinach, co może poszerzyć ofertę i podnieść konkurencyjność usług agroturystycznych i zagród edukacyjnych. [Więcej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	26.10.2022 r.
Miejsce:	MODR Oddział Siedlce
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: pszczelarze, rolnicy, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani tematyką pszczelarstwa, przedstawiciele jednostek naukowych.

Cel: zapoznanie pszczelarzy, mieszkańców obszarów wiejskich, doradców, z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie gospodarki pasiecznej oraz zwalczania chorób i szkodników pszczoł. Pszczoła miodna i inne owady zapylające są wskaźnikiem utrzymania na odpowiednim poziomie bioróżnorodności. Spadek populacji tej grupy owadów ma wysoce negatywne oddziaływanie na produkcję rolniczą poprzez zachwianie równowagi w ekosystemie. Konsekwencją tego stanu są obniżki plonów w rolnictwie, a tym samym coraz wyższe koszty ekonomiczne w gospodarstwach produkcyjnych. Aby w sposób istotny móc wpłynąć na poprawę ekonomiki rolniczej ważne są oddolne inicjatywy w postaci spotkań w formie konferencji, gdzie kadra naukowa ma możliwość przekazywania wiedzy do praktyki a pszczelarze, rolnicy, doradcy wymienić się doświadczeniami. Grupa docelowa będzie miała szansę wypracowania odpowiednich innowacyjnych rozwiązań, aby zahamować ten negatywny trend.

Relacja:

Podczas konferencji „Ratujmy pszczoły” prof. dr hab. Jerzy Demetraki-Paleolog z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie omówił przyczyny depopulacji rodzin pszczelich, zwracając szczególną uwagę na zmiany klimatu, choroby, wytrucia i podtrucia pszczoł. Dużo uwagi poświęcił pracy hodowlanej i selekcji w celu wyhodowania pszczoł opornych na choroby, bez utraty produktywności.

Dr Ewa Waś z Laboratorium HoneyLab Teper & Waś z Puław, omówiła: innowacyjną gospodarkę pasieczną – głównie badanie jakości wosku pszczelego oraz wpływ zafałszowań węzy na rozwój rodziny pszczelej, wyniki badań nad jakością wosku i węzy w Polsce wykonywane przez laboratorium latach 2021-2022 r., skutki poddawania rodzinom pszczelim

zafałszowanej parafiną i stearyną węzy. Wykładowczyni przedstawiła także metody pobierania i etykietowania próbek węzy i wosku do badania.

Wyniki badań nad jakością miodów odmianowych w Polsce wykonywane przez laboratorium latach 2021-2022 r., omówił dr Dariusza Tepera z HoneyLab Teper & Waś.

Spotkanie było kolejną okazją do uzupełnienia wiedzy na temat właściwego prowadzenia gospodarki pasiecznej, zwalczania chorób i szkodników pszczoł oraz stosowania odpowiedniej jakości węzy.. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń z zakresu rozwoju obszarów wiejskich pomiędzy. [Więcej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	27.10.2022 r.
Miejsce:	Siedziba MODR Oddział Płock
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: podniesienie jakości działań przy produkcji mleka poprzez propagowanie dobrych praktyk rolniczych na obszarach wiejskich, co przyczyni się do poprawy zdrowotności zwierząt i lepszej wydajności mleka. Wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, a także działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich, dzięki poszerzaniu wiedzy na temat chowu i hodowli bydła mlecznego i produkcji żywności przez rolników.

Relacja:

Otwarcia konferencji dokonali: Tomasz Skorupski – zastępca dyrektora MODR oraz Wojciech Banaszczak – dyrektor MODR Oddział Płock.

W programie konferencji odbyły się wykłady dr. hab. Zbigniewa Podkówa, prof. PBŚ z Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich i Piotra Kostrzewy z MODR Oddział Płock.

Dr hab. Zbigniew Podkówa swoje wystąpienie ukierunkował na:

- prawidłowe zakiszanie kukurydzy;
- prawidłową produkcję sianokiszonek;
- prawidłowe żywienie krów mlecznych.

Słuchacze zapoznali się z zasadami odpowiedniego zbioru materiału roślinnego do zakiszania, właściwego podsuszenia, ugniecenia i okrycia folią. Wykładowca szczególną uwagę zwrócił na prawidłowy termin i wysokość koszenia roślin, dodatek konserwantów i właściwe wybieranie kiszonek. Podał przykłady wpływu zawartości suchej masy w kiszonkach na pobranie suchej masy kiszonki i produkcję mleka. Podobne przykłady dotyczyły wielkości produkcji mleka w zależności od wysokości zbioru roślin. Doktor obalił mity dotyczące niskiej wysokości koszenia kukurydzy oraz przedstawił problemy z wysokim koszeniem. Szczegółowo omówił fazy procesu zakiszania oraz wpływ błędów popełnianych przy wybieraniu kiszonek na ich jakość. Wykładowca wyjaśnił, czym powinien charakteryzować się dobrze przygotowany TMR (każdy kęs ma taką samą wartość pokarmową i taką samą strukturę, pozostawione niedojady powinny przypominać zadawany TMR). Każde zagadnienie poparte było ciekawymi slajdami.

Piotr Kostrzewa - doradca MODR Oddział Płock, omówił Ekoschematy - praktyki pozytywnie oddziałujące na środowisko, klimat i dobrostan zwierząt, jako źródło zwiększenia dopłat w gospodarstwie. Ekoschematy to dobrowolne dla rolników systemy płatności za realizację praktyk korzystnych dla środowiska i klimatu oraz dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad wymogi określone w warunkowości. Są tak zaprojektowane, aby w jak największym stopniu realizować korzyści środowiskowe, a zarazem zachęcić rolników do aktywnego zaangażowania się w realizację działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Wykładowca zaprezentował warunki przystąpienia do poszczególnych ekoschematów i omówił te, które objęte są systemem punktowym. Przedstawił różne rodzaje ekoschematów i związane z tym dodatkowe płatności dla gospodarstwa. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	02-04.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. podlaskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, członkowie Kół Gospodyń Wiejskich, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: przekazanie najnowszej wiedzy z zakresu dobroczynnego zastosowania ziół w gospodarstwie domowym, kosmetyce oraz wykorzystanie ich w praktyce rolniczej, a także pokazanie nowych metod wytwarzania naturalnych kosmetyków wysokiej jakości. Promocja nowych rozwiązań związanych z generowaniem dodatkowego dochodu na obszarach wiejskich; wzrost dochodu małych gospodarstw, przedsiębiorczości oraz promocję wsi jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego; nawiązanie kontaktów między uczestnikami projektu.

Relacja:

Rolnicy z woj. łódzkiego wyruszyli do woj. podlaskiego, aby zdobyć nową wiedzę i wymienić doświadczenia w temacie innowacji w zielarstwie oraz produkcji kosmetyków naturalnych.

Podczas wyjazdu odbyły się wizyty studyjne w:

- Olejowym Raju - uczestnicy wzięli udział w warsztatach i mogli sami wykonać olejek do demakijażu na bazie oleju tłoczonego z pestek truskawek oraz mieli okazję spróbować olejów wytłoczonych na zimno z czarnuszki, ostropestu, kopry kokosowej i wiele innych,
- Miodowej Mydlarni - uczestnicy wykonali własnoręcznie mydełka oraz zapoznali się z wytwarzaniem naturalnych kosmetyków z miodu, propolisu, pyłku i wosku pszczelego,
- Ziołowym Zakątku - miejscu szczególnym jeśli chodzi o bogactwo ziół. Mieszkańcy Podlasia od pokoleń zbierają rośliny lecznicze, korzystając z ich dobrodziejstw. Uczestnicy wysłuchali wykładów nt. zasad zbioru, suszenia i przechowywania ziół, właściwości leczniczych, zastosowania ziół w gospodarstwie domowym, tworzenia mieszanek ziołowych na różne dolegliwości oraz wykorzystaniu ziół w kosmetyce i praktyce rolniczej. Po wykładach odbyła się część praktyczna w Podlaskim Ogrodzie Botanicznym, gdzie uczestnicy mogli poznać zioła w terenie i zasięgnąć wiedzy zielarskiej podczas przemierzania ścieżek edukacyjnych.

Wykłady, jak i część praktyczną w ogrodzie poprowadził osobiście właściciel Ziołowego Zakątku dr inż. Mirosław Angielczyk. W Ziołowym Zakątku odbyły się również warsztaty ziołowe, gdzie uczestnicy komponowali własne mieszanki ziołowe na różne dolegliwości oraz kosmetyki tj. sól do kąpieli z dodatkiem ziół i olejków eterycznych, mydełka. Po warsztatach grupa udała się do firmy Dary Natury, gdzie mogli zobaczyć proces produkcji, suszenia oraz liofilizacji, a także magazynowania ziół, owoców i warzyw. Zobaczyli również tłocznie olejów, a także pole tymianku. [Więcej](#)

26. Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	02-04.11.2022 r.; 12.12.2022 r.; 14.12.2022 r.; 15.12.2022 r.
Miejsce:	Tłuchowo, Minikowo, woj. mazowieckie
Forma:	Spotkanie, wyjazd studyjny, warsztaty, konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, doradcy, specjaliści i przedstawiciele nauki.

Cel: budowanie koncepcji prowadzenia demonstracji w ramach Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Przekazanie aktualnej wiedzy i doświadczeń na temat produkcji rolnej. Możliwość porównania ze sposobami gospodarowania przez uczestników - rolników, a także możliwość wymiany doświadczeń i zyskania przekonania o możliwości stosowania nowych, lepszych od dotychczasowych rozwiązań.

Relacja:

W ramach projektu odbyły się:

- ➔ Spotkanie branżowe pn. „Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych” - 12.12.2022 r. Tłuchowo.
- ➔ Wyjazd studyjny pn. „Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych” - 02-04.11.2022 r. woj. mazowieckie.
- ➔ Warsztaty dla doradców pn. „Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych” - 14.12.2022 r. Minikowo.
- ➔ Konferencja pn. „Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk pozyskanych z Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych” - 15.12.2022 r. Minikowo.

Organizator:	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
Data:	05.11.2022 r.
Miejsce:	Gospodarstwa Pasiecznego „Sądecki Bartnik” w Stróżach
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich z terenu województwa śląskiego, tj. pszczelarze oraz przedstawiciele instytucji okołorolniczych współpracujących ze środowiskiem pszczelarskim oraz osoby zainteresowane przetwórstwem produktów pszczelich.

Cel: poszerzenie dotychczasowej posiadanej wiedzy przez uczestników wyjazdu studyjnego, wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk z zakresu szeroko pojętego pszczelarstwa ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywania innowacyjnych rozwiązań w wykorzystaniu produktów pszczelich w apiterapii, w tym uloterapii (leczenie powietrzem ulowym).

Relacja:

Uczestników wyjazdu studyjnego przywitał właściciel gospodarstwa pasiecznego „Sądecki Bartnik” Pan Janusz Kasztelewicz.

Pierwszym miejscem zaprezentowanym uczestnikom wyjazdu studyjnego było laboratorium miodowe. Pan Janusz Kasztelewicz zapoznał

uczestników ze specyfiką pracy laboratorium miodowym, w tym objaśnił jakie cechy jakościowe produktów pszczelich są badane. Badanie produktów pszczelich jest ważne, zwłaszcza w przypadku wprowadzania produktów na rynek, aby producent miał pewność (i również klient), że zakupiony produkt spełnia normy krajowe jak i europejskie – reasumując, jest jak najlepszej jakości. Problemem jest nie tylko fałszowanie miodu, ale i również jego przegrzanie, fałszowanie miodu pod względem pochodzenia (sprzedawanie miodu spoza terenu pasieki, spoza granic kraju, oraz samej Unii Europejskiej).

W ramach wyjazdu studyjnego została zaplanowana również część wykładowo-warsztatowa, podczas której uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wykładów prowadzonych przez Panią Czesławę Adamik prezentującą tematy związane z Innowacjami gospodarki pasiecznej: „Miód i produkty pszczele w profilaktyce i leczeniu”; „Apiinhalacje – lecznicze zastosowanie powietrza ulowego”.

Podczas wyjazdu studyjnego uczestnicy zostali oprowadzeni po muzeum pszczelarstwa wraz z przyległym do niego skansenem. Jest to wyjątkowe miejsce w którym zgromadzono dużą ilość eksponatów, począwszy od uli (m.in. figuralnych), różnego rodzaju sprzętu pszczelarskiego po wyposażone w nowoczesne urządzenia multimedialne i tablice – sale edukacyjne, gdzie nawet poza sezonem słychać dźwięki charakterystyczne m.in. dla ula, czy też odwiedzanej przez pszczoły łąki. Warsztaty umożliwiły przybliżenie historii bartnictwa i prowadzonej gospodarki pasiecznej m.in. na terenach małopolski.

Na zakończenie wyjazdu studyjnego został przeprowadzony panel dyskusyjny podczas którego uczestnicy mogli zadawać pytania oraz podzielić się swoimi spostrzeżeniami dot. wiedzy, doświadczenia w prezentowanym zakresie tematycznym. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	05-07.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. małopolskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: pszczelarze, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zdobycie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej na temat apiterapii, która zajmuje się zastosowaniem produktów pszczelich w leczeniu i profilaktyce wielu chorób oraz aktywizowanie uczestników w kierunku nawiązania bliższej współpracy na rzecz tworzenia innowacyjnych projektów w zakresie pszczelarstwa w ramach działania "Współpraca".

Relacja:

Pszczelarze z woj. łódzkiego wyruszyli do Małopolski, aby zdobyć nową wiedzę i wymienić doświadczenia z tamtejszymi pszczelarzami. Podczas wyjazdu odbyły się wizyty studyjne w:

- gospodarstwie pasiecznym Alberta Radwana i Macieja Radwana. Pasieka założona została w 1965 r. i ciągle jest w rozwoju. W pasiece uzyskuje się miody pszczele najwyższej jakości, gdyż gospodarze dbają o właściwą lokalizację pasiek, posiadają gruntowną znajomość biologii rodzin pszczelich, bazy pożytkowej pszczół (roślin pszczelarskich) i ich fenologii, dobre wyposażenie pracowni pszczelarskich oraz troszczą się o zdrowie i kondycję pszczół.
- gospodarstwie Pasiecznym „Sądecki Bartnik”. „Sądecki Bartnik” jest spełnieniem pasji, fascynacji życiem pszczół oraz aspiracji zawodowych Anny i Janusza Kasztelewiczów. W gospodarstwie pasiecznym znajdują się domki do api-inhalacji, z którymi pszczelarze mogli się zapoznać, a następnie wysłuchać wykładów na temat apiterapii, api-inhalacji - leczenia powietrzem ulowym, miodów i innych produktów pszczelich oraz ich cudownego działania na organizm człowieka.

W trakcie wizyty pszczelarze zobaczyli również:

- Laboratorium Badania Jakości Produktów Pszczelich - laboratorium realizuje swoje zadania w szerokim zakresie odnoszącym się do badania jakości produktów pszczelich, stawiając sobie za cel nadrzędny wiarygodność wyników wykonywanych analiz, co zapewnia wysoką jakość usług.
- Muzeum Pszczelarstwa - w kolekcji muzeum znajduje się ponad 100 uli: kładowych, figuralnych, snozowych, ramkowych, a także słomianych kószek.
- Światowe Centrum Apiterapii - w Pasiece "BARĆ" w Kamiannej. Kamianna jest dzisiaj ośrodkiem leczniczo-wypoczynkowym, miejscowością, która przyciąga turystów i kuracjuszy swą sławą w dziedzinie pszczelarstwa. Obecnie słynie z produkcji pysznego miodu i wyrobów pszczelich, uważana jest za Światowe Centrum Apiterapii co stało się zasługą księdza dr Henryka Ostacha, który przybył do Kamiannej w 1960 roku. Wielki pasjonat od dzieciństwa zajmował się pszczelarstwem, w Kamiannej założył 100 pniową pasiekę, utworzył Dom Pszczelarza, zainicjował Sądecki Dzień Pszczelarza, pełnił funkcję prezesa Polskiego Związku Pszczelarskiego. Pasieka "Barć" została nazwana jego imieniem.
- Pasiekę Wędrowną Wantuch - gospodarstwo pasieczne znajduje się w Zborowicach, leży na odosobnionym wzgórzu, pośród lasów i łąk, nad rzeką Białą. To centralny obszar Pogórza Ciężkowicko-Rożnowskiego. Właściciel dba o jakość miodów i wypatruje miejsc czystych ekologicznie, w których kwitną miododajne kwiaty i rośliny: akacja, mniszek, rzepak.

W trakcie wyjazdu pszczelarze wysłuchali również wykładu dotyczącego możliwości finansowania grup operacyjnych w ramach działania "Współpraca" objętego PROW 2014-2020. [Więcej](#)

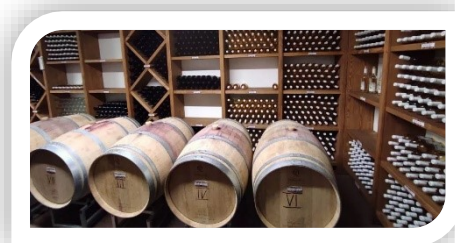
Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	05-08.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. podkarpackie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: sadownicy, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zapoznanie uczestników z najnowszą wiedzą na temat założenia i prowadzenia winnicy. Projekt ma na celu aktywizowanie uczestników w kierunku nawiązania bliższej współpracy na rzecz tworzenia innowacyjnych projektów w zakresie uprawy winorośli i produkcji wina w ramach działania "Współpraca".

Relacja:

Grupa uczestników z woj. łódzkiego wyruszyła na Podkarpacie zdobyć wiedzę dotyczącą zakładania plantacji winorośli i produkcji wina. W trakcie wizyt studyjnych uczestnicy mogli zobaczyć, jak w praktyce wygląda założenie i prowadzenie winnicy, a także zadawać pytania i wymieniać doświadczenia z właścicielami tamtejszych winnic. W trakcie wyjazdu odbyły się wizyty w winnicach:

- Dwie Granice - winnica prowadzona przez pełnych pasji właścicieli, produkują unikalne wina, stanowczo mówią "nie" produkcji masowej. W winnicy pracują pasjonaci wina i swojej pracy. Ich wartości to: jakość, pasja, szacunek dla klienta i wina. Po 10 latach hektarowa winnica stała się niewystarczająca, dlatego założono drugą, większą i systematycznie obsadzaną. Powierzchnia obu to ponad 6 hektarów. Obecnie uprawiane odmiany to Rondo, Regent, Leon Millot, Svensson Red, Cabernet Cortis, Jutrzenka, Johanniter, Seyval Blanc i Bianca.
- Vanellus - właściciele dłużej mieszkali we Francji i tam zakochali się w winach. W Polsce zaczęli od 300 krzewów by stopniowo dojść do obecnych 4 tys. (w planach jest dalsze powiększanie winnicy). Zdecydowana większość to wina białe. Uprawiane są tu: Muskat Odeski, Solaris, Johanniter, Seyval Blanc, Siegerrebe, Rondo, Regent i Cabernet Cortis. Preferują wina lekkie, bardziej owocowe, o przyjemnym świeżym bukacie.
- Zamkowa - winnica powstała w 2011 roku i ulokowana jest na południowo-zachodnim stoku w podkarpackiej wsi Korczyzna koło Krosna w otulinie Czarnorzecko- Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, między ruinami Zamku Kamieniec, a Rezerwatem przyrody Prządki. Winnica zajmuje około jednego hektara. Uprawiane są tam przeróżne odmiany winogron, między innymi: Leon Millot, Solaris czy Hibernat. Na terenie Winnicy znajduje się budynek Winiarni, w którym realizowany jest cały proces wytwórczy.
- Widokowa - winnica znajduje się na wzgórzach podkarpackiej miejscowości Kombornia z widokiem na przepiękną panoramę: od słynnych Bieszczadzkich Połonin, aż po rozświetlone po zmroku podkarpackie miasta i miasteczka takie jak Iwonicz Zdrój, Krosno czy Jedlicze. Widokowa znajduje się na wysokości 470 metrów nad poziomem morza, dlatego można podziwiać widok na Pogórze Gorlickie, a przy sprzyjających warunkach nawet dostrzec dalekie Tatry.
- Wiarus - winnica założona została w 2008 roku w Jedliczu, gdzie znajduje się pierwsza, mniejsza winnica. Właściciele winnicy, dokupili kolejną, ponad hektarową działkę w Męcince obok Jasła, położoną na bardzo malowniczo pofałdowanym terenie. Przewyższenia tam wynoszą ok. 250 m n.p.m., roztacza się wspaniały widok na okolicę. Obecnie w winnicy Wiarus uprawianych jest 14 odmian winorośli na wina białe, różowe i czerwone - łącznie ok. 2000 krzewów na powierzchni 60 arów.

W trakcie wyjazdu uczestnicy wysłuchali wykładów nt. wymagań prawno – ekonomicznych założenia i prowadzenia winnicy, uprawy, nawożenia i pielęgnacji winorośli w polskich warunkach klimatycznych, produkcji wina oraz możliwości jakie daje działanie "Współpraca" i tworzenie innowacyjnych projektów w tym zakresie. [Więcej](#)

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 08-09.11.2022 r., 22-23.11.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie innowacji na obszarach wiejskich, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk: rolników, doradców, winiarzy, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego czy hodowców. Powstałe Zespoły będą podstawą dla tworzących się inicjatyw na poczet rozwoju Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Lubuscy rolnicy i przetwórcy po zmaganiach wędliniarskich podjęli wyzwanie serowarskie. W listopadzie 2022 r. dwudziestu pięciu uczestników pod nadzorem doświadczonego i wieloletniego serowara z Żuław – Krzysztofa Jaworskiego zgłębiało tajniki sztuki serowarskiej.

W trakcie warsztatów uczestnicy wykonali własne sery: CHEDDAR (ser twardy, dojrzewający, podpuszczkowy, angielski), ser serwatkowy RICOTTA, ROLADĘ USTRZYCKĄ, która w ostatnim etapie produkcji została uwędzona (ser z masy parzonej, podpuszczkowy) oraz ser HALLOUMI (ser półtwardy, świeży, podpuszczkowy, cypryjski) i PANEER (ser zwarty, świeży, miękki, indyjski). Serowar podczas warsztatów przekazał ogrom wiedzy, wskazówek i cennych praktycznych informacji, dzięki którym każdy uczestnik będzie mógł wykonać produkty serowarskie we własnym gospodarstwie. Teoria o metodach koagulacji, ukwaszaniu i prasowaniu serów, ich wędzeniu w zderzeniu z praktyką serowarską stworzyły najwyższej jakości dawkę wiedzy. Uczestnicy warsztatów serowarskich nauczyli się także jak prawidłowo skomponować deskę serów w towarzystwie słonych i słodkich dodatków. W warsztatach wzięli udział lubuscy rolnicy, którzy produkują już sery w swoich gospodarstwach oraz początkujący adepci serowarstwa co pozwoliło na wymianę wzajemnych spostrzeżeń i doświadczeń.

Zakończeniem cyklu warsztatów realizowanych we współpracy z ZESPOŁEM FIMPLE.TV w Wygnańcicach były warsztaty piekarskie (22-23 listopada 2022 r.). Białe spodnie, czarna koszulka z napisem na plecach: zakwas, mąka, woda, sól ... to nikt inny jak Arek Andrzejewski - odkrywca staropolskich receptur i ekspert od pieczywa na zakwasie. Nieustannie poszukujący dawnych przepisów na tradycyjny polski chleb zakwasowy. Pan Arek przyjechał do nas z Warszawy wraz z nieodłącznym towarzyszem Hieronimem – ponad stuletnim zakwasem, którego imię nie jest przypadkowe. Pochodzi bowiem z greki i oznacza „święty”. Na bazie Hieronima, zakwasu chlebowego z mąki żytniej typ 2000 oraz wody uczestnicy warsztatów zapoznali się z procesami wytwarzania pachnącego i chrupkiego pieczywa. [Wiecej](#)

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	08-10.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. podkarpackie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy z województwa świętokrzyskiego zainteresowani przystąpieniem do sieci gospodarstw demonstracyjnych, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele innych podmiotów zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich i dywersyfikację działalności rolniczej, osoby zainteresowane tematem.

Cel: rozwój sieci gospodarstw demonstracyjnych w województwie świętokrzyskim poprzez zapoznanie rolników zainteresowanych prowadzeniem takiej działalności z ideą istnienia sieci takich gospodarstw, w tym sposobu ich zakładania i funkcjonowania oraz korzyści wynikających z prowadzenia takich gospodarstw poprzez praktyczną prezentację obiektów już funkcjonujących.

Relacja:

Pierwszym gospodarstwem, które odwiedziła grupa, było gospodarstwo szkółkarskie Renaty i Janusza Dziaków w Tyczynie. Właściciel postawił na innowacyjne rozwiązania, m.in. zbudował w pełni zautomatyzowany zblokowany tunel foliowy wykorzystywany do intensywnej produkcji roślin. W hali produkcyjnej swoje miejsce znalazła nowoczesna maszyna - doniczkarka, pozwalająca na produkcję kilkudziesięciu tysięcy sztuk roślin w doniczkach rocznie. Nowoczesne technologie wraz z połączeniem pasji i ogromnego doświadczenia pana Janusza sprawiają, że gospodarstwo oferuje ponad 400 różnych odmian roślin najwyższej jakości.

Drugim gospodarstwem, które gościło rolników, był „Bieszczadzki Ogród” prowadzony przez Katarzynę i Mirosława Krupów. W 2018 r. państwo Krupowie stworzyli inicjatywę i zapoczątkowali działanie Inkubatora Przetwórstwa Lokalnego. Postawili sobie za zadanie stworzenia obiektu, który spełniałby najwyższe standardy związane z produkcją spożywczą, wyposażonego w najnowszą linię technologiczną przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz w sprzęt niezbędny do konfekcjonowania miodu, a także suszarnię. Dodatkowo w budynku Inkubatora powstała sala edukacyjna ze sprzętem multimedialnym, w której istnieje możliwość przeprowadzania warsztatów, konferencji i wykładów. Dzięki wspomnianym działaniom w 2020 roku, udało się stworzyć własną markę produktów pod nazwą Bieszczadzki Ogród, a zaplecze w postaci plantacji i ogrodu pozwala w 100% dostarczyć materiał, który wykorzystywany jest w przetwórstwie bieszczadzskich produktów.

Drugi dzień wyjazdu studyjnego rozpoczął się od wizyty w zagrodzie edukacyjnej państwa Beaty i Marka Kołodziejów w miejscowości Dźwiniacz Dolny. W gospodarstwie utrzymywane są zwierzęta - bydło mleczne, kury, kaczki i króliki. Gospodarstwo specjalizuje się w przetwórstwie owoców i warzyw oraz mleka (głównie sery) w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Państwo Kołodziejowie prowadzą również agroturystykę i zagrodę edukacyjną dla dzieci. Część gospodarstwa oddzielona jest od wypoczynkowo-rekreacyjnej.

W ramach wyjazdu grupa odwiedziła również Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „FIGA” z Mszany, które jako główną działalność prowadzi hodowlę kóz oraz przetwórstwo mleka koziego. Właściciel rozpoczynał od produkcji na małą skalę tradycyjnych serów kozich. Równocześnie rozpoczęła się trwająca do dziś hodowla ekologiczna kóz. Naturalną kolejną rzeczą było zarejestrowanie zakładu serowarskiego i w 2011 roku rozpoczęcie produkcji tradycyjnych serów w nowoczesnym zakładzie.

W ostatnim dniu wyjazdu grupa miała okazję zobaczyć Gospodarstwo Rolnicze Urbanek. Oprócz upraw rolniczych w gospodarstwie utrzymywane jest bydło mleczne rasy simentalskiej (buhaj Estragon), a przy gospodarstwie prowadzony jest sklep „KARDI”, w którym można zaopatrzyć się w produkty zbożowe, pasze dla drobiu, bydła i trzody chlewnej oraz całą gamę gotowych mieszanek paszowych dla gołębi pocztowych, ptaków egzotycznych i gryzoni. [Więcej](#)

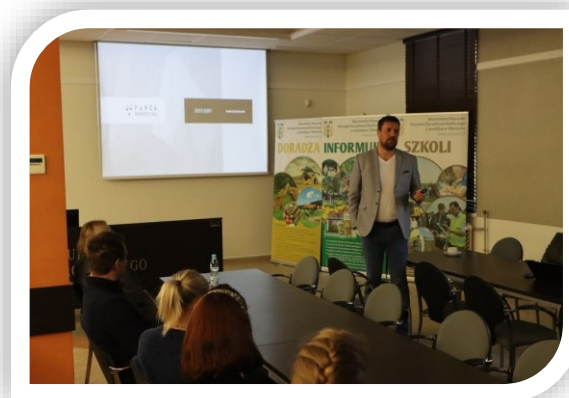
Organizator:	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
Data:	09.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. warmińsko-mazurskie
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. warmińsko-mazurskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: zapoczątkowanie sieciowania Grup Operacyjnych EPI oraz promocja projektów, wraz z ich rezultatami, realizowanych przez te Grupy. Upowszechnianie wymiany wiedzy i dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz współpracy rolników w ramach krótkich łańcuchów dostaw, między przedstawicielami Grup Operacyjnych .

Relacja:

W dniu 9 listopada 2022 r. odbyło się spotkanie liderów przedsiębiorczości branży rolniczej z województwa warmińsko-mazurskiego, którzy w ramach działania "Współpraca" utworzyli Grupy Operacyjne, aby realizować swe cele sprzedażowe na szerszą skalę lub pracować nad innowacyjnymi rozwiązaniami w ramach współpracy badawczo-rozwojowej. Podczas wydarzenia uczestnicy wysłuchali wykładu na temat wykorzystania nowoczesnych metod marketingowych oraz wzięli udział w warsztatach pn. „Efektywna współpraca w zespole”, które poprowadził Pan Paweł Książyk Partner Blue Accelerator, Coach ICC.

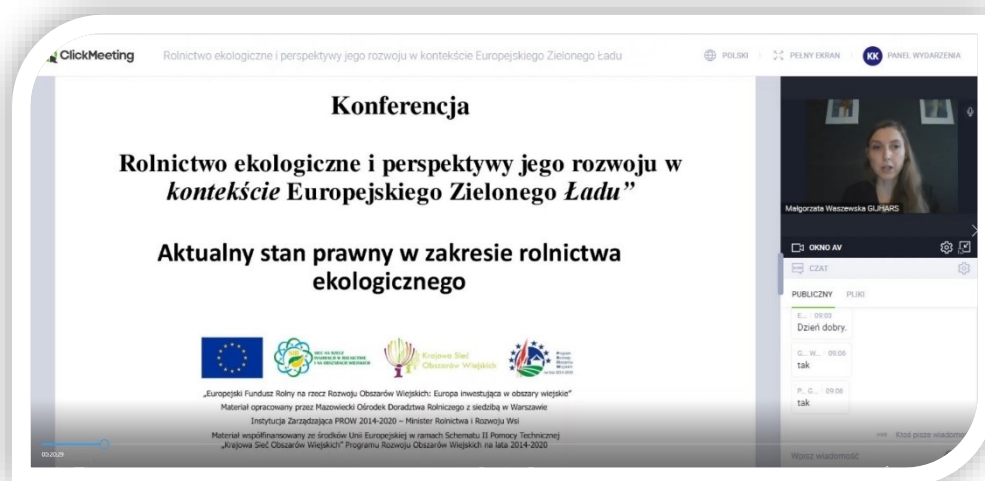
Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	10.11.2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani tematyką rolnictwa ekologicznego, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: upowszechnienie i propagowanie innowacji w produkcji ekologicznej. Identyfikacja i wdrażanie proekologicznych rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianiu wiedzy o jakości żywności ekologicznej. Zaprezentowanie przykładów dobrych praktyk w gospodarstwach rolnych oraz możliwości rozwoju sektora rolnictwa ekologicznego w Polsce i woj. mazowieckim.

Relacja:

Uczestników powitali Sławomir Piotrowski - dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Olga Skwirczyńska pracownik MODR Oddział Siedlce.

Wykłady poprowadzili:

- Małgorzata Waszewska - dyrektor Biura Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych GIJHARS, w wykładzie pt. „Aktualny stan prawny w zakresie rolnictwa ekologicznego”, przedstawiła najważniejsze zmiany w przepisach prawa dotyczących rolnictwa ekologicznego.
- Dr hab. Ewa Januś prof. UP w Lublinie zaprezentowała omówiła ekologiczną produkcję zwierzęcą, zwracając uwagę na podstawowe zasady produkcji zwierzęcej (w tym również pszczelarskiej) metodami ekologicznymi, dobro odpowiednich ras zwierząt oraz proces certyfikacji.
- Wykład „Żywność ekologiczna – co każdy konsument powinien wiedzieć” prof. dr hab. Ewy Rembiałkowskiej z SGGW w Warszawie, dotyczył jakości żywności ekologicznej, jej wpływu na zdrowie człowieka oraz budowaniu świadomości konsumentów.
- Kamil Pazik właściciel gospodarstwa „Pazikoland” przedstawił strukturę i kierunki produkcji własnego gospodarstwa oraz problemy i wyzwania z jakimi musiał się zmierzyć zakładając gospodarstwo ekologiczne.

[Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	10; 16; 23.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. lubelskie
Forma:	Szkolenia

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tworzeniem grup operacyjnych w zakresie przetwórstwa mleka, osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie serowarstwa. Utworzenie Zespołu Tematycznego ds. serowarstwa umożliwi stworzenie platformy podnoszenia poziomu wiedzy, wymiany doświadczeń, bezpośredniej rozmowy, współpracę podmiotów zainteresowanych innowacjami w rolnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich. Projekt poprzez wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich przyczyni się do realizacji działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów w woj. lubelskim.

Relacja:

Miesiąc listopad był bardzo intensywny pod względem szkoleniowym dla lubelskich serowarów. W ramach prac Zespołu tematycznego ds. serowarstwa odbyły się trzy szkolenia. Tym razem uczestnicy doksztalali się w temacie fotografii produktowej i promocji w mediach społecznościowych oraz technologii produkcji serów dojrzewających podczas wizyty w Spółdzielczej Mleczarni SPOMLEK w Radzynie Podlaskim.

Szkolenia z fotografii produktowej były prowadzone przez p. Łukasz Goliszka, fotografa i specjalistę od promocji. Podczas pierwszych zajęć w Janowcu uczestnicy uczyli się jak prawidłowo zrobić zdjęcie telefonem komórkowym, jak odpowiednio doświetlić zdjęcie i jaki rodzaj światła wybrać oraz jak radzić sobie w trudnych warunkach oświetleniowych. Zajęcia praktyczne polegały na fotografowaniu przygotowanych trzech potraw do degustacji z wykorzystaniem serów zagrodowych. Prowadzący szkolenie omawiał zrobione zdjęcia oraz wskazał popełnione błędy. Na następne szkolenie uczestnicy dostali pracę domową – wykonanie zdjęć swoich serów. Poziom przysłanych zdjęć był bardzo wysoki, pokazywał, że uczestnicy zastosowali się do wskazówek prowadzącego i prawidłowo wykonali zdjęcia. Podczas drugiego szkolenia w Kazimierzu Dolnym serowarzy dowiedzieli się jak korzystać z platformy Canva i jej wielu funkcji oraz jak wykorzystać social media (Facebook i Instagram) do promocji własnej działalności. Każdy uczestnik przyniósł swoje sery, które szef kuchni z Restauracji Czarna Dama odpowiednio ułożył i wyeksponował.

23 listopada odbyło się szkolenie połączone z wizytą studyjną w Spółdzielczej Mleczarni SPOMLEK w Radzynie Podlaski. To właśnie SPOMLEK jest producentem najlepszych serów długo dojrzewających w Polsce, które śmiało mogą konkurować z najbardziej znanymi markami z Holandii, Włoch, czy Francji. Bursztyn, Rubin i Szafir są wytwarzane według unikalnych receptur serowarskich. Zachwycają swoimi niezwykłymi walorami smakowymi i są cenione nie tylko przez konsumentów, ale i przez całą branżę serowarską. Serowarzy wraz z technologiem zwiedzili przetwórnice i dojrzewalnię serów. Podczas rozmów główny technolog produkcji opowiedział o procesie wytwarzania serów dojrzewających.

Realizacja szkoleń przyczyniła się do inicjowania wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania w zakresie serowarstwa. [Więcej](#)

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
Data:	15.11.2022 r.
Miejsce:	Szczuczyn
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: hodowcy bydła, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele podmiotów świadczących usługi doradcze i inni przedstawiciele działający na rzecz rolnictwa, inne osoby zainteresowane tematem.

Cel: prezentacja i wspieranie innowacji w hodowli bydła. Przedstawienie dobrych praktyk, które rolnicy będą mogli wdrożyć w swoich gospodarstwach. Założeniem działania jest wspieranie polskiego rynku paszowego w poszukiwaniu alternatyw dla najdroższego składnika żywieniowego jakim jest białko wysokiej jakości. Problem dostępności białka jest jednym z ważniejszych wyzwań w całej Unii Europejskiej. Państwa Członkowskie podejmują wiele różnorodnych działań mających na celu pozyskanie białka wysokiej jakości i uzależnienia się od importowanej soi.

Relacja:

Wydarzenie otworzył Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie – Wojciech Mojkowski. Przywitał on przybyłych gości oraz wykładowców, którymi byli prof. dr hab. inż. Piotr Micek i dr hab. inż. Paweł Górka z Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie oraz prof. dr hab. inż. Cezary Purwin z Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie. Dyrektor w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na znaczenie białka w żywieniu bydła, najistotniejszego, najdroższego, a zarazem składnika nie do zastąpienia w dawce pokarmowej.

Pierwszym punktem programu było wystąpienie profesora Piotra Micka, który przedstawił temat wykorzystania krajowych źródeł białka w żywieniu bydła mlecznego. W swoim wystąpieniu omówił przemiany białka w przewodzie pokarmowym krów mlecznych, wady i zalety poszczególnych pasz białkowych, wpływ obróbki przemysłowej na wykorzystanie pasz oraz wpływ nadmiernego poboru białka na wskaźniki rozrodu krów.

Dr hab. Paweł Górka omówił zasady żywienia jałówek hodowlanych z uwzględnieniem najnowszych zaleceń i trendów. W trakcie wystąpienia przedstawił sposób na szybki i tani odchów jałówek, nie mający negatywnego wpływu na przyszłą wydajność mleczną. Jak stwierdził, tylko gospodarstwa, które lepiej odchowują cielęta, mają lepiej rosnące jałówki. Według dr hab. Górki jałówki w wieku od 3 do 6 miesiąca życia powinny dostawać 2-3 kg paszy treściwej/dzień. Do ukończenia 6-miesiąca życia pasze objętościowe nie powinny być głównym źródłem składników pokarmowych. Żywienie jałówek powinno być tak zbilansowane by pierwsze pokrycie jałówki odbyło się między 12-14 miesiącem życia przy masie ciała 360-400 kg. W swoim wystąpieniu omówił też wpływ okresu pierwszego wycielenia na wydajność życiową krów. I tak na podstawie doświadczeń największą wydajność osiągają krowy, które pierwsze wycielenie miały w 22-24 miesiącu życia.

Kolejnym prelegentem był profesor Cezary Purwin. Stwierdził, iż model żywienia krów mlecznych oparty jest na taniej energii i drogim białku. Większość hodowców bydła dawkę pokarmową komponuje w oparciu o kiszonkę z kukurydzy. Pomimo dobrego i wiernego plonowania, dużej zawartości energii kukurydza ma też wady, wymaga bowiem uzupełnienia dawki w paszę zawierającą duże ilości białka co podwyższa znacząco koszty żywienia. Według prowadzącego z dużym powodzeniem część kiszonki z kukurydzy w dawce możemy zastąpić kiszonką z traw, która zebrana we właściwej fazie ma zbliżoną wartość energetyczną i co najmniej dwukrotnie więcej białka.

Podczas konferencji zostały omówione także najważniejsze programy wsparcia dedykowane rolnikom, hodowcom bydła, które będą wdrożone w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027. Temat przedstawił Łukasz Mioduszewski z Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	15-16.11.2022 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: winiarze, mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich.

Cel: zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami stosowanymi podczas jesiennych zabiegów pielęgnacyjnych, mających za zadanie prawidłowe przystosowanie winnicy do przezimowania, a tym samym przygotowanie do wiosennej wegetacji. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w przedmiotowym temacie, stanowić będzie dodatkowo zachętę do poszukiwania przez uczestników alternatywnych źródeł dochodu we własnym gospodarstwie.

Relacja:

W pierwszej części Radosław Froń, prawnik specjalizujący się w prawie alkoholowym, autor serwisu internetowego prawoalkoholowe.pl oraz bloga paragrafwkieliszku.pl omówił formy działalności gospodarstwa winiarskiego. Poinformował także, co należy zrobić, aby zarejestrować winnicę. Przybliżył uczestnikom przepisy związane z produkcją i sprzedażą wina.

Dr inż. Janusz Mazurek z Kliniki Roślin pokazał wpływ zabiegów pielęgnacyjnych, nawożenia i ochrony roślin w sezonie na jakość owoców i wina. Jedną z pierwszych decyzji, jaką musi podjąć winiarz, rozpoczynając przygodę z winiarstwem, jest wybór stanowiska oraz przygotowanie i zapewnienie właściwej, wieloletniej żyzności gleby, a następnie wybór odmian czy systemu prowadzenia, nawożenia i ochrony.

Przedstawił dwa podstawowe sposoby uprawy gleby w winnicach, czyli pozostawienie gleby przez cały rok w tak zwanym czarnym ugorze lub zadarnienie (zazielenianie) międzyrzędzi, które polega na trwałym albo czasowym ich obsiewaniu roślinami okrywowymi.

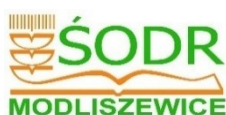
Drugiego dnia zajęć dr inż. Marta Czaplicka omówiła zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące winnicę do zimy i wczesnej wiosny. To między innymi stosowanie nawozów jesienią, metody ochrony przed mrozem, obsypywanie roślin, cięcie winnicy szczególnie przed płaczem łoży, zabezpieczenie sztobrów. Płacz łoży to naturalne zjawisko, występujące zwykle w marcu, kiedy ruszy wegetacja. Soki w roślinie zaczynają krążyć i z miejsc cięcia wycieka sok.

Uczestnicy odwiedzili winnicę założoną przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, we Wrocławiu, w 2020 roku, gdzie mogli zapoznać się z podstawowymi czynnościami, jakie powinien wykonać każdy winiarz, przygotowujący winnicę do zimowego spoczynku, a następnie wiosennej wegetacji.

Jesień to przede wszystkim czas zbiorów, dlatego uczestnicy warsztatów dowiedzieli się, jak wybrać termin zbioru, biorąc pod uwagę typy dojrzałości owoców, mające wpływ na jakość uzyskiwanego wina. Obejrzel też sprzęt winiarski, niezbędny w procesie produkcji wina, przeznaczony dla gospodarstw winiarskich, ukierunkowanych na większą jak i mniejszą produkcję win gronowych. W części warsztatowej uczestnicy poznali podstawy procesu produkcji wina, poczynawszy od

zbiorów, rozdrabniania, odszypułkowania, maceracji, tłoczenia, fermentacji, klarowania, starzenia, butelkowania i etykietowania, w zależności od rodzaju wytwarzanego wina. Własnoręcznie przeprowadzili proces tłoczenia, polegający na oddzieleniu moszczu od wyłoków, a następnie przygotowali sok do fermentacji. [Więcej](#)

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	16.11.2022 r.
Miejsce:	Strawczynek
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, producenci żywności tradycyjnej, właściciele gospodarstw agroturystycznych, producenci żywności na małą skalę, przedsiębiorcy, członkowie KGW, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego z województwa świętokrzyskiego, przedstawiciele jednostek i podmiotów działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tematem.

Cel: nawiązanie współpracy i budowanie sieci kontaktów pomiędzy lokalnymi producentami żywności regionalnej i tradycyjnej z województwa świętokrzyskiego w oparciu o markę lokalną poprzez wsparcie rozwoju szlaku kulinarnego „Świętokrzyska Kuźnia Smaków” (ŚKS), będącego innowacyjnym regionalnie kompleksowym produktem turystycznym oraz transfer wiedzy na temat nowych rozwiązań w zakresie wytwarzania, promocji i sprzedaży takich produktów.

Relacja:

Oferta szlaku kulinarnego Świętokrzyska Kuźnia Smaków wzbogaciła się o kolejne produkty lokalne i regionalne charakterystyczne dla naszego województwa. Dwudziestu siedmiu nowych członków szlaku kulinarnego otrzymało certyfikat marki podczas zorganizowanej 16 listopada 2022 r. w Strawczynku konferencji pn.: „Świętokrzyska Kuźnia Smaków - marka lokalna”.

W wydarzeniu w restauracji Szafranowy Dwór wzięło udział 100 osób, smakoszy żywności tradycyjnej, w tym przedstawiciele instytucji współpracujących z ŚODR Modliszewice pracujących na rzecz rolnictwa, inspekcji weterynaryjnej sprawującej nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności.

Uczestnicy spotkania wysłuchali wykładu pt.: „Marka lokalna kluczem do promocji produktów i potraw tradycyjnych i regionalnych”, którego prelegentem był dr Jacek Szklarek, pasjonat zdrowej kuchni, gwiazda telewizyjnego programu kulinarno-podróżniczego „Przystanek slow food”.

Głównym punktem wydarzenia było podsumowanie certyfikacji nowych podmiotów szlaku kulinarnego oraz uroczyste wręczenie certyfikatów i tablic marki Świętokrzyska Kuźnia Smaków dwudziestu siedmiu nowym podmiotom z powiatów: kazimierskiego, jędrzejowskiego, włoszczowskiego, skarżyskiego, staszowskiego, starachowickiego, sandomierskiego, kieleckiego, buskiego, pińczowskiego, ostrowieckiego oraz opatowskiego.

Producenci, którzy dołączyli do szlaku zaprezentowali ofertę swoich produktów poprzez przygotowanie degustacji. Dzięki temu uczestnicy mieli szansę spróbować świętokrzyskich specjałów, które trafiły do oferty Świętokrzyskiej Kuźni Smaków.

Konferencja została zrealizowana w ramach projektu pn.: „Wsparcie rozwoju szlaku kulinarnego Świętokrzyska Kuźnia Smaków, jako narzędzia budowania marki lokalnych produktów żywnościowych wysokiej jakości”. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu
Data:	17.11.2022 r.
Miejsce:	Poznań
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, brokerzy innowacji, przedstawiciele instytucji pozarządowych i samorządowych.

Cel: przekazanie informacji na temat innowacyjnych rozwiązań możliwych do wdrożenia w gospodarstwie rolnym, warunkujących wzrost dochodu rolniczego oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w tym zakresie pomiędzy uczestnikami projektu.

Relacja:

W dniu 17 listopada 2022 r. w Centrum Kongresowym – IOR w Poznaniu odbyła się konferencja Dzień Przedsiębiorcy Rolnego 2022 pod hasłem: „*Jak innowacyjne rozwiązania wpływają na zmniejszenie ryzyka w produkcji rolniczej?*”. Konferencja została zorganizowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu wraz z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Otwarcia konferencji dokonali Panowie: Ireneusz Drozdowski dyrektor CDR w Brwinowie oraz Maciej Szyłkowicz zastępca dyrektora WODR w Poznaniu, którzy w swoich wystąpieniach zwrócili uwagę na rozwój przedsiębiorczości na wsi, innowacje organizacyjne i produktowe, służące poprawie warunków gospodarowania w rolnictwie oraz roli i zadaniach doradcy rolniczego wspierającego rolnika w prowadzonej działalności rolniczej.

Obrady plenarne rozpoczął prof. UPP dr hab. Arkadiusz Sadowski wykładem na temat: „Wpływ bieżącej sytuacji na produkcję rolniczą w dobie zmian rynkowych”. Pani Joanna Czapla – dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich MRiRW w trakcie wykładu pt.: „Jak Europejski Zielony Ład zmieni polskie rolnictwo?” zaprezentowała główne założenia Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Wpływ polityki rolnej na funkcjonowanie gospodarstw rolnych przedstawił w trakcie wykładu prof. dr hab. Marek Mrówczyński, IOR-PIB w Poznaniu. Wskazał jak założenia przyjęte w dokumentach, planach strategicznych, jak Europejski Zielony Ład, Strategia na rzecz bioróżnorodności czy założenia Planu Strategicznego WPR wpłyną na bieżącą sytuację gospodarstw rolnych i warunki ich funkcjonowania w przyszłości oraz czy obecne zasoby gospodarstw rolnych umożliwiają realizację przyjętych założeń.

Podsumowaniem zagadnień przedstawionych w trakcie obrad plenarnych była debata na temat „Jak skutecznie reagować na zmieniające się uwarunkowania rynkowe” prowadzona przez prof. UPP dr hab. Arkadiusza Sadowskiego z udziałem przedstawicieli nauki doradztwa i nauki: dr hab. Jerzego Kozyry z IUNG – PIB w Puławach, Violetty Szuby-Adamskiej, reprezentujące Przedsiębiorstwo Nasienne Rolnas Sp. z o.o., Jarosława Marcinkowskiego z WODR w Poznaniu oraz rolników Arkadiusza Kubackiego i Ryszarda Napierały. Uczestnicy debaty wskazali m.in. na rozbieżności między polityką rolną realizowaną przez Unię Europejską a pozostałymi państwami spoza wspólnoty, wpływ wymogów określonych w PS WPR 2023-2027 na przyszłe funkcjonowanie gospodarstw rolnych, z uwzględnieniem działań, jakie należy podjąć w celu ich realizacji.

Po raz trzeci w ramach konferencji Dzień Przedsiębiorcy Rolnego odbyło się uroczyste ogłoszenie wyników III edycji konkursu Doradca Roku i wręczenie nagród laureatom etapu krajowego. Wyniki konkursu ogłosiła pani Anna Gembicka – Sekretarz Stanu MRiRW. Po obradach plenarnych uczestnicy spotkali się na panelach dyskusyjnych: produkcja roślinna i produkcja trzody zwierzęcej, aby bezpośrednio podzielić się swoją wiedzą i doświadczeniami. [Więcej](#)

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
Data:	17.11.2022 r.
Miejsce:	Białystok
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, członkowie i potencjalni członkowie GO, osoby zainteresowane działaniem „Współpraca”.

Cel: prezentacja powstałych w ramach działania „Współpraca” grup operacyjnych działających w ramach województwa podlaskiego. Prezentowane grupy operacyjne brały udział w ramach naboru tzw. małej współpracy (krótkie łańcuchy dostaw żywności) i dużej współpracy (projekty badawczo-wdrożeniowe). Zapoznanie się uczestników z wybranymi przykładami działających już GO, oraz wymiana doświadczeń związanych z wnioskowaniem czy też realizacją własnych operacji. Dodatkowo grupa docelowa będzie rozszerzona o uczestników, którzy są lub mogą być zainteresowani działaniem „Współpraca”, dla których wystąpienia i kontakt z działającymi GO może być inspiracją do działań wielopodmiotowych wdrażających innowacyjne rozwiązania w rolnictwie.

Relacja:

Wydarzenie otworzył Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie – Wojciech Mojkowski. Zwrócił on uwagę na rangę i celowość tego typu spotkań. Stwarzają one możliwość wymiany doświadczeń oraz prezentacji dobrych praktyk, co w efekcie przekłada się na zwiększone zainteresowanie zrzeszaniem się rolników w grupy operacyjne EPI. Ma to z kolei bardzo duże znaczenie w kontekście rozwoju działania Krótkich Łańcuchów Dostaw. Powyższe przynosi obopólne korzyści zarówno odbiorcy końcowemu, jak również rolnikowi.

Pierwszym punktem programu było wystąpienie Zbigniewa Sokołowskiego – wojewódzkiego brokera innowacji. Poruszył on wiele ciekawych tematów związanych z minionymi naborami w działaniu „Współpraca”, ale również omówił to co czeka nas w przyszłości w kontekście powyższego działania. Zbigniew Sokołowski podsumował IV i V nabór na działania „Współpraca” dotyczący „Krótkich Łańcuchów Dostaw”. W trakcie wystąpienia brokera innowacji rozgorzała dyskusja pomiędzy rolnikami, członkami grup operacyjnych a przedstawicielami Lokalnych Grup Działania. Dotyczyła ona tematów związanych z przyszłymi naborami. Objasnione zostały niuanse dotyczące wnioskowania oraz rozliczania operacji związanych z działaniem „Współpraca”.

Podczas Szczytu Podlaskich Grup Operacyjnych za prezentowane zostały projekty dotyczące opracowania i wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolniczej, przetwórstwie czy dystrybucji produktów rolno-spożywczych w ramach grup EPI. Zaprezentowały się cztery GO działające na terenie województwa podlaskiego. Pierwszą grupę „Tworzymy produkty podlaskie” zaprezentował Artur Pawłuszewicz. Następnie zaprezentowała się GO o nazwie „Smaczki z Podlasia”. Kolejna prezentacja dotyczyła konsorcjum „Niezapomniane Smaki”, którą w barwny sposób przedstawili Karina Jaroszewicz i Dariusz Wasiluk. „Prosto z Podlasia” to nazwa kolejnej GO, którą zaprezentował Adam Lewczuk. Po każdym z wystąpień uczestnicy chętnie wchodzili w dyskusje z prowadzącymi prezentacje dopytując o szczegóły przebiegu realizacji ich operacji, problemy i korzyści jakie odnieśli w kontekście zrzeszenia się oraz udziału w działaniu „Współpraca”. [Wiecej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	17-18.11.2022 r.
Miejsce:	Gospodarstwa rolne na Lubelszczyźnie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, rolnicy prowadzący sprzedaż bezpośrednią produktów rolnych lub rolnicy handel detaliczny - RHD zajmujący się przetwórstwem na niewielką skalę z terenu województwa lubelskiego, przedstawiciele doradztwa rolniczego z terenu województwa lubelskiego.

Cel: zapoznanie uczestników z formami przedsiębiorczości związanymi z produkcją żywności wysokiej jakości na niewielką skalę. Stworzenie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami obszarów wiejskich, rolnikami prowadzącymi sprzedaż bezpośrednią produktów rolnych lub rolnicy handel detaliczny – RHD zajmujący się przetwórstwem na niewielką skalę, doradcami rolniczymi.

Relacja:

Wyjazd rozpoczęto od obiektu „Gospodarstwo Ogrodnicze Szczepanówka”, które prowadzi pani Elżbieta Buła wraz ze swoimi córkami w Świdniku Małym. Jest to rodzinne gospodarstwo, które zajmuje się uprawą jabłek, gruszek, czereśni i innych owoców wykorzystywanych w produkcji. W gospodarstwie znajdziemy niewielką pasiekę wraz z domkiem do apiterapii, jak też podniesione grządki prowadzone na własny użytek. Produkcja w Szczepanówce opiera się głównie na produkcji soków i cydru. Poza tym wytwarzane zostają różnego rodzaju syropy, octy i konfitury. Pani Elżbieta prowadzi punkt sprzedaży z własnymi wyrobami, ale także z miodami z własnej pasieki czy pyłkami pszczelimi, oxymel (naturalny antybiotyk na bazie octu jabłkowego).

Kolejnym obiektem wyjazdu był Dwór Sanna, właściciele hotelu prowadzą również przetwórstwo wina z własnych winogron oraz przetwórstwo serów. Powierzchnia winnicy liczy 9 ha w tym 6 ha dosadzone w tym roku. Z roku na rok powiększają powierzchnie o nowe nasadzenia. W Dworze Sanna produkowane są wina szczepów takich jak: solaris, seyval blanc, muscaris i johanniter. Są to wina produkowane naturalnie i biodynamicznie, wina spokojne, musujące oraz pétnaty. W uprawie możemy zobaczyć warzywa i owoce w szklarniach, tunelach foliowych oraz na podwyższonych grządkach - bez oprysków i chemii hodowane na użytek hotelu. Stan zwierząt w Dworze Sanna to: 2 konie, 20 kóz, oraz 120 owiec i 20 krów.

18 października rozpoczęto od zwiedzania gospodarstwa Tomasza Obszańskiego „Barwy zdrowia”. Gospodarstwo zajmują się promocją i sprzedażą zdrowej polskiej żywności przygotowanej w sposób ekologiczny i certyfikowany. W tej chwili gospodarstwo wynosi 21 ha i jest intensywnie modernizowane. Gospodarstwo zajmują się przetwórstwem oleju, produkcją kasz czy mąk oraz różnych napojów i soków z ekologicznych owoców takich jak np. agrestada. Pan Tomasz prowadzi także sprzedaż produktów ekologicznych takich jak: różnego rodzaju oleje, kasze, mąki, siemię lniane, świeże owoce i warzywa oraz kiszonki. Grupa miała okazję zobaczyć zakład mięsny „Farmy Roztocza”, w którym przetwarza się mięsa ekologiczne, produkowane w sposób naturalny na bazie tradycyjnych receptur. Grupie przedstawiono ekologiczny chów trzody chlewnej w Róźańcu, gdzie hodowane są świny rasy zachowawczej: Puławskiej i Żłotnickiej. Ostatnim obiektem była Tłocznia soków „Owocowe smaki”, gdzie produkowane są napoje smakowe z certyfikowanych owoców i warzyw, czy chipsy jabłkowe.

Wyjazd był okazją do stworzenia sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami obszarów wiejskich, rolnikami prowadzącymi sprzedaż bezpośrednią produktów rolnych lub rolnicy handel detaliczny – RHD zajmującymi się przetwórstwem na niewielką skalę i doradcami rolniczymi. [Więcej](#)

41. Innowacje w uprawie, ochronie i pielęgnacji winorośli z uwzględnieniem wpływu gleby na parametry jakościowe owoców i plonu

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 18-19.11.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Konferencja, pokaz

Grupa docelowa: uczestnicy spotkań Zespołu Tematycznego Winiarzy, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, winiarze, przedstawiciele instytucji naukowych, samorządowych i doradczych zainteresowani innowacjami w uprawie winorośli i produkcji wina.

Cel: zapoznanie uczestników z najnowszymi rozwiązaniami w produkcji, ochronie i pielęgnacji winorośli, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zakładania winnicy, doboru odmian oraz utrzymaniem gleby w winnicy na poczet powstania potencjalnych Grup Operacyjnych w ramach działania "Współpraca". Wyznaczenie kierunków rozwoju, a także oczekiwań obecnych producentów winorośli mających duży wpływ na podjęcie właściwych decyzji i wyborów dla przyszłych plantatorów. Prezentowane tematy podczas konferencji będą odpowiedzią na potrzeby lubuskiej winiarni w zakresie aktualnych i innowacyjnych rozwiązań technologicznych w uprawie winorośli, a także zachętą do alternatywnych źródeł dochodu we własnym gospodarstwie. Upowszechnienie wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań w sektorze rolno-spożywczym oraz identyfikacja potrzeb i problemów w tym zakresie. Promocja dobrych praktyk w uprawie winorośli w regionie.

Relacja:

Pierwszym z prelegentów był profesor Pavel Pavlousek z Uniwersytetu Mendla w Brnie, który zaprezentował tematy dotyczące prac pielęgnacyjnych w winnicy, znaczenie letnich prac pielęgnacyjnych (zielonych – liście, pędy) oraz ich wpływ na jakość i zdrowotność winogron, a także na jakość wina, nawożenie winorośli z uwzględnieniem upraw w międzyrzędziach, omówienie odmian winorośli PIWI (Pilzwidestandsfähig) – nowa generacja hybryd odpornych na choroby grzybowe), przydatnych do uprawy w naszym regionie).

„Rola gleby w życiu rośliny – czynniki kształtujące żyzność gleby” to temat, który omówił dr hab. inż. Andrzej Greinert, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego. W wykładzie wskazał na zróżnicowany dopływ energii promieniowania słonecznego do powierzchni Ziemi na różnych szerokościach geograficznych, który zdecydował o powstaniu stref klimatycznych. Omówił również funkcję, żyzność, urodzajność oraz zasobność gleby.

Prof. dr hab. Tadeusz Baranowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w swoim wykładzie nt. Winnice świata – „Enoturystyka oczami Pana Tadeusza” zachwycił uczestników konferencji prezentując szlak swoich wędrówek enoturystycznych.

W trakcie trwania konferencji odbył się KONKURS WIN AMATORSKICH, któremu przewodniczył Przemysław Karwowski, natomiast członkami komisji byli: Renata Wiśniewska Winnica Saint Vincent oraz dr. Mariusz Pacholak Winnica Cantina. W konkursie wzięło udział 28 win: 11 białych, 4 różowe i 13 czerwonych.

W drugiej części konferencji pokazany został film o rozwoju lubuskiego winiarstwa i przebytych „organizacyjnym” szlaku winiarskim w latach 2005 – 2022, (wspomnienia prof. Tadeusza Baranowskiego i doc. dr inż. Izabeli Wojewody). W drugim dniu konferencji uczestnicy wizytowali Winnicę Łukasz w Wityniu koło Świebodzina, założoną przez rodzinę Pietrasików w 2009 roku, o powierzchni 3 ha. [Więcej](#)

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	21.11.2022 r.
Miejsce:	Minikowo
Forma:	Forum

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. kujawsko-pomorskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: promocja i upowszechnianie rezultatów projektów realizowanych przez grupy operacyjne z województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum.

Relacja:

W perspektywie finansowej PROW 2014-2020 odbyło się aż 6 naborów w ramach działania „Współpraca”, z czego cztery dotyczyły projektów badawczo-wdrożeniowych i dwa krótkich łańcuchy dostaw. Podpisano ponad 300 umów o dofinansowanie, na łączną kwotę ponad 339 mln złotych. Instytucją zarządzającym tym działaniem jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zatem nie mogło zabraknąć na Forum przedstawiciela tejże instytucji. Do dotychczasowych naborów odniósł się Dyrektor Departamentu Działań Delegowanych Pan Marcin Zieliński. Przedstawił stan realizacji założeń działania Współpraca i omówił harmonogram oceny wniosków ostatniego naboru. Do 26 stycznia 2023 roku na stronie ARiMR ma pojawić się lista rankingowa grup operacyjnych, które otrzymają dofinansowanie w ramach VI naboru. Niestety pieniędzy nie starczy dla wszystkich, więc Grupy walczą w obronie każdego punktu w ocenie merytorycznej. Im więcej zdobytych punktów, tym większe prawdopodobieństwo na otrzymanie dofinansowania. Istnieje szansa na zwiększenie alokacji w ramach działania Współpraca, ale na ten moment ani Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie mogą niczego obiecać.

Ważnym tematem poruszonym w trakcie forum były Grupy EPI (europejskiego partnerstwa innowacyjnego) w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Temat ten został szczegółowo przedstawiony przez przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej (DWPR) oraz Departamentu Innowacji, Cyfryzacji i Transferu Wiedzy (DICiTW). Co ważne, od teraz Grupy operacyjne trafią pod opiekę DICiTW, co ogłosił w trakcie forum Pan Łukasz Tomczak Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW.

Organizacja corocznego Forum Grup EPI przyczynia się w znacznym stopniu do tworzenia sieci kontaktów i współpracy, usprawniających transfer wiedzy między nauką, a praktyką rolniczą. Dzięki wzajemnym kontaktom i interakcjom możliwa jest wymiana doświadczeń w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań, problemów i przygotowanie się do wyzwań stojących aktualnie przed rolnictwem i obszarami wiejskimi. [Więcej](#)

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	22-24.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. pomorskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolnej, przetwórczej, spożywczej z woj. świętokrzyskiego, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, grup producenckich, jednostek naukowych, uczelni rolniczych, instytutów badawczych, osoby zainteresowane tematem.

Cel: przekazanie najnowszej wiedzy merytorycznej i zaprezentowanie dobrych praktyk z zakresu zrzeszania się rolników oraz sieciowanie kontaktów między rolnikami/podmiotami zainteresowanymi nawiązaniem wzajemnej współpracy.

Relacja:

Podczas wyjazdu odbyły się wizyty w grupach producentów rolnych województwa pomorskiego.

Pierwszy dzień. W miejscowości Starynia uczestnicy mieli okazję spotkać się z przedstawicielem firmy "FASGRO Sp. z o.o. Jest to grupa specjalizująca się w uprawie grochu na zielono, fasolki szparagowej czy kukurydzy na ziarno. W 2011 roku firma wystąpiła o pomoc finansową w ramach działania „Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów owoców i warzyw”, którą zawiązało 5 rolników. Spotkanie rozpoczął Wojciech Łabętowicz, pracownik ŚODR Modliszewice a następnie przedstawiciele grupy, na czele z wiceprezesem Marcinem Puzio, w szczególności opowiedzieli historię grupy producentów.

Drugi dzień. W Leśnym Dworcu w Koronie uczestnicy wyjazdu spotkali się z Bartoszem Murańskim, prezesem Zarządu Spółdzielni Producentów Mleka „POMORZE”. Wykład przybrał formę prezentacji, którą prelegent podzielił na kilka tematów. Mówił o zasadach tworzenia i finansowania grup producentów rolnych, o tym, jak działa Grupa Producentów Mleka, kto może być członkiem ich Grupy i jak nim zostać. W prelekcji znalazły się też kwestie związane ze sprzedażą mleka, współpracą z odbiorcami mleka, z Funduszem Specjalnym, z zaopatrzeniem w środki do produkcji i działalnością szkoleniową. W 2019 roku grupa uzyskała wpis do Rejestru Grup Producentów Rolnych Marszałka Województwa Pomorskiego.

Kolejnym etapem była wizyta w gospodarstwach mleczarskich członków grupy. Tam zainteresowani zobaczyli m.in. innowacyjny budynek inwentarski, wyposażony w system doju firmy DeLaval Sp. z o.o. Właściciele gospodarstw zapoznali uczestników z technologią pozyskiwania mleka, strukturą i powierzchnią upraw, a na koniec spotkania można było obejrzeć imponujący park maszynowy.

Trzeci dzień. W miejscowości Kowale uczestnicy spotkali się z przedstawicielem Pomorskiej Spółdzielni Producentów Mleka w osobie pana Jana Żabińskiego, który był jednym z założycieli grupy. W 2013 roku zorganizował spotkanie założycielskie, uczestniczyło w nim 27 rolników. A następnie grupa uzyskała wpis do Rejestru Podmiotów Skupujących Mleko Agencji Rynku Rolnego, natomiast we wrześniu 2019 roku dyrektor Pomorskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Gdyni wydał decyzję o uznaniu grupy producentów rolnych i zatwierdzeniu planu biznesowego.

Działalność grupy została przedstawiona w bardzo interesujący sposób, począwszy od historii powstania grupy, poprzez marketing i źródła finansowania. Jednym z większych sukcesów grupy było znalezienie się na liście miesięcznika DIAMENTY FORBSA w 2015 roku, jako przedsiębiorstwo najszybciej zwiększające swoją wartość.

[Więcej](#)

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
Data:	23-24.11.2022 r.
Miejsce:	Wielkopolska
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolnej, przetwórczej, spożywczej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, grup producenckich, jednostek naukowych, uczelni rolniczych, instytutów badawczych, osoby zainteresowane tematem.

Cel: przedstawienie dobrych praktyk z zakresu zrzeszeń rolników, prezentacja możliwych form współdziałania jakie mogą podjąć rolnicy, oraz przekazanie wiedzy merytorycznej dotyczącej prawnych i formalnych wymagań dotyczących zrzeszania się rolników. Możliwość nawiązania kontaktów z podmiotami zainteresowanymi wzajemną współpracą.

Relacja:

Pierwszym punktem spotkania było zaprezentowanie działania „Współpraca”. Zbigniew Sokołowski przedstawił rezultaty wcześniejszych naborów oraz planowane zmiany dotyczące nowej perspektywy finansowej. Omówił zasady na jakich przebiegają nabory oraz jakie warunki muszą spełnić rolnicy, aby móc zrzeszyć się jako grupa operacyjna EPI. Na kilku przykładach zaprezentował, na co

szczególnie należy zwrócić uwagę w trakcie przygotowywania wniosku o pomoc, tak aby uniknąć najczęściej popełnianych błędów. Zostały również omówione realne korzyści, jakie rolnicy mogą osiągnąć działając jako grupa operacyjna, które mogą się przełożyć na długofalowy rozwój gospodarstwa. Działanie Współpraca składa się z dwóch modułów z tzw. małej i dużej współpracy. Pomimo, że oba skierowane są głównie do rolników to znacząco się od siebie różnią. Zbigniew Sokołowski – broker innowacji w szczególności omówił różnice pomiędzy nimi oraz określił grupę docelową do której skierowane jest każde z tych działań. Wystąpienie zakończyło się dyskusją i pytaniami uczestników dotyczącymi szczegółów omawianego działania.

Kolejnym punktem programu były wykłady przeprowadzone przez Wojciecha Styburskiego z Agrountegracji: „Integracja rolników – najlepsza inwestycja bez kosztów” oraz „Innowacje i dobre praktyki w produkcji zwierzęcej oraz roślinnej”. Omówione zostały zasady dofinansowania grup producentów rolnych, a także przedstawione zostały rezultaty i osiągnięcia funkcjonujących grup. Niezwykle istotnym jest fakt, że wsparcie ARiMR jest tylko symbolicznym dofinansowaniem pozwalającym na wprowadzenie nowoczesnych modeli gospodarowania. Główne korzyści finansowe przychodzą później są trwałe i znacznie przewyższają to wsparcie.

Drugi dzień rozpoczął się prezentacją gospodarstwa zajmującego się hodowlą trzody chlewnej, ponieważ ze względu na panujący ASF nie było możliwości wizyty w gospodarstwie. Dalsza część dnia upłynęła uczestnikom pod znakiem wyjazdów do modelowo funkcjonujących gospodarstw rolnych zajmujących się hodowlą bydła opasowego oraz ukierunkowanych na produkcję mleka. Biorący udział w wyjeździe mieli możliwość wymiany poglądów i doświadczeń z miejscowymi gospodarzami, a także możliwość podpatrzenia nowinek technologicznych znajdujących się w odwiedzanych gospodarstwach. [Więcej](#)

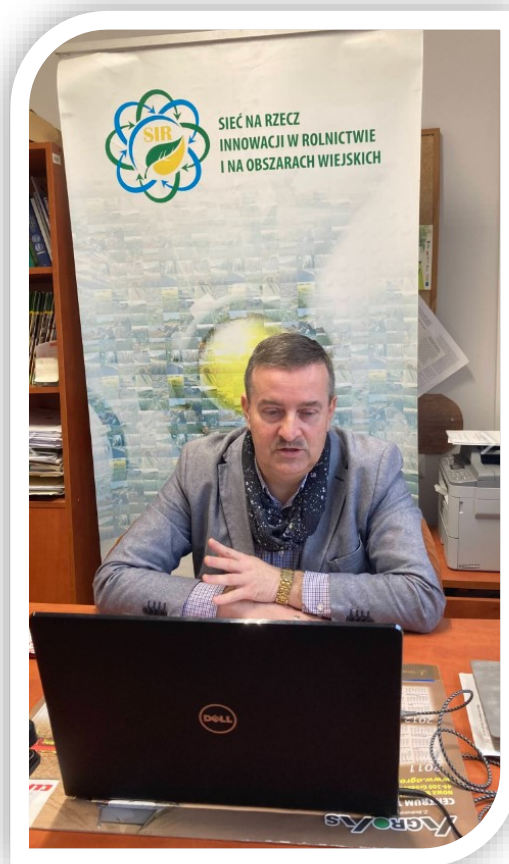
Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	24.11.2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	Szkolenie

Grupa docelowa: rolnicy, hodowcy bydła i producenci mleka, doradcy rolniczy i wszystkich zainteresowanych tematem.

Cel: poszerzenie wiedzy zakresu dotyczącego zarządzania stadem bydła mlecznego. Inicjatywa polega na przedstawieniu najnowszych informacji, nowatorskich technologii oraz innowacyjnych rozwiązań w celu utrzymania ekonomicznej rentowności produkcji mleka w województwie opolskim.

Relacje:

Wykłady przeprowadził doświadczony wykładowca, tj. dr hab. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW w Warszawie, który omówił tematy: „Nowości w produkcji pasz i żywieniu bydła” oraz „Dobrostan i profilaktyka jako narzędzie w ograniczaniu stosowania antybiotyków w hodowli bydła mlecznego”. Najważniejszym czynnikiem warunkującym produktywność i zdrowotność krów mlecznych jest żywienie, które jest bilansem białka i energii z pasz objętościowych uzupełnionym paszami treściwymi. Produkcja pasz i żywienie krów to dziedziny, w których nowe technologie i innowacje wywołały ogromny postęp co przełożyło się na widoczny wzrost wydajności krów mlecznych. Wzrost wydajności i wielkości stada to także zasługa mechanizacji i automatyzacji, czy nawet robotyzacji cyklu produkcji mleka. Wykorzystanie przez producentów i firmy zootechniczne specjalistycznych programów żywienia krów oraz ciągła kontrola wartości pokarmowej pasz sprzyja precyzyjnemu bilansowaniu składników pokarmowych. Wprowadzenie nowych rozwiązań wpływa na poprawę efektów produkcyjnych, ograniczenie strat i eliminację niekorzystnych czynników, umożliwiając podejmowanie właściwych decyzji w żywieniu krów. W kolejnym wykładzie profesor zwrócił uwagę na duże znaczenie dobrostanu i profilaktyki weterynaryjnej jako czynnika wpływającego na ograniczenie stosowania antybiotyków w chowie i hodowli bydła mlecznego. Narastanie zjawiska oporności bakterii na antybiotyki to jeden z głównych problemów medycznych, epidemiologicznych i ekonomicznych. Od 28 stycznia 2022 roku Unia Europejska wprowadziła zakaz rutynowego stosowania antybiotyków, we wszystkich formach, w tym także w formie profilaktycznego leczenia całych grup zwierząt. Zakazane stało się używanie antybiotyków w hodowli w celu zrekompensowania niskiego dobrostanu czy braku dostatecznej higieny w hodowli. Przedstawiając argumenty wykładowca krok po kroku udowadniał, że zapewnienie zwierzęciu odpowiednich warunków fizycznych i psychicznych oraz stosowanie przede wszystkim higieny i profilaktyki w gospodarstwie to podstawowe czynniki zmierzające do ograniczenia stosowania antybiotyków. [Więcej](#)

46. Podsumowanie działań i kierunki rozwoju Lokalnych Partnerstw do spraw wody w województwie opolskim

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie
Data:	24-25.11.2022 r.
Miejsce:	Sulisław
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: potencjalni partnerzy LPW, przedstawiciele jednostek naukowych, samorządów terytorialnych, spółek wodnych, rolnicy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: podsumowanie działań lokalnych partnerstw do spraw wody na terenie województwa opolskiego. Transfer wiedzy w obrębie działań lokalnych partnerstw ds. wody, w celu podniesienia świadomości nt. dobrych praktyk w gospodarce wodnej, właściwego funkcjonowania spółek wodnych wraz z ich wsparciem, możliwości dofinansowania inwestycji wodnych, działalność spółek i zasad korzystania z wód oraz pozyskania zgód wodnoprawnych. Przedstawienie innowacyjnych działań na temat racjonalnego i oszczędnego gospodarowania zasobami wodą na terenach wiejskich. Sieciowanie kontaktów na rzecz SIR.

Relacja:

W konferencji udział wzięło 50 osób. Prelegenci w pierwszym dniu konferencji przedstawili tematykę związaną ze zmianami klimatu w województwie opolskim, sposobami gospodarowania wodą zwiększającymi jej dostępność do celów rolniczych oraz działania Wód Polskich w tym zakresie. Poruszono tematy dotyczące retencji glebowej oraz praktyk zwiększających jej retencję, monitoringu wilgotności gleby, innowacyjnych produktów wspomagających nawadnianie i uprawę roślin, a także erozji wodnej. Poza bardzo interesującymi wykładami, odbył się również panel dyskusyjny o wodzie w rolnictwie. W drugim dniu konferencji tematyka obejmowała zagadnienia o konsekwencjach nieprawidłowej gospodarki wodą w rolnictwie i sposobach naprawy sytuacji oraz systemach sterowania obiegiem wody na obiektach melioracyjnych, a także został przedstawiony stan spółek wodnych i ich problemy.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem uczestników, którzy szeroko wymieniali się swoją wiedzą i doświadczeniem podczas wielu intensywnych rozmów. [Więcej](#)

Organizator:	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
Data:	24.11.2022 r.
Miejsce:	Poznań
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, producenci rolni, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, naukowcy, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: nawiązanie wielopodmiotowej współpracy między jej uczestnikami. Upowszechnienie wprowadzanych rozwiązań innowacyjnych a także możliwość wymiany doświadczeń i budowanie zaufania między partnerami oraz innymi zainteresowanymi wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie. Sieciowanie jest elementem wspierającym propagowanie innowacji w rolnictwie. Wektorami łączącymi naukę z rolnictwem będą prekursorzy innowacji z Wielkopolski.

Relacja:

Główną ideą wydarzenia było zachęcanie uczestników do wprowadzania zmian w gospodarstwach, a także do angażowania się istniejących grup w nowe projekty. Na spotkaniu przedstawione zostały uczestnikom rezultaty projektów już zakończonych, ale również zaprezentowane zostały niektóre nowe inicjatywy. Każdy projekt niósł ze sobą cenne doświadczenia, o których podzielili się z nami prelegenci.

Poza prezentacją Grup Operacyjnych, pani Justyna Cięgotura z Centrum Innowacji i Transferu Technologii przedstawiła możliwości budowania partnerstw na rzecz wdrażania innowacji oraz omówiła ryzyka z tym związane. Uczestnicy poznali różnice pomiędzy komercjalizacją a wdrożeniem, dowiedzieli się na co zwrócić uwagę przy budowaniu partnerstw, a także jak zarządzać konsorcjami.

Pan Krzysztof Różański przybliżył uczestnikom międzynarodowy projekt realizowany we współpracy z jednostkami naukowymi z Europy (Słowacji, Włoch, Portugalii, Polski) oraz z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Projekt skupiony jest na opracowaniu aplikacji ułatwiających przybliżenie zapisów prawa rolni-środowiskowego. Na zakończenie spotkania brokerzy z Wielkopolski, pani Justyna Głowacka i pan Przemysław Lecyk omówili wstępne założenia funkcjonowania działania „Współpraca” w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Wydarzenie zostało zwieńczone rozmowami na temat nowych perspektyw i możliwości dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	24.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. lubelskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy, hodowcy kóz, właściciele kwater turystycznych, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: uświadomienie i promocja walorów jakościowych produktów z rodzimych ras kóz, zainteresowanie przetwórstwem oraz zainicjowanie krótkiego łańcucha dostaw. Wysoka jakość surowca rodzimych ras kóz w połączeniu z umiejętnością efektywnego przetwarzania tuszek, odwołującego się do tradycji i dziedzictwa kulinarnego stanowić może atut umożliwiający zyskanie przewagi rynkowej. Nawiązanie kontaktów, wymiany doświadczeń i zainteresowania mało popularnymi rodzimymi rasami kóz.

Relacja:

Warsztaty zorganizowano we współpracy z Katedrą Hodowli Zwierząt i Doradztwa Rolniczego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Warsztaty odbyły się w gospodarstwie agroturystycznym Pana Zbigniewa Kołodzieja. Jest to wyjątkowe miejsce specjalizujące się w hodowli ras zachowawczych, objętych programem ochrony zasobów genetycznych.

Gospodarstwo pokazowe utrzymuje pierwotne rasy zwierząt gospodarskich takich jak: konik polski, bydło białogrzbiecie, owce wrzosówki, owce uhruskie, owce świniarki, gęsi biłgorajskie i kozy sandomierskie.

Warsztaty poprowadził Pan Piotr Lenart, ekspert kulinarny, współtwórca i animator Szklaku Krajoznawczo - kulinarnego „Niech Cię Zakole”.

Zainteresowanie warsztatami było ogromne, wzięli w nim udział hodowcy kóz, rolnicy, właściciele kwater turystycznych oraz osoby zainteresowane tematyką. W czasie warsztatów uczestnicy mieli okazję zobaczyć w jaki sposób oprawić mięso oraz jak wykorzystać uzyskane mięso w kuchni. W czasie warsztatów powstało wiele pysznych potraw takich jak: rolady, pieczeń,

gulasz, pierogi, gryczak, które na koniec warsztatów uczestnicy mieli okazję spróbować. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu
Data:	24-25.11.2022 r.
Miejsce:	Warszawa
Forma:	Konferencja, konkurs

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, rolnicy, przedsiębiorcy, administracja rządowa i samorządowa, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa

Cel: przekazanie wiedzy i informacji na temat nowoczesnych rozwiązań, innowacyjnych produktów oraz prezentacja wyników prowadzonych badań przez instytucje badawczo-naukowe oraz uczelnie rolnicze przy współudziale przedsiębiorców działających na rzecz rolnictwa. Przedstawione informacje przyczynią się do wzrostu rentowności gospodarstw oraz poprawy konkurencyjności sektora rolnego. Projekt ma za zadanie ułatwienie kontaktów między grupami odbiorców operacji celem nawiązania stałej współpracy między nauką a praktyką. Organizowany w ramach projektu Konkurs "Najciekawsze innowacyjne rozwiązania w rolnictwie" będzie uhonorowaniem najlepszych rozwiązań technologicznych, produkcyjnych, organizacyjnych propagujących innowacyjne rozwiązania dla sektora rolniczego.

Relacja:

„VII Forum Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie” odbyło się pod patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Konferencję otworzyli sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Lech Antoni Kołakowski i dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Ireneusz Drozdowski.

Tegorocznym tematem wiodącym „Forum Wiedzy i Innowacji” było „*Rolnictwo węglowe – wyzwania środowiskowo-klimatyczne dla polskiego rolnictwa*”.

Wykład wprowadzający „*Rolnictwo węglowe dla ochrony klimatu*” przedstawił dr hab. Jerzy Kozyra z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytut Badawczy. Wyjaśnił zagadnienia rolnictwa węglowego oraz zwrócił uwagę na dobre praktyki rolne wpływające na sekwestrację węgla w glebie.

W kolejnym wystąpieniu prof. dr hab. Eugeniusz Grela opowiedział o roli sektora produkcji zwierzęcej w osiągnięciu neutralności klimatycznej i opcjach mających wpływ na minimalizację emisji gazów cieplarnianych w produkcji wieprzowiny oraz podczas chowu bydła. Następnie wystąpili przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. System wsparcia dochodów w ramach zielonej architektury środowiskowo-klimatycznej, w tym propozycje dla rolnictwa węglowego, omówiła dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich Joanna Czaplą, a zastępca dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej Bogdan Pomianek zwrócił uwagę na działania inwestycyjne wspierające rozwój rolnictwa węglowego w Polsce.

W panelu dyskusyjnym „*Rolnictwo Neutralne klimatycznie – rolnictwo przyszłości*” uczestniczyli przedstawiciele rolników, naukowców oraz pracownicy instytucji otoczenia rolnictwa. Rolnictwo niskoemisyjne jest przyszłością polskiego rolnictwa podkreślił w swoim wystąpieniu wiceprezydent Europejskiej Rady Młodych Rolników Adam Nowak.

Dyskusja w panelu tematycznym „*Ślad węglowy w zrównoważonym łańcuchu żywnościowym*” rozpoczęła drugi dzień obrad „VII Forum Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie”.

W drugim dniu forum dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie Paweł Krzczunowicz przedstawił działania „*Sieci Innowacji w Rolnictwie*” na rzecz poprawy innowacyjności w rolnictwie.

Przykłady innowacyjnych rozwiązań w ramach grup operacyjnych omówili ich przedstawiciele. „Innowacyjne technologie uprawy warzyw w zamkniętym cyklu wody” członkowie Grupy Operacyjnej Innowatorzy Upraw oraz „Innowacyjne rozwiązania techniczne w siewniku do podsiewu użytków zielonych służące poprawie ilości i jakości paszy dla przeżuwaczy oraz ochronie gleb, wód i klimatu” przedstawiciele Grupy Operacyjnej Bazydrill.

Ogłoszono zwycięzców w konkursie „Najciekawsze innowacyjne rozwiązania w rolnictwie”. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	24-25.11.2022 r.
Miejsce:	Gospodarstwo rolne Agropol w Rybnicy
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: rolnicy ekologiczni, rolnicy konwencjonalni zainteresowani przestawianiem gospodarstw na produkcję ekologiczną, konsumenci żywności ekologicznej, przedstawiciele doradztwa rolniczego prowadzący doradztwo z zakresu rolnictwa ekologicznego, pracownicy jednostek naukowych oraz osoby zainteresowane współpracą we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań m.in. w ramach działania "Współpraca".

Cel: podniesienie wiedzy z zakresu rozpoczynania produkcji ekologicznej oraz jej prowadzenia, przetwórstwa, organizacji gospodarstwa ekologicznego oraz sprzedaży wytworzonych produktów, a także zasad prowadzenia produkcji rolnej zgodnie ze zmieniającymi się przepisami prawa w tym zakresie. Przedstawienie dobrych praktyk produkcyjnych z elementami innowacyjnymi w dobrze zorganizowanym kompletnym gospodarstwie ekologicznym, w którym jest prowadzona produkcja roślinna, zwierzęca, przetwórstwo oraz sklep. Zachęcenie uczestników, w tym członków zespołu tematycznego ds. rolnictwa ekologicznego do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów związanych z rolnictwem ekologicznym.

Relacja:

Dwudniowe spotkanie Zespołu Tematycznego związanego z rolnictwem ekologicznym zostało zorganizowane 24-25 listopada w 800-hektarowym gospodarstwie rolnym Agropol w Rybnicy, zarządzanym przez Stanisława Chomę. Uczestnikami byli rolnicy ekologiczni oraz przedstawiciele doradztwa rolniczego na co dzień zajmujący się tą problematyką.

Specjaliści z DODR omówili działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego, wsparcie dla rolników prowadzących ten rodzaj produkcji w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 i ekoschematy, czyli praktyki korzystne dla środowiska i klimatu oraz realizowane projekty. Podczas spotkania najwięcej czasu poświęcono na dyskusję i wymianę doświadczeń. Rolnicy prowadzący produkcję ekologiczną rozmawiali zarówno o swoich sukcesach, jak i problemach, napotykanym w codziennej pracy. Podjęto próby ich zidentyfikowania i szukania najlepszych rozwiązań. Członkowie Zespołu Tematycznego zastanawiali się również, co możemy zrobić, aby zachęcić rolników do przechodzenia na ekologiczne metody produkcji.

Głównym tematem drugiego dnia spotkania było zwiedzanie gospodarstw ekologicznych Romana Chomy oraz Stanisława Chomy (przedstawiciela Agropol Sp. z o.o.). Dobre praktyki produkcyjne realizowane w tych gospodarstwach, podejmowane inicjatywy, sposób zarządzania, wyposażenie w specjalistyczny sprzęt oraz uzyskiwane efekty produkcyjne były podstawą do dyskusji w gronie fachowców.

Europejski Zielony Ład stawia rolnictwu duże wyzwania. Przewiduje on rozwój prośrodowiskowych systemów prowadzenia produkcji rolnej, w tym znaczący rozwój rolnictwa ekologicznego. Europejski Zielony Ład kierunkiem rozwoju rolnictwa ekologicznego to tytuł operacji realizowanej w Dolnośląskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, w ramach której odbyło się drugie spotkanie Zespołu Tematycznego. Celem operacji jest zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu rozpoczynania produkcji ekologicznej oraz jej prowadzenia, przetwórstwa, organizacji gospodarstwa ekologicznego i sprzedaży wytworzonych produktów, a także zasad prowadzenia produkcji rolnej, zgodnie ze zmieniającymi się przepisami prawa w tym zakresie. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	25-27.11.2022 r.
Miejsce:	woj. warmińsko-mazurskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: pszczelarze, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zdobycie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej na temat nowoczesnych technik prowadzenia pasieki, walki z masowym ginięciem pszczół, metod zwalczania chorób pszczół oraz poprawy jakości miodu poprzez zakładanie pasiek ekologicznych.

Relacja:

Pszczelarze z woj. łódzkiego uczestniczyli w wyjeździe studyjnym na Warmię i Mazury, aby zdobyć nową wiedzę i wymienić doświadczenia z tamtejszymi pszczelarzami.

W trakcie wyjazdu odbyły się wizyty:

- w Pasiece Wilde – pszczelarze spotkali się z profesorem Jerzym Wilde - polskim entomologiem, pszczelarzem, profesorem doktorem habilitowanym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Centrum Pszczelarskie WILDE jest wysoko wyspecjalizowanym gospodarstwem pasiecznym zajmującym się hodowlą, wychowem matek pszczelich i produkcją nowych rodzin w formie odkładów. CP Wilde hoduje Kortówkę, niezwykle miodną i łagodną linię hodowlaną pszczół rasy kraińskiej;
- na Targu „Dobre bo nasze” – miejsce sprzedaży bezpośredniej lokalnych i ekologicznych produktów z Warmii i Mazur – spotkanie z Tomaszem Piłatem - prezesem LGD Południowa Warmia inicjatorem pomysłu lokalnego targowiska, gdzie swoje produkty wystawiają lokalni pszczelarze;
- na pasiece i w Katedrze Drobnarstwa i Pszczelnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego - profesor Jerzy Wilde mówił m.in. o warozie i sposobach walki z nią;
- w Zagrodzie Edukacyjnej Warmińska Pszczoła – zagroda edukacyjna i pasieka składająca się z ok. 100 uli, jest to pasieka wędrowna. Właściciele wędrują z pszczołami od pożytku do pożytku w zależności od kwitnienia;
- na pasiece i w gospodarstwie ekologicznym w Jonkowicach, gdzie właściciel Krzysztof Jabłoński podzielił się swoją wiedzą i możliwościami jakie daje prowadzenie pasieki oraz współpracą między pszczelarzami i producentami z Warmii, którzy tworzą "Warmiński Koszyk".

Pszczelarze wysłuchali również wykładów:

- „Wymogi i standardy prowadzenia pasieki ekologicznej. Certyfikacja”
- „Ekologiczna produkcja pszczelarska – przestawienie produkcji w pasiece z konwencjonalnej na ekologiczną”,
- „Ochrona pszczół przed chorobami i szkodnikami w pszczelarstwie ekologicznym”,
- „Dofinansowania na zorganizowanie nowoczesnego gospodarstwa pasiecznego”.

Wykłady poprowadzili dr hab. Dariusz Gerula i dr Piotr Skubida z Zakładu Pszczelnictwa w Puławach. [Więcej](#)

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 27.11.2022 r.

Miejsce: Kalsk

Forma: Konferencja

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw ekologicznych, rolnicy, instytucje naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy, przetwórcy oraz specjaliści LODR i inni zainteresowani innowacyjnymi aspektami tematyki żywności wysokiej jakości.

Cel: przedstawienie znaczenia i roli produkcji żywności najwyższej jakości produkowanej w sposób przyjazny dla środowiska. Konferencja będzie miała za zadanie ponadto poszerzanie świadomości na temat produkcji żywności wysokiej jakości co nabiera coraz większego znaczenia w otaczającym nas świecie produkcji przemysłowej. W przypadku konsumentów poszerzenie świadomości na temat żywności wysokiej jakości, w przypadku producentów zwiększenie wiedzy z zakresu produkcji najwyższej jakości żywności a także form efektywnej sprzedaży płodów rolnych.

Relacja:

Konferencja rozpoczęła się od uroczystego powitania gości przez Dyrektora LODR w Kalsku Pana Wojciecha Szadla następnie Pan Jan Gembara, zastępca dyrektora LODR w Kalsku opowiedział o „Współpracy w ramach działania M16 – tworzenie i funkcjonowanie Grup Operacyjnych na rzecz Innowacji (EPI), opracowanie i wdrożenie Innowacji w ramach wspólnego projektu”.

Po krótkim wstępie, rozpoczął się pierwszy wykład na temat „Aktualnej reglamentacji prawnej w zakresie rolnictwa ekologicznego”. Pani mgr. Inż., Jolanta Nonn z LODR w Kalsku przybliżyła obecnym ogólne przepisy związane z możliwością przejścia na rolnictwo ekologiczne oraz zasady uzyskania certyfikacji ekologicznej. Zaprezentowała wymogi które należy spełnić oraz reguły jakich należy się trzymać będąc w rolnictwie ekologicznym.

Następnie Pan dr inż. Marian Schodnik – Prezes firmy Owocowy Dom Sp.zo.o wygłosił wykład, tematem którego była „Produkcja żywności wysokiej jakości. Owocowy dom jako przykład dobrych praktyk w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego”.

Na temat Produkcji żywności ekologicznej wysokiej jakości – produkcja roślinna i zwierzęca wypowiedziała się Pani dr Justyna Korycka – Kornek z LOliWA w Kalsku. Pani doktor wyjaśniła zebrany, że praca Ośrodka skupia się głównie wokół sektora rolno-spożywczego. Profesjonalne wyposażenie laboratorium umożliwia przeprowadzanie wielu innowacyjnych badań, które z powiedzeniem mogą być wdrażane w wielu przedsiębiorstwach. Praca Ośrodka polega na poszukiwaniu nowych produktów, modyfikacji i doskonaleniu istniejących produktów oraz wspieraniu przedsiębiorców w rozwiązywaniu powstających w produkcji problemów.

Kolejnym bardzo interesującym tematem konferencji był temat wygłoszony przez Pana Tomasza Jakiela, który jest właścicielem farmy „Lubuskie Angusowo”. W temacie „Ubój pastwiskowy metodą na uzyskanie wysokiej jakości wołowiny” opowiedział o wprowadzonych przez siebie innowacjach i rozwiązaniach na farmie, zwierzętach a także niezwykłych patentach dokarmiania bydła, tak aby nie naruszać życia zwierząt w ich naturalnym środowisku.

„Żywność wysokiej jakości w Krótkich Łańcuchach Dostaw Żywności” to temat, który przedstawiła Pani Magdalena Świdorska z Gospodarstwa Naturalnego „Malinówka”.

Wykładem kończącym konferencję, był wykład Pana mgr inż. Tomasza Sakowicza o dobrych praktykach rolniczych w zakresie rolnictwa ekologicznego na przykładzie gospodarstw demonstracyjnych. [Więcej](#)

Organizator:	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
Data:	27.11.-03.12.2022 r.
Miejsce:	Toskania, Włochy
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, przetwórcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele jednostek naukowych, przedstawiciele doradztwa rolniczego i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie.

Cel: prezentacja i upowszechnianie zagranicznych przykładów nowatorskich rozwiązań w przetwórstwie produktów roślinnych i zwierzęcych w małych gospodarstwach. Transfer wiedzy. Dobre praktyki i kontakty zainicjują powstanie partnerstw i wypracują wzajemne zaufanie, które pozwolą na podejmowanie inicjatyw, w tym m.in. realizację projektów innowacyjnych w ramach działania "Współpraca".

Relacja:

Wyjazd rozpoczął się od wizyty studyjnej na plantacji oliwek, Frantoio di Croci Toscana, położonej w centralnej części Valdinievole, na pagórkowatym terenie, zajmuje obszar 15 ha, na którym rośnie około 5000 drzew oliwnych typowych tokańskich odmian, takich jak Frantoio, Moraiolo, Leccino, Maurino i Pendolino. Zbiór odbywa się mechanicznie przy pomocy nowoczesnego urządzenia, którego pracę zaprezentował nam właściciel plantacji i tłoczni oliwy. Gaj oliwny jest monitorowany elektronicznie, a system ostrzega przed zmianami pogody i szkodnikami. Tłocznia oliwy jest w pełni zautomatyzowana. Nowoczesne urządzenie segreguje owoce, myje i schładza do temperatury 18 st. C. Kolejna wizyta studyjna miała miejsce w Hesperidarium – ogrodzie botanicznym, w którym rośnie kolekcja ponad 400 odmian owoców cytrusowych. Przy ogrodzie prowadzona jest szkółka w której można nabyć materiał szkółkarski bezpośrednio i w sklepie on-line (rośliny mogą być wysłane za granicę).

2 dzień wyjazdu studyjnego rozpoczął się od wizyty na lokalnym targu w Borgo San Lorenzo. Włoskie targowiska są bardzo popularne. Producenci jak i sprzedawcy oferują żywność prosto z gospodarstw. To najlepszy przykład skracania łańcucha żywnościowego. Kolejnym punktem w programie była wizyta w gospodarstwie w miejscowości Barberino di Mugello. Właściciele specjalizują się w chowie owiec rasy sardyńskiej (rasa zachowawcza) i Iacaune.

Kolejny dzień wyjazdu był przeznaczony wizytę studyjną w rodzinnej niewielkiej lodziarni La Sorbettiera na placu Piazza Tasso, produkująca rzemieślnicze lody. Po niewielkim zakładzie grupę oprowadzał właściciel Antonio Ciabattoni, który klasyczne receptury łączy z nowoczesnymi technikami produkcji. Kolejny punkt w programie to spotkanie z Antonio Di Giovanni, który zaprezentował innowacyjny projekt miejskiej farmy Funghi Espresso, na której uprawia się grzyby (boczniki) na kawowych fusach. Projekt funkcjonuje w myśl zasady zero waste.

W trakcie wyjazdu grupa odwiedziła agroturystyczne, ekologiczne gospodarstwo Il Vecchio Maneggio. Gospodarstwo specjalizuje się w uprawie złota San Gimignano, jak określa się tam szafran. Ponadto jest tam pasiekę z 200 pniami, stadnina koni, winnica w której produkowane są 4 rodzaje win oraz gaj oliwny. Wszystkie produkty z gospodarstwa są w sprzedaży na miejscu, na szczególną uwagę zasługuje miód akacjowy aromatyzowany szafranem i białą truflą. Kolejny przystanek miał miejsce w Borgo San Felice w gospodarstwie Società Agricola San Felice sp.a, wraz z przynależnym do niego średniowiecznym zamkiem należącym niegdyś do szlacheckich rodzin. Zamek aktualnie jest w prywatnych rękach i został przekształcony w luksusowy hotel. Powierzchnia gospodarstwa to niemal 700 ha, z czego 188 ha to winnice. We współpracy z uniwersytetami we Florencji powstała innowacyjna doświadczalna winnica Vitarium, zajmująca się identyfikacją i zachowaniem rodzimych szczepów, aktualnie sklasyfikowano 270 odmian.

Ostatni dzień rozpoczął się wizytą w gospodarstwie Fattoria la Prata. To rodzinne ekologiczne gospodarstwo, o areale 30 ha, zarządzane przez małżeństwo Agostini i ich 4 dorosłych dzieci. W gospodarstwie uprawiane są zboża oraz pomidory. Wszystkie produkty są przetwarzane w gospodarstwie. Kolejnym odwiedzionym miejscem była niewielka winnica Azienda Agricola Montaiocion wytwarzająca wina Chianti i firmowe Montaiocion. [Więcej](#)

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 28.11.2022 r.

Miejsce: Kalsk

Forma: Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie innowacji na obszarach wiejskich, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk: rolników, doradców, winiarzy, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego czy hodowców. Tematyka wokół powstałych Zespołów ściśle odpowiada na aktualne potrzeby w zakresie rozwoju innowacji w rolnictwie jak i charakter środowiskowy województwa lubuskiego. Przy tym, powstałe Zespoły będą podstawą dla tworzących się inicjatyw na poczet rozwoju SIR.

Relacja:

Po oficjalnym otwarciu konferencji przez Dyrektora LODR w Kalsku Wojciecha Szadla oraz zaprezentowaniu tematyki tworzenia i funkcjonowania Grup Operacyjnych na rzecz innowacji (EPI) w ramach planowanych naborów w ramach działania „Współpraca” merytoryczną prezentację w zakresie „Gospodarki pasiecznej w zmieniających się warunkach klimatyczno – przyrodniczych. Dobre praktyki w gospodarce pasiecznej” przedstawił Pan Tomasz Kędziora wykładowca Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego w Pszczelej Woli (ZSR CKZ

w Pszczelej woli). Wystąpienie rozpoczął od przedstawienia prawidłowego postępowania na początku roku pasiecznego a więc na kwestiach przygotowania rodzin do zimowli oraz kontroli jesiennego rozwoju rodzin pszczelich. Zaprezentował zasady wykonania I przeglądu jesiennego podczas, którego należy sprawdzić stan zapasów pokarmu, ocenić siłę rodziny, ilość i jakość czerwi a co za tym idzie również jakość matki, plastrów oraz prawidłowe ułożenie gniazda na zimę. Następnie w ramach tematyki żywienia i diety pszczół – wpływ na odporność owadów przedstawiono zasady jesiennego podkarmiania lub przewożenia na jesienne pożytki rozwojowe. Prelegent omówił także II przegląd jesienny a więc ostateczną oceną rodzin do prezimowania, prawidłowe ułożenie gniazda oraz ocenę ilości pokarmu w gnieździe.

W kolejnej części konferencji Pan Sławomir Czabaj przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu przedstawił wykład pn. „Jakość handlowa miodu i perspektywy wykorzystania go do produkcji miodów pitnych w świetle nowej ustawy winiarskiej”. W ramach wystąpienia przedstawił zagadnienia dotyczące produkcji miodów pitnych. Pokazał co można uznać za miód zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa, jak wyglądają poszczególne procesy produkcji a także jakie są wymagania konsumentów.

Zwieńczeniem konferencji była prezentacja pana Bogusława Dubiela, prezesa Zarządu Lubuskiego Związku Pszczelarskiego, który przedstawił nowatorskie rozwiązania stosowane w pszczelarstwie na terenie województwa lubuskiego oraz dane na temat sytuacji pszczelarstwa.

Konferencję zakończyła dyskusja, w której uczestnicy mogli wymienić się doświadczeniami oraz problemami w tematyce gospodarki pszczelarskiej, przy tym podzielić się innowacyjnymi inicjatywami na poczet rozwoju lubuskiego pszczelarstwa. [Więcej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	28-30.11.2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani małym przetwórstwem lokalnym, rolnicy, przedstawiciele KGW, organizacji pozarządowych i pracownicy JDR.

Cel: transfer wiedzy i wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich w zakresie produkcji żywności w warunkach domowych w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych. Wsparcie innowacyjnych działań w ramach działalności pozarolniczej mieszkańców obszarów wiejskich. Tworzenie sieci kontaktów dla podmiotów, które będą wdrażać innowacyjne sposoby na poprawę dochodowości gospodarstw rolnych, poprzez bezpośrednie zaangażowanie w niej różnych podmiotów - doradcy, rolnicy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, KGW.

Relacja:

Uczestnicy przekonali się, że rzemieślnicze wyrabianie wędlin w domu jest proste i zdrowe. To wszystko dzięki ekspertowi – Adamowi Pulkowskiemu, który zdradził wędliniarskie sekrety i w niezwykle przystępny sposób przekazał kompendium wiedzy. Zbudowanie świadomości każdego procesu i samodzielna praca pod okiem eksperta zaowocowały wytworzeniem zdrowych i smacznych domowych wędlin wędzonych i konserw. Otrzymana wiedza i autorskie receptury gwarantują powtarzalność efektów. Zajęcia teoretyczne obejmowały zagadnienia przygotowania surowców, peklowania, wędzenia i przygotowania konserw.

Aby wykorzystać potencjał produkcyjny swoich gospodarstw warto przetwarzać swoje surowce i wprowadzać je na rynek w krótkich łańcuchach dostaw. Szczególnie z uwagi na coraz większe zainteresowanie konsumentów lokalną żywnością i możliwością pozyskania jej bezpośrednio od producenta. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	28-30.11.2022 r.
Miejsce:	woj. dolnośląskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy produktów lokalnych, członkowie Kół Gospodyń Wiejskich, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, doradcy rolniczy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich, prowadzących do dywersyfikacji dochodów gospodarstw rolnych. Wskazanie kierunków i perspektyw wykorzystania kulinariów w rozwoju turystycznym regionów z uwzględnieniem jej tradycyjnego sposobu realizacji i przekazu tradycji kulinarnych, jak również pokaże innowacyjne formy współpracy między podmiotami w celu uzyskania wzajemnych korzyści. Podniesienie wiedzy uczestników operacji na temat wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich poprzez współpracę i wspólne cele rozwoju.

Relacja:

Rolnicy produkujący żywność z woj. łódzkiego wzięli udział w wyjeździe studyjnym z tematyki turystyki kulinarnej w oparciu o lokalne produkty w celu poszerzenia swojej dotychczasowej wiedzy i zdobycia nowego doświadczenia w tym zakresie. W trakcie wyjazdu studyjnego odbyły się wizyty u producentów należących do Szlaku Kulinarnego "Smaki Dolnego Śląska", tj.:

- Z Chaty Łaniaków – mała, rodzinna firma zajmująca się produkcją przetworów owocowych. Wierzchowice to wieś położona w samym sercu czystego i wolnego od przemysłu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.
- Maciejowy Sad – sprzyjający mikroklimat oraz specjalne, integrowane metody uprawy pozwalają uzyskiwać każdego roku wyjątkowe i zdrowe owoce. Sok jabłkowy z Maciejowego Sadu jest produktem tradycyjnym, wpisanym na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- Karczma Rzym - karczma mieści się w starym budynku po pałacowych zabudowaniach gospodarczych. W Karczmie można najeść się do syta oraz przespać w pokojach pensjonatu.
- W Starej Rzeźni - sklep oferujący lokalne produkty dolnośląskie oraz potrawy wytwarzane w tradycyjny sposób z lokalnie dostępnych surowców. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję spróbować kiszzonej rzodkiewki, buraka, czosnku oraz kabanosa i paszetu z jelenia oraz dzika.
- Jarmark Bożonarodzeniowy we Wrocławiu - oprócz licznych świątecznych atrakcji na jarmarku można spotkać w drewnianych domkach manufakturę regionalnych i lokalnych wyrobów z Dolnego Śląska.
- Młyn Usługowy Zenon Feszczuk - to mały, rodzinny, stuletni młyn w Jordanowie Śląskim, obecnie prowadzony przez Zenona Feszczuka, młynarza w czwartym pokoleniu, którego pradziadek przed II Wojną prowadził młyn pod Trembowlą.
- Serownia Malwiny i Stanisławy Pasternak - rodzina Pasternaków wyrobem serów zajmuje się od 2004 roku. Początkowo były to małe ilości, ale ich wysoka jakość oraz liczne wyróżnienia i nagrody szybko przyczyniły się do utworzenia małego, przydomowego zakładu.

W trakcie wyjazdu odbyły się również wykłady: „Turystyka kulinarna jako źródło dodatkowych przychodów w gospodarstwie rolnym”, „Tworzenie sieci współpracy i budowa wspólnej marki produktu lokalnego”, „Metody promocji sprzedaży wytworzonego produktu. Przykłady dobrych praktyk sprzedażowych”. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Data:	29-30.11.2022 r.
Miejsce:	Warszawa
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: reprezentanci Grup Operacyjnych EPI, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele ARiMR i MRiRW, zainteresowani działaniem "Współpraca".

Cel: sieciowanie polskich Grup Operacyjnych EPI oraz promocja projektów (wraz z ich rezultatami) realizowanych przez te Grupy, a także zapoznanie członków Grup z możliwościami współpracy międzynarodowej, w tym w ramach Horyzontu Europa. Projekt zakłada sieciowanie Grup Operacyjnych.

Relacja:

Ponad 100 przedstawicieli polskich Grup Operacyjnych EPI, w tym rolników, doradców, naukowców i przedsiębiorców, przez dwa dni wymieniało się doświadczeniami w realizacji projektów, które dotyczą opracowania i wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolniczej, przetwórstwie czy dystrybucji produktów rolno-spożywczych. Dwa dni pełne aktywności takich jak prelekcje prezentujące osiągnięcia Grup Operacyjnych EPI, debata o sukcesach współpracy i planach na przyszłość oraz sesje sieciujące – to tylko część tego wydarzenia, które odbyło się w dniach 29-30 listopada w Warszawie.

Konferencję otworzył Zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Pan Krzysztof Janiak. Dyrektor podkreślił, że działalność polskich Grup Operacyjnych EPI w obecnym okresie finansowanie na lata 2014-2020 z pewnością należy uznać za naznaczoną sukcesami. Krajowy broker innowacji dr inż. Aleksander Bomberski we współpracy z Panią Marią Sikorską – autorką programu telewizyjnego „Z klimatem i z pasją” przedstawili Grupy Operacyjne uczestniczące w konferencji oraz zaprezentowali realizowane przez te Grupy projekty. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję poznać wiele inspirujących pomysłów prezentujących cały wachlarz działalności naszych grup.

W dalszej kolejności odbyła się debata, której tematem przewodnim był sukces współpracy, w tym w szczególności osiągnięcia Grup Operacyjnych oraz plany na przyszłość. Debatę moderował Pan Aleksander Bomberski, a wzięli w niej udział Pan Bogdan Kęпка (Centrum Oceny Technologii Sieci Badawczej Łukasiewicz ORGMASZ), prof. Dariusz Pańka (Politechnika Bydgoska) oraz Krzysztof Solarz (Inkubator Przedsiębiorczości Gminy Kamienna Góra). Podczas wydarzenia odbyły się również sesja networkingowa oraz indywidualne spotkania 1:1, wspierające sieciowanie uczestników. Podczas uroczystej kolacji odbyła się ceremonia wręczenia nagród i wyróżnień uczestnikom konkursu „Moje własne innowacje”.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od prezentacji Pani Beaty Rodak z Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która przedstawiła Działanie „Współpraca” w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz przyszłość Grup Operacyjnych, z uwzględnieniem grup badawczo-rozwojowych oraz zajmujących się krótkimi łańcuchami żywnościowymi. Następnie Pan Łukasz Galek z Departamentu Działań Delegowanych Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa omówił stan realizacji Działania „Współpraca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z uwzględnieniem VI naboru wniosków.

W dalszej kolejności Pani dr Bożena Podlaska z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE przedstawiła możliwości realizacji projektów oraz nawiązywania kontaktów jakie dają programy badawcze Unii Europejskiej. Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Pan Krzysztof Janiak przedstawił działania Europejskiej Sieci Wspólnej Polityki Rolnej EIP-AGRI w zakresie Grup Operacyjnych EPI. [Więcej](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie
Data:	29-30.11.2022 r.
Miejsce:	Łosiów, Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Forma:	Szkolenie z warsztatami

Grupa docelowa: uczniowie rolniczych szkół średnich województwa opolskiego.

Cel: poszerzenie wiedzy na temat pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii. Przedstawienie możliwości zastąpienia konwencjonalnych metod do poboru ciepła i energii elektrycznej poprzez zastosowanie metod niekonwencjonalnych takich jak słońce, woda, ziemia, powietrze. Zdobyta wiedza przez uczestników szkolenia przyczyni się do obniżenia kosztów związanych z zużyciem energii w ich gospodarstwach domowych, a także skutkować będzie zmniejszeniem oddziaływania gospodarstw na zmiany klimatu.

Relacja:

W szkoleniu wzięło udział 100 uczniów średnich szkół rolniczych z województwa opolskiego. Uczestnicy wzięli udział w wykładach i warsztatach o następujących tematach:

- Odnawialne źródła energii: energia słońca, wiatru oraz ziemi w nowoczesnym gospodarstwie rolnym.
- Sytuacja energetyczna w Polsce. Perspektywy i rozwiązania. Jak zrozumieć swoje wydatki energetyczne.
- Zajęcia warsztatowe – zaprezentowanie istniejącej w Opolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego instalacji fotowoltaicznej, nauka odczytywania bieżących danych.

Było to bardzo ważne szkolenie z zakresu ochrony środowiska poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii. Uczestnicy szkolenia poznali wiele cennych informacji, które w dużej mierze przyczynią się do rozwoju odnawialnych źródeł energii w naszym województwie. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	30.11.2022 r.
Miejsce:	Woj. lubelskie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego oraz przedstawiciele samorządu rolniczego, jednostek naukowych, organizacji działających na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: współpraca podmiotów doradczych, rolników nowatorów i środowiska naukowego na rzecz upowszechniania innowacyjnych rozwiązań i stosowania dobrych praktyk w zakresie wykorzystania TUZ, jako wartościowej paszy w żywieniu bydła oraz gospodarowania w zakresie zbioru i konserwacji pasz na trwałych użytkach zielonych.

Relacja:

Podczas konferencji zostały przedstawione różne rozwiązania pomagające w gospodarowaniu na użytkach zielonych i pozyskiwaniu wartościowej paszy np. aplikacje komputerowe, urządzenia skanujące, maszyny do podsiewu. Konferencja była okazją do prezentacji założeń i rezultatów projektów realizowanych z działania „Współpraca” PROW 2014-2020 przez grupy operacyjne, w których LODR w Końskowoli był liderem lub partnerem: LODRON – projekt „Poprawa wykorzystania potencjału produkcyjnego pastwisk dla bydła mlecznego i mięsnego przez zastosowanie systemu wspomaganie decyzji i zarządzania”, BAZYDRILL – projekt „Innowacyjne rozwiązania techniczne w siewniku do podsiewu użytków zielonych służące poprawie ilości i jakości paszy dla przeżuwaczy oraz ochronie gleb, wód i klimatu”, EKO ŁĄKA – projekt „Technika i technologia renowacji użytków zielonych metodą szeroko pasowego podsiewu w różnych warunkach glebowych i produkcyjnych dla produkcji pasz”.

Podsumowania Działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 dokonał p. Marek Siuciak, broker innowacji w LODR w Końskowoli oraz wskazał miejsce grup operacyjnych w nowej perspektywie finansowej w latach 2023-2027.

O założeniach i wynikach projektu realizowanego przez Grupę Operacyjną LODRON opowiedział dr inż. Dariusz Krzywiec z Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. W ramach realizowanego projektu prowadzony był monitoring z zastosowaniem dronów wyposażonych w kamerę multispektralną lub przy użyciu herbometru, który miał za zadanie określenie aktualnego plonu i prognozowanie dynamiki przyrastania roślinności pastwiskowej.

W utrzymaniu użytków zielonych w wysokiej kulturze przydatne są m.in. zabiegi renowacyjne, a stosunkowo tanią i efektywną metodą, polegającą na wprowadzeniu w darń nasion wartościowych gatunków i odmian traw oraz roślin bobowatych jest podsiew. Pani dr hab. Halina Lipińska, prof. uczelni, z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, przedstawiła wyniki realizowanego projektu przez Grupę Operacyjną BAZYDRILL.

Dr hab. inż. Zbigniew Kogut, profesor Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach, przedstawił założenia projektu realizowanego przez Grupę Operacyjną EKO ŁĄKA. W ramach projektu zostanie m.in. opracowana i wdrożona do praktyki rolniczej nowa technologia i metoda organizacji produkcji paszy z trwałych użytków zielonych (TUZ), o lepszej jakości paszowej i większej wartości użytkowej, wykorzystująca innowacyjną konstrukcję specjalnie w tym celu opracowanego i przygotowanego do produkcji agregatu uprawowo-siewnego do renowacji TUZ metodą podsiewu.

[Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Data:	Lipiec-listopad 2022 r.
Miejsce:	Cały kraj
Forma:	Konkurs

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby i instytucje zainteresowane tematem.

Cel: aktywizacja rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich do dzielenia się pomysłami i dobrymi praktykami dotyczącymi wprowadzania usprawnień we własnych gospodarstwach rolnych, a także identyfikacja „rolników innowatorów”, którzy w przyszłości mogą być partnerami projektów realizowanych przez Sieć SIR lub członkami Grup Operacyjnych EPI oraz tworzenie sieci kontaktów pomiędzy rolnikami i przedstawicielami doradztwa rolniczego. Promowanie „małych innowacji”, pokazanie innym, że czasami małym kosztem można samemu wdrożyć pewne innowacyjne rozwiązania usprawniające pracę lub zarządzanie gospodarstwem rolnym.

Relacja:

Po raz drugi w ramach swojej działalności Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział Warszawa, w ramach SIR zorganizowało ogólnopolski konkurs „Moje własne innowacje” wspierający polskich innowatorów. Konkurs pozwolił na zgłoszenie, ale przede wszystkim na upowszechnienie, innowacyjnych rozwiązań, które rolnicy opracowali i zastosowali w swoich gospodarstwach. Szeroki zakres wykorzystania zgłoszonych rozwiązań, które wpływają m.in. na efektywność ekonomiczną produkcji, optymalizację wykorzystania zasobów, jasno wskazują, że polscy rolnicy są innowatorami i szukają nieszablonowych możliwości rozwiązania swoich potrzeb.

II edycja konkursu pn. „Moje własne innowacje” została ogłoszona w lipcu br. Poprzez szereg przeprowadzonych działań informacyjno-promocyjnych w mediach społecznościowych, na stronach internetowych Organizatora oraz portalach rolniczych, do udziału zaproszono właścicieli, współwłaścicieli oraz domowników gospodarstw rolnych położonych na terenie całej Polski.

Uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom odbyło się podczas II Szczytu Polskich Grup Operacyjnych EPI, w dniu 29 listopada br. w Warszawie. Dyplomy i nagrody zostały wręczone przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie – Pana Ireneusza Drozdowskiego oraz jego Zastępcą Pana Krzysztofa Janiaka. Wszystkie nagrodzone i wyróżnione rozwiązania oraz ich autorzy, były prezentowane przez Panią Darię Mularczyk-Mędza p.o. kierownika Zespołu Innowacji w rolnictwie ds. obsługi

SIR w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie oraz Pana Bogdan Kępka z Centrum Oceny Technologii Sieci Badawczej Łukasiewicz ORGMASZ, podczas ceremonii wręczenia nagród. Komisja Konkursowa wyłoniła następujących Laureatów oraz nadała trzy wyróżnienia w Konkursie. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	29.11.2022 r.
Miejsce:	Maciejowy Sad w Lutyni (powiat średzki)
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: producenci rolni, sadownicy, działkowcy, przedstawiciele instytucji naukowo-badawczych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w przedmiotowym zakresie.

Cel: wymiana wiedzy, doświadczeń pomiędzy uczestnikami warsztatów – sadownikami, rolnikami, mieszkańcami obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego oraz przedstawicielami doradztwa rolniczego i instytucji naukowo - badawczych. Zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI w ramach działania "Współpraca", ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w zakresie sadownictwa, a także wspieranie rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego w tym temacie. Upowszechnianie dobrych praktyk dotyczących pielęgnacji roślin sadowniczych w okresie jesiennym.

Relacja:

Podczas warsztatów, właściciel Maciejowego Sadu oraz doświadczony sadownik – Maciej Karczewski, przedstawił uczestnikom zagadnienia związane z jesiennymi zabiegami pielęgnacyjnymi w sadzie. Omówił zasady i sposoby wykonywania przedzimowych zabiegów ochronnych przy użyciu środków ochrony roślin. Scharakteryzował rodzaje nawozów i obecnych w nich składników mineralnych, szczególnie istotnych dla drzew podczas jesiennego przechodzenia w okres spoczynku. Prowadzący warsztaty sadownik zwrócił uwagę na ważny zabieg w sadzie, jakim jest niszczenie opadłych liści. Pozostawione pod drzewami są siedliskiem grzybów z rodzaju *Venturia inaequalis*, powodujących bardzo groźną chorobę, jaką jest parch jabłoni. Potraktowanie opadłych liści roztworem zawierającym mocznik pozwala w znacznej mierze uchronić plantację przed atakiem patogenów wiosną. Jesienią należy również zaopatrzyć drzewa w pierwiastek poprawiający zimotrwałość, tj. cynk oraz wspomagający zawiązywanie owoców w następnym roku – bor. Do tego celu warto zastosować nawozy dolistne.

Wszelkie zabiegi związane z dokarmianiem drzew jesienią powinny być wykonywane w oparciu o analizę gleby. Dopiero po uzyskaniu wyników analizy chemicznej gleby, sadownik powinien podjąć decyzję, jakie składniki i w jakiej dawce powinien zaaplikować jesienią. Nawozów azotowych nie powinno się stosować o tej porze roku – pobudzają one wegetację i uniemożliwiają roślinom przejście w stan spoczynku zimowego. W przypadku niedoborów, warto dokarmiać drzewa w sadzie nawozami zawierającymi fosfor, potas oraz magnez. Równie ważnym zabiegiem jest wapnowanie – zbyt niskie pH gleby w sadzie uniemożliwia właściwe pobieranie składników przez system korzeniowy, a to przekłada się na spadek ilości i jakości plonu w kolejnym sezonie.

Jesienią w sadzie należy wykonać zabieg koszenia murawy w międzyrzędziach. Zbyt wysoka trawa może stać się siedliskiem gryzoni, które bytując pod warstwą śniegu, niszczą system korzeniowy drzew owocowych. Wykoszenie murawy ma również inny ważny cel – ułatwia pracę przy zimowym cięciu i rozdrabnianiu gałęzi.

Gospodarstwo rodziny Karczewskich, poza wielohektarową powierzchnią sadów, wyposażone jest we własną tłocznnię, w której produkowane są soki. Podczas drugiej części warsztatów uczestnicy mogli zapoznać się z zagadnieniem przetwórstwa w ramach gospodarstwa, zobaczyć jak wygląda chłodnia z kontrolowaną atmosferą, w której przechowywane są owoce oraz poznać zasady sprzedaży bezpośredniej oraz rolniczego handlu detalicznego, jako sposobów na poprawę dochodowości gospodarstwa.

Na terenie gospodarstwa znajduje się sklep firmowy, w którym można zakupić owoce prosto z sadu, a także przetwory własnej produkcji – soki, octy czy dżemy. Innowacyjnym i alternatywnym rozwiązaniem dla sprzedaży produktów w sklepie było wyposażenie gospodarstwa w „Maciejomat”, czyli bezobsługowy automat umożliwiający zakup wybranych produktów z gospodarstwa o dowolnej porze, bez konieczności kontaktu ze sprzedawcą. [Wiecej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	02-03.12.2022 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, właściciele gospodarstw winiarskich, restauratorzy, sommelierzy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich z wykorzystaniem środków dostępnych w ramach działania „Współpraca” .

Cel: rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjnych rozwiązań związanych z dziedzictwem kulinarnym regionu, a także zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów związanych z dziedzictwem kulinarnym Dolnego Śląska.

Relacja:

Budowanie marki winiarskiej w oparciu o potencjał regionu to dwudniowe warsztaty, zorganizowane przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu 2-3 grudnia. W warsztatach wzięli udział dolnośląscy rolnicy, winiarze, mieszkańcy obszarów wiejskich, restauratorzy i sommelierzy, a także przedstawiciele doradztwa rolniczego osoby zainteresowane współpracą we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich oraz podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

W pierwszej części warsztatów Pani Patrycja Nawrocka, specjalistka zajmująca się marketingiem przedstawiła podstawy copywritingu, czyli tworzenia dobrych tekstów, mających na celu pozyskanie uwagi czytelnika, a następnie skłonienie go do określonego działania. Z copywritingiem spotykamy na każdym kroku – w serwisach społecznościowych, na blogach czy etykietce wina. Dobry tekst powinien wzbudzać zaufanie odbiorców, budować rozpoznawalność wybranej marki, a jednocześnie zaintrygować. Jedną ze strategii jest strategia okolicznościowa, polegająca na łączeniu tematu z okazją danego dnia, jak święta czy Dzień Matki.

W budowaniu wspólnej marki ważny jest również potencjał regionu, walory krajobrazowe, dziedzictwo, tradycje i historia. Wszystko to, co ma związek z regionem i jego społecznością. Umiejętne i odpowiednie wykorzystanie oraz połączenie dostępnych informacji i narzędzi marketingowych omówił project manager Jan Andrzejewski.

Przy dużej konkurencji na rynku trudno się wyróżnić na tle innych marek. Ważne, aby wiedzieć jak dotrzeć do świadomości konsumenta i zbudować trwałą relację. W części warsztatowej, uczestnicy mieli możliwość poznania zasad oceny technicznej wina – różnorodności aromatów i smaków win, w zależności od pochodzenia, wieku, przechowywania, klimatu czy gleby. Omówiono niedociągnięcia i problemy, wady win, a także szczegóły techniczne procesu winifikacji. [Więcej](#)

63. Spotkanie informacyjno-szkoleniowego dla pracowników WODR oraz CDR wykonujących i wspierających zadania na rzecz SIR

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Data:	05-07.12.2022 r.
Miejsce:	Białystok
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: pracownicy CDR i WODR, przedstawiciele administracji publicznej.

Cel: kontynuacja cyklicznych spotkań podczas których uczestnicy wymieniają się doświadczeniami oraz dobrymi praktykami z zakresu funkcjonowania i realizacji zadań Sieci SIR oraz wspierania tworzących się oraz realizujących projekty Grup Operacyjnych EPI. Przekazanie bieżących informacji dotyczących działania "Współpraca" w ramach PROW 2014-2020 oraz pomocy technicznej, a także doskonalenie umiejętności miękkich. Omawianie tematów dotyczących realizacji zadań w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Przybliżenie sylwetek i działalności partnerów SIR w poszczególnych województwach.

Relacja:

W pierwszym dniu spotkania odbyły się konsultacje indywidualne oraz sesje stolikowe, umożliwiające bezpośrednie rozmowy i wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami.

W dniu 6 grudnia spotkanie otworzyli Pan Krzysztof Janiak, Zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Pan Wojciech Mojkowski, Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szpietowie, pełniący funkcję gospodarza spotkania.

Jako pierwsi swoje prelekcje wygłosili Partnerzy SIR z województwa podlaskiego – Laureaci I i II edycji ogólnopolskiego konkursu „Moje własne innowacje”, zorganizowanego w ramach SIR przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie. Pan Grzegorz Osiński, mąż Pani Krystyny Osińskiej, która zajęła I miejsce w konkursie opowiedział uczestnikom o innowacyjnych karmikach dla narybku KDHR 2.11, KDRH-A, KDRH-P. Karmniki są konstrukcyjnie przystosowane do zadawania określonego rodzaju paszy tj. paszy płynnej – model KDRH-A; paszy pylistej – model KDRH-P lub paszy granulowanej – model KDRH 2.11. Ilość paszy, częstotliwość oraz czas zadawania paszy można dowolnie zaprogramować. Urządzenie pozwala w pełni zautomatyzować proces karmienia narybku w wylęgarni.

Pan Andrzej Falkowski, który zajął II miejsce w II edycji konkursu zaprezentował rozwiązanie pn. „Akwaponika uprawą przyszłości”. Pan Andrzej jako trzeci przedsiębiorca w świecie opracował i wdrożył system oczyszczania wody z wykorzystaniem uprawianych roślin. Sam wymyślił i wykonał we własnym zakresie baseny do uprawy warzyw oraz zbiorniki do oczyszczania wody.

W dalszej części spotkania krajowy broker innowacji Pan Aleksander Bomberski omówił i wspólnie z uczestnikami przeanalizował wezwania do uzupełnień wysyłanych przez ARiMR do Grup Operacyjnych w ramach działania „Współpraca”. Podkreślił również znaczący wzrost zainteresowania tym działaniem oraz poinformował o wsparciu w ramach interwencji Współpraca w Planie Strategicznym WPR 2023-2027.

Pani Daria Mularczyk-Mędzia, p.o. kierownika Zespołu Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR, w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, omówiła Plan Operacyjne KSOW w zakresie SIR. Koordynatorzy SIR z wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego zaprezentowali realizowane przez ich jednostki w ramach SIR projekty. Uczestnicy wymieniali się doświadczeniami w tym zakresie. W trakcie spotkania Pani Kierownik przedstawiła również uczestnikom założenia dotyczące Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich + (KSOW+). Dodatkowo omówiła bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem i realizacją zadań Sieci SIR. [Więcej](#)

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 07.12.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Spotkanie

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele administracji publicznej reprezentujący sektor gospodarki wodnej, spółek wodnych, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/uczelnii rolniczych, organizacji pozarządowych, właściciele stawów rybnych.

Cel: zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów w ramach powołania Lokalnych Partnerstw ds. wody między lokalnym społeczeństwem a instytucjami naukowymi i administracją publiczną na poczet prawidłowego zarządzania gospodarką wodną na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Transfer wiedzy i innowacji w zakresie gospodarowania wodą, diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wodnymi pod kątem potrzeb rolnictwa, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej i oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich na terenie województwa lubuskiego. Sיעiowanie wielopodmiotowych kontaktów na poczet rozwoju Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Dnia 7 grudnia w Lubuskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Kalsku odbyło się kolejne spotkanie Lokalnego Partnerstwa Wodnego. Na spotkaniu obecni byli uczestnicy poprzednich spotkań z kolejnych powiatów, które dołączyły do partnerstwa tj.: powiat wschowski, powiat żarski, powiat nowosolski, powiat słubicki, powiat strzelecko-drezdenecki, powiat sulęciński

Podczas spotkania zostały rozdane Plany Rozwoju Gospodarki Wodą na Terenach Wiejskich na lata 2022-2030 dla każdego z poszczególnych powiatów, którego najważniejszą częścią jest lista inwestycji do podjęcia na terenie powiatu oraz niezbędnych do poprawy gospodarki wodnej.

Na spotkaniu zostały także poruszone kwestie dotyczące m.in. dalszego funkcjonowania partnerstw oraz zawiązania prawnego, planów inwestycji które powstaną w każdym powiecie, funduszy jakie będą przeznaczone na poszczególne inwestycje związane z gospodarowaniem wodą.

Problemy związane z racjonalnym gospodarowaniem wodą są ogromne. Żyjemy w czasach, w których marnujemy bardzo dużo wody, nie umiemy, bądź nie chcemy jej „zatrzymać”, musimy zacząć reagować, inaczej dojdzie do katastrofy klimatycznej. Dlatego tak ważne jest zawiązywanie się Lokalnych Partnerstw ds. Wody. W każdym z powiatów województwa lubuskiego została podpisana deklaracja współpracy i całe lubuskie zostało powiązane tym partnerstwem. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	09.12.2022 r.
Miejsce:	Bratoszewice
Forma:	Szkolenie

Grupa docelowa: rolnicy, hodowcy i producenci trzody chlewnej, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy nauki, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zaprezentowanie uczestnikom innowacyjnych rozwiązań w rozrodzie i chowie trzody chlewnej. Przedstawienie najnowszej wiedzy i praktycznych rozwiązań, a także wymianę doświadczeń jej uczestników. Wzrost konkurencyjności gospodarstw produkujących trzodę chlewną, co bez wątpienia przełoży się bezpośrednio na rozwój gospodarstw w woj. łódzkim.

Relacja:

Szkolenie otworzył Tadeusz Morawski Zastępca Dyrektora ŁODR. W trakcie szkolenia dr inż. Rodian Pawłowski omówił innowacje w chowie trzody chlewnej, nowoczesne metody kierowania rozrodem świń, aktualne problemy i nowe wyzwania w zakresie ochrony zdrowia świń oraz opłacalność i ekonomię w produkcji trzody chlewnej.

[Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	12-13.12.2022 r.
Miejsce:	Kosów Lacki
Forma:	Szkolenia, filmy

Grupa docelowa: doradcy, rolnicy, przedstawiciele nauki, przedstawiciele organizacji pozarządowych, uczniowie i studenci szkół rolniczych i inni zainteresowani tematyką.

Cel: prezentacja dobrych praktyk w obszarze produkcji mleka ze zwróceniem uwagi na działania przyjazne dobrostanowi zwierząt oraz środowisku. Nawiązanie kontaktów i wymianę wiedzy między rolnikami stosującymi nowoczesne rozwiązania w swoich gospodarstwach, doradcami, naukowcami, organizacjami działającymi na rzecz hodowli bydła mlecznego i innymi. Podniesienie świadomości uczestników operacji w zakresie wprowadzenia metod i praktyk podnoszących dobrostan zwierząt oraz ograniczających emisje gazów cieplarnianych w gospodarstwach rolnych utrzymujących bydło.

Relacja:

Pierwszego dnia odbyły się zajęcia stacjonarne. Pierwszy temat, dotyczący zarządzania stadem, przedstawiła Pani Justyna Szurek (PFHBiPM). Prawidłowe zarządzanie stadem to podstawowy warunek efektywnej i opłacalnej produkcji mleka. Hodowca potrzebuje narzędzia, które ułatwi mu gromadzenie i przechowywanie danych, przetwarzanie ich na użyteczne informacje, wykorzystanie tych informacji w praktyce. Takim narzędziem jest m.in. system zarządzania stadem SOL.

Następnie Pan Jarosław Walczak (PFHBiPM) – przedstawił tematy: Komórki somatyczne jako naturalny monitoring zdrowia krowy i ich wpływ na rozród w stadzie oraz Dobrostan zwierząt i jego wpływ na produkcję mleczną. Zysk dla krów i hodowcy. W pierwszym temacie zwrócił uwagę na to, że komórki somatyczne są integralnym składnikiem mleka tak jak białko, tłuszcz, czy laktoza. Natomiast na skutek wielu czynników związanych z brakiem higieny i niewłaściwym utrzymaniem zwierząt liczba komórek znacznie wzrasta i doprowadza m.in. do wielu schorzeń i spadku wydajności. Również w wykładzie dotyczącym dobrostanu krów mlecznych Pan Jarosław zwrócił uwagę na powiązanie między właściwym dobrostanem zwierząt a zdrowiem i wydajnością.

Pani Hanna Warmińska (PFHBiPM) przedstawiła temat Dobór buhajów do rozrodu – kluczowe znaczenie w pracy hodowlanej. Kojarzenie jałówek i krów z odpowiednimi buhajami jest elementem rozstrzygającym o końcowym wyniku doskonalenia stada. W swoim wystąpieniu przedstawiła jeden z najnowocześniejszych programów doboru do kojarzeń bydła mlecznego DoKo

Tematykę związaną z żywieniem zwierząt i odpowiednim przygotowaniem kiszzonek z kukurydzy i sianokiszzonek omówił Pan Zbigniew Wróblewski (PFHBiPM). W swoich wystąpieniach zwracał uwagę na powiązanie między żywieniem a emisją metanu do środowiska. Należy pamiętać, że emisja metanu (CH₄) z rolnictwa w 2018 r. wynosiła 29,9% emisji ze wszystkich źródeł krajowych. W polskim rolnictwie głównym źródłem emisji metanu jest fermentacja jelitowa (89,5 %) oraz gospodarka odchodami zwierzęcymi (10,3 %).

Drugi dzień szkolenia to wizyty w gospodarstwach rolnych. W ramach wizyt odwiedzono gospodarstwo rolne Państwa Mileny i Sylwestra Mieczkowskich w miejscowości Kiełpiniec, posiadające ok. 200 sztuk krów mlecznych utrzymywanych w oborze wolnostanowiskowej. Gospodarze podzielili się swoim doświadczeniem w zakresie chowu bydła i produkcji mleka. Ponadto w gospodarstwie odbyły się warsztaty praktyczne z dokładnym omówieniem zasad utrzymania zwierząt w odpowiednim dobrostanie oraz pokaz i omówienie środków do higienicznego udoju.

W drugim gospodarstwie w miejscowości Wólka Dolna gospodarz – Łukasz Nasiłowski zaprezentował swoje gospodarstwo utrzymujące w systemie wolnostanowiskowym ok. 120 krów mlecznych. Podczas warsztatów w gospodarstwie m.in. zaprezentowano w jaki sposób można sprawdzić zawartość poszczególnych frakcji na stole paszowym oraz wykorzystanie podawanej paszy. [Więcej](#)

W ramach projektu zostały opracowane 2 filmy – obejrzyj: [Postęp genetyczny w chowie i hodowli krów mlecznych](#) oraz [Biogazownia Przybroda](#)

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	12-14.12.2022 r.
Miejsce:	Woj. dolnośląskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: członkowie grup operacyjnych i potencjalni członkowie grup operacyjnych z województwa świętokrzyskiego, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego oraz pracownicy zespołu SIR z województwa świętokrzyskiego, przedstawiciele jednostek i podmiotów działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, przedstawiciele jednostek naukowych/uczeln rolniczych/institutów badawczych oraz firmy zainteresowanych wdrażaniem innowacji do rolnictwa, osoby zainteresowane tematem.

Cel: nawiązanie kontaktów pomiędzy członkami i potencjalnymi członkami grup operacyjnych z województwa świętokrzyskiego i przedstawicielami institutów badawczych i jednostek naukowych, w tym zaprezentowanie efektów prac tych grup oraz efektów prac grup operacyjnych z innych województwa, jako dobrych przykładów w realizacji projektu w ramach działania „Współpraca” oraz transfer wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań opracowywanych w ich ramach.

Relacja:

Wyjazd studyjny rozpoczął się w siedzibie ŚODR w Modliszewicach panelem dyskusyjnym, który poprowadził broker innowacji Mariusz Porębski. Przedstawił on idee i główne założenia działania „Współpraca” oraz genezę powstawania grup operacyjnych w naszym województwie. Następnie na terenie województwa dolnośląskiego, odbył się drugi panel dyskusyjny, podczas którego odbyło się spotkanie z dolnośląskim brokerem innowacji Zbigniewem Dąbrowskim oraz pracownikiem naukowym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dr inż. Martą Czaplicką, kierownikiem katedry ogrodnictwa, która bierze udział w wielu projektach z działania „Współpraca” (szczególnie w zakresie dolnośląskiego winiarstwa). Zaprezentowali oni bardzo ciekawe, własne projekty pod hasłem „Innowacyjne rozwiązania wdrażane na terenie województwa dolnośląskiego w ramach działania „Współpraca”. Trzeci panel dyskusyjny odbył się ostatniego dnia, podczas którego Izabela Michniewicz (Koordynator SIR z DODR we Wrocławiu) przedstawiła działania oraz realizowane operacje w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie z ich województwa. Tu również podsumowano wszystkie elementy wyjazdu studyjnego, a uczestnicy - przedstawiciele nauki opowiedzieli o projektach, które zrealizowali i o pomysłach na dalszą współpracę.

Oprócz ww. paneli dyskusyjnych, w ramach wyjazdu odbyły się również wizyty w gospodarstwach i firmach, których właściciele są członkami lub liderami grup operacyjnych i obecnie są w trakcie realizacji swoich projektów z działania „Współpraca”. Pierwsza wizyta odbyła się w gospodarstwie kozim Kozłonoga w miejscowości Klecin. Jest to w pełni wolnowybiegowe i certyfikowane ekologicznie gospodarstwo, w którym podstawą hodowli są kozy rasy alpejskiej oraz barwnej uszlachetnionej. Na terenie gospodarstwa działa zagrodowa serownia z podziemną dojrzewalnią serów oraz piekarnią opalaną drewnem, a także sklep gospodarczy, gdzie oprócz kozich przysmaków można znaleźć produkty z zaprzyjaźnionych gospodarstw.

Następnym gospodarstwem na trasie był Dyniowy Zakątek - gospodarstwo rodzinne z długą tradycją, gdzie podstawą działalności jest uprawa i przetwórstwo dyni. W Dyniowym Zakątku kulinarne wykorzystanie tego cennego warzywa przedstawia się na różne sposoby. Powstał tam na przykład mały sklepik, w którym sprzedawane są dyniowe produkty, cieszące się dużą popularnością wśród poszukiwaczy zdrowych, smacznych i świeżych produktów.

Ostatnim odwiedzanym gospodarstwem na trasie była winnica Niemczańska, która powstała w 2017 r. [Więcej](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	13.12.2022 r.
Miejsce:	Pokrzywna
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: partnerzy zarejestrowani w bazie Partnerów SIR, potencjalni partnerzy, przedstawiciele jednostek naukowych, przedsiębiorcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, rolnicy.

Cel: przedstawienie innowacyjnych rozwiązań przez osoby zarejestrowane w bazie Partnerów SIR. Aktywne tworzenie sieci kontaktów, ich wzajemne sieciowanie, dzięki którym może nawiązać się współpraca przyczyniająca się do rozwoju polskiego rolnictwa i będąca przez to dobrą praktyką. Ułatwienie wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie realizowania przyszłych projektów mających przyczynić się do podniesienia poziomu innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym. Przedstawienie informacji o działaniu „Współpraca” oraz zasadach tworzenia Grup Operacyjnych EPI. Aktywizacja uczestników do tworzenia wielopodmiotowych partnerstw mających na celu wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Spotkanie otworzył dr Mariusz Drożdż – broker innowacji w OODR, który poinformował o celach działania „Współpraca” oraz zasadach tworzenia Grup Operacyjnych EPI. W krótkim wystąpieniu przedstawił przykłady innowacyjnych rozwiązań z kraju i zagranicy, dzięki którym zawiązana współpraca przyczynia się do rozwoju rolnictwa. Uczestnicy konferencji mieli okazję do pogłębienia wiedzy m.in. w zakresie rolnictwa regeneratywnego. W bloku tematycznym poświęconym temu zagadnieniu, prowadzący – dr Krzysztof Gawęcki z Fundacji Terra Nostra zadał zebranym pytanie, czy jest to innowacja czy zdrowy rozsądek.

Tymczasem prof. Ewa Moliszewska z Uniwersytetu Opolskiego zaprezentowała tematykę mikroorganizmów wspomagających rolnictwo.

Podczas trzeciego wykładu prof. Tomasz Ciesielczuk z Uniwersytetu Opolskiego przedstawił tematykę innowacji wspomagających zachowanie produktywności gleb.

– Przede wszystkim powinniśmy się skupić na tym, żeby produkcja rolnicza była najbardziej efektywnym źródłem zaopatrzenia ludzi w towary, które posłużą do wytworzenia zdrowej żywności – mówi prof. Ciesielczuk. – Rolnictwo powinno również wytwarzać zdrowe pasze, którymi możemy karmić zwierzęta. Poza tym musimy także minimalizować nasz negatywny wpływ na środowisko, m. in. poprzez zużycie kopalin służących do wytwarzania nawozów. A więc należy tak zabezpieczać glebę, aby przy zachowaniu swojej produktywności wymagała jak najmniejszej ingerencji, m. in. w postaci nawożenia.

Ostatni blok tematyczny poświęcony był zmianom, których należy spodziewać się w ramach działania „Współpraca” w ramach WPR 2023-2027. W tematykę wprowadził przybyły z CDR Brwinów Wojciech Maj.

Grudniowa konferencja została zorganizowana celem kontynuacji tematyki poruszanej podczas wiosennych spotkań tematycznych w różnych powiatach województwa opolskiego. Ich ideą było zainicjowanie powołania zespołów tematycznych na Opolszczyźnie, które podjęłyby się działań zmierzających do wdrażania innowacji w rolnictwie, identyfikowania potrzeb i problemów wymagających nowatorskich rozwiązań, a także wskazania obszarów wymagających przeprowadzenia badań czy zagadnień, którymi mogą zajmować się w przyszłości Grupy Operacyjne EPI. [Więcej](#)

Organizator:	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
Data:	13-15.12.2022 r.
Miejsce:	Woj. wielkopolskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, producenci rolni, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, naukowcy, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy w zakresie krótkich łańcuchów dostaw i prowadzenia przetwórstwa produktów rolnych na niewielką skalę w gospodarstwie oraz propagowanie innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie żywności, co umożliwi dywersyfikację dochodów w gospodarstwie rolnym.

Relacja:

Udział w warsztatach pozwolił rolnikom na zdobycie wiedzy i umiejętności, aby dokonywali produkcji własnych wyrobów w gospodarstwie a przyszłościowo ich sprzedaży z maksymalnym skróceniem łańcucha dystrybucji pomiędzy rolnikiem a konsumentem.

Warsztaty poprowadził Adam Pulkowski, który od 15 lat zajmuje się wędliniarstwem domowym.

Zanim uczestnicy przystąpili do wykonywania własnoręcznie wyrobów, poruszonych zostało kilka bardzo ważnych zagadnień, bez znajomości których ciężko jest świadomie zrobić dobrą kielbasę czy też inne wyroby. Były to: klasyfikacja surowca z podziałem na klasy, peklowanie surowców na kielbasy, sól czy peklosól, wędzenie zimne i gorące z użyciem wędzarni opalanej drewnem i elektrycznej, obróbka termiczna kielbas (parzenie, podpiekanie, studzenie), podsuszanie kielbas przygotowanie jelit, nadziewanie kielbas, rozdrobnienie mięsa oraz budowanie kompozycji przypraw.

Następnie uczestnicy pod okiem fachowca mieli możliwość własnoręcznie (każdy uczestnik miał samodzielne stanowisko pracy) wykonać od początku do samego końca według przepisu krok po kroku takie wyroby, jak: kielbasa śląska, kielbasa jałowcowa, kielbasa słoikowa oraz kielbasa szynkowa drobiowa.

Konsumenci poszukują produktów najwyższej jakości, bez chemii oraz dodatku sztucznych polepszaczy smaku. Wytwarzania takich właśnie produktów nauczyli się uczestnicy. Warsztaty umożliwiły wymianę wiedzy, zgłębienie techniki oraz umiejętności wyprodukowania rzemieślniczej kielbasy. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	14.12.2022 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, jednostek naukowo-badawczych, rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem z województwa dolnośląskiego.

Cel: podsumowanie prac i wniosków przez Dolnośląskie Partnerstwa ds. Wody na terenie województwa dolnośląskiego, które nasunęły się podczas realizowanych wyjazdów studyjnych. Fachowa wiedza przekazywana podczas konferencji wskaże nie tylko możliwości racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych na Dolnym Śląsku, ale również pozwoli na kontynuację działań związanych z racjonalnym wykorzystywaniem zasobów wodnych na Dolnym Śląsku.

Relacja:

Konferencja obejmowała podsumowanie 26 wyjazdów studyjnych, zrealizowanych w ramach projektów związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem Lokalnych Partnerstw ds. Wody.

Prelegentami konferencji byli prof. dr hab. inż. Andrzej Żyromski z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, dr hab. inż. Bartosz Kaźmierczak – Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej, profesor uczelni, dr inż. Marcin Wdowikowski z Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej oraz Piotr Mirek – Starszy Specjalista Służby Leśnej ds. Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Zdroje.

Dr hab. inż. Bartosz Kaźmierczak zaprezentował temat Rozwój innowacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Omówił proces zarządzania innowacjami, hierarchię potrzeb usług wodnych, a także przykładowe problemy do rozwiązania i proponowane zmiany w usługach wodnych. Wskazał główne instytucje finansujące przedsięwzięcia związane z poprawą gospodarki wodnej oraz przedstawił przykładowe projekty, mające na celu zoptymalizowanie zużycia wody i sprzyjające jej retencjonowaniu.

O znaczeniu wody w środowisku, badaniach eksperymentalnych oraz rozwiązaniach praktycznych opowiedział prof. dr hab. inż. Andrzej Żyromski z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Zaprezentował uczestnikom konferencji wyniki wieloletnich badań związanych z parowaniem, nawadnianiem i wzrostem roślin w różnych warunkach.

Wyzwania i perspektywy retencji w zmieniającym się środowisku omówił dr inż. Marcin Wdowikowski z Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej. Poruszył zagadnienie adaptacji miast do zmian klimatu oraz zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania podejmowane w celu poprawy retencji na terenach leśnych omówił Starszy Specjalista Służby Leśnej ds. Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Zdroje Piotr Mirek. Zaprezentował obecnie realizowane projekty, czyli kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu.

Mała retencja w Nadleśnictwie Zdroje jest realizowana poprzez ograniczanie odwodnienia terenów torfowisk, zmniejszanie spływu powierzchniowego w zlewniach, lokalizację małych progów poprzecznych, zastawek, opóźniaczy odpływu na rowach, zabudowę dawnych szlaków zrywkowych, stosowanie biologicznej naturalnej regulacji rzek i potoków, odbudowę, budowę, modernizację małych zbiorników wodnych, powstrzymanie degradacji i budowę nowych urządzeń piętrzących. [Więcej](#)

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	15.12.2022 r.; 16.12.2022 r.
Miejsce:	Minikowo
Forma:	Szkolenia

Grupa docelowa: Producenci rolni, przedsiębiorcy z branży rolno-spożywczej, liderzy środowisk lokalnych oferujący produkty rolnicze, osoby zainteresowane tematem.

Cel: tworzenie bezpośredniej sieci kontaktów pomiędzy lokalnymi rolnikami, wytwórcami żywności, konsumentami oraz osobami i instytucjami oferującymi usługi na rzecz rolnictwa z wykorzystaniem innowacyjnej platformy wiejskaeskrzynka.pl. Popularyzacja/wspieranie innowacyjnych inicjatyw z obszaru krótkich łańcuchów dostaw. Zwiększenie wiedzy i kompetencji w zakresie: innowacyjne formy promocji tradycyjnego rolnictwa, jak dobrać partnerów i współpracować efektywnie, działania „Współpraca”. W celu zwiększenia zasięgu informacji konieczna jest promocja platformy internetowej wiejskaeskrzynka.pl, za pomocą której nastąpi sieciowanie.

Zwiększy to zasięg oddziaływania pomiędzy poszczególnymi podmiotami uczestniczącymi w rynku, w szczególności rolników, którzy stanowią jeszcze niewielki odsetek w sieci innowacji, a ich znaczenie jest kluczowe w produkcji żywności. Poprawa pozycji rynkowej platformy oferującej artykuły spożywcze wytworzone w gospodarstwach (przetworzone i nieprzetworzone), poprzez nowoczesne działania marketingowe stworzy możliwość odnajdywania, nawiązania kontaktów i sieciowanie partnerów i łączenia ich wspólnych interesów jakimi jest stosowanie innowacji w rolnictwie w zakresie KŁŻ." Projekt przyczyni się do sieciowania lokalnych producentów z wykorzystaniem istniejącego rozwiązania. Wiejska e-skrzynka jest jedną z pierwszych platform sprzedażowych dla rolników, gdzie nie występuje pośrednik, dlatego cieszy się dużym zainteresowaniem wśród samych producentów, którzy są zainteresowani sprzedażą na tej platformie, jak i konsumentów zainteresowanych tą formą zakupu żywności. W operacji zaplanowane było wykorzystanie platformy jako miejsca sieciowania. Zarejestrowani rolnicy mogą odnaleźć potencjalnych partnerów SIR, poszerzyć zakres swojej działalności poprzez innowacyjne działania promocyjne, a rolnicy - innowatorzy staną się inspiracją dla innych.

Relacja:

W ramach projektu zorganizowano dwa jednodniowe szkolenia pn. „Skuteczna komunikacja marketingowa w branży rolno-spożywczej”, które poprowadziła Pani Anna Stachniuk – strateg biznesowy, specjalista z zakresu marketingu. W trakcie szkolenia odbyły się wykłady na temat marketingu produktów spożywczych oraz doboru partnerów i współpracy w grupie różnorodnej (sieciowanie).

Dodatkowo przeprowadzono warsztaty, podczas których uczestnicy tworzyli plany marketingowe, jak również pozyskali wiedzę na temat tego, jak dobrać partnerów i współpracować efektywnie.

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	16.12.2022 r.
Miejsce:	Pracownia pszczelarska OODR w Łosiuwie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich, doradcy rolni.

Cel: zapoznanie w sposób praktyczny uczestników warsztatów z innowacyjnymi sposobami zastosowania produktów pszczelich w produkcji świec oraz ich prozdrowotnym wykorzystaniem w kuchni. Innowacyjne pszczelarstwo wymaga od pszczelarzy wielu nowych umiejętności, zarówno w zakresie prowadzenia pasieki, jak również nadania nowych kierunków produkcji i wykorzystania produktów pszczelich.

Relacja:

W warsztatach udział wzięło 20 osób, które przez 4 godziny uczestniczyły w zajęciach dydaktyczno-praktycznych. Pani dr Barbara Woś przeprowadziła warsztaty przybliżając uczestnikom informacje nt. właściwości wosku pszczelego i sposobów jego zastosowania oraz prozdrowotnych właściwości miodu i produktów pszczelich. Wiedza przekazywana podczas warsztatów odbywała się podczas własnoręcznego wykonywania świec, a także własnoręcznego tworzenia miodowych kompozycji z produktami pszczelimi i liofilizatami. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	19.12.2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	webinarium

Grupa docelowa: przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, przedstawiciele administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych / uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Przedmiotem operacji jest powołanie pilotażowych Lokalnych Partnerstw ds. Wody, na terenie woj. lubelskiego, w których skład wejdą przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki.

Relacja:

Wideokonferencja pn. „Racjonalne gospodarowanie wodą na terenach rolniczych” poświęcona była zmianom klimatycznym i zagrożeniom z tym związanym. W trakcie spotkania odbyły się prelekcje nt.:

- „Uwarunkowania klimatyczne rozwoju rolnictwa na przykładzie wybranych powiatów woj. lubelskiego” - Pan dr Sylwester z UMCS w Lublinie.
- „Zagrożenia wód podziemnych w wybranych powiatach woj. lubelskiego” - Pani dr Katarzyna Mięsiak-Wójcik z UMCS w Lublinie.
- „Zasoby wodne i możliwość ich wykorzystania w rolnictwie” - dr prof. Stanisław Chmiel, prof. UMCS w Lublinie.
- „Gospodarka wodno-ściekowa powiatów w zlewni Wieprza” - dr Joanna Sposób z UMCS w Lublinie.

Racjonalna gospodarka wodna na terenach rolniczych i terenach wiejsko-miejskich powinna odbywać się na poziomie współpracy między JST i PGW WP, które to jednostki powinny wymieniać między sobą najistotniejsze informacje związane poprawą infrastruktury wodnej tak ilościowej jak i jakościowej. [Więcej](#)

W ramach projektu opracowano 2 filmy instruktażowe:

[Obejrzyj - Rola Kanału Wieprz Krzna w gospodarce wodnej gminy Drelów](#)

[Obejrzyj - Znaczenie drenaży i urządzeń wodno-melioracyjnych](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	26.12.2022 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy ekologiczni, rolnicy konwencjonalni zainteresowani przedstawianiem gospodarstw na produkcję ekologiczną, konsumenci żywności ekologicznej, przedstawiciele doradztwa rolniczego prowadzący doradztwo z zakresu rolnictwa ekologicznego, pracownicy jednostek naukowych oraz osoby zainteresowane współpracą we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań m.in. w ramach działania "Współpraca".

Cel: podniesienie wiedzy z zakresu rozpoczynania produkcji ekologicznej oraz jej prowadzenia, przetwórstwa, organizacji gospodarstwa ekologicznego oraz sprzedaży wytworzonych produktów, a także zasad prowadzenia produkcji rolnej zgodnie ze zmieniającymi się przepisami prawa w tym zakresie. Przedstawienie dobrych praktyk produkcyjnych z elementami innowacyjnymi w dobrze zorganizowanym kompletnym gospodarstwie ekologicznym, w którym jest prowadzona produkcja roślinna, zwierzęca, przetwórstwo oraz sklep. Zachęcenie uczestników, w tym członków zespołu tematycznego ds. rolnictwa ekologicznego do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów związanych z rolnictwem ekologicznym.

Relacja:

Prelegentami podczas spotkania byli Naczelnik Wydziału Rolnictwa Ekologicznego MRiRW Bartosz Pytlak, dr hab. Jarosław Stalenga profesor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz specjaliści z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Radomiu – Barbara Sazońska i Marek Krysztoforski. Wykładowcy omówili działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce, wyzwaniach, którym musi sprostać ten typ produkcji rolnej, a także wsparcie rolnictwa ekologicznego, jakie oferuje krajowy Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz o ekoschematy – praktyki korzystne dla środowiska i klimatu.

Uprawy ekologiczne w Polsce zajmują obecnie 3% powierzchni użytków rolnych. Cel to jej zwiększenie w kolejnych latach. Na konferencji zostały przedstawione scenariusze rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce do 2030 roku. Wykłady były wstępem do dyskusji na temat możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz związanych z tym problemów.

Europejski Zielony Ład stawia rolnictwu duże wyzwania. Przewiduje on rozwój prośrodowiskowych systemów prowadzenia produkcji rolnej, w tym znaczący rozwój rolnictwa ekologicznego. Europejski Zielony Ład kierunkiem rozwoju rolnictwa ekologicznego to tytuł operacji realizowanej w Dolnośląskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, w ramach której odbyły się dwa spotkania Zespołu Tematycznego, wyjazd studyjny – warsztaty serowarskie oraz konferencja. [Więcej](#)

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 29.12.2022 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Spotkanie

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie innowacji na obszarach wiejskich, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk: rolników, doradców, winiarzy, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego czy hodowców. Tematyka wokół powstałych Zespołów ściśle odpowiada na aktualne potrzeby w zakresie rozwoju innowacji w rolnictwie jak i charakter środowiskowy województwa lubuskiego. Przy tym, powstałe Zespoły będą podstawą dla tworzących się inicjatyw na poczet rozwoju Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Ostatnie spotkanie w ramach operacji pn.: *Zespoły Tematyczne ds. innowacji w rolnictwie* poświęcone zostało podsumowaniu 2022 r. i zrealizowanych w tym roku warsztatów oraz spotkań w ramach SIR. Zaprezentowane zostały ciekawe inicjatywy i innowacyjne rozwiązania stosowane na terenie województwa lubuskiego.

Część merytoryczna spotkania poświęcona została również tematyce Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności, produkcji żywności wysokiej jakości w tym żywności ekologicznej oraz dobrej praktyce rolniczej i aktualnie obowiązującej reglamentacji prawnej w zakresie form sprzedaży i dystrybucji produktów rolnych. Przedstawiciele KGW podzielili się swoim doświadczeniem w zakresie produkcji własnych wyrobów i ich dystrybucją podczas cyklicznych targów rolniczych oraz lokalnych kiermaszy tym samym mającym duże znaczenie w tworzeniu Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności. W ramach spotkania poruszane zostały zagadnienia tematyki innowacyjnego modelu sprzedaży produktów rolnych w ramach tworzenia Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności. Spotkanie z udziałem Kół Gospodyń Wiejskich ukazało jak ogromną rolę w produkcji lokalnej żywności odgrywają tym samym wpływając na rozwój małych rynków oraz zwiększenie produkcji produktów najwyższej jakości w ramach idei skracania łańcucha dostaw żywności, hasła Polskiego Zielonego Ładu: Od pola do stołu.

Spotkanie było płaszczyzną do wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie tematyki sprzedaży produktów z własnego gospodarstwa, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk - rolników, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego oraz członków Kół Gospodyń Wiejskich z udziałem specjalistów LODR w Kalsku.

Wydarzenie było podstawą dla tworzących się inicjatyw i platformą do konfrontacji transferu wiedzy i doświadczeń między teorią a praktyką na poczet rozwoju innowacji w rolnictwie, produkcji żywności na obszarach wiejskich. Spotkanie w ścisłym gronie zainteresowanych przyczyniło się do aktywizacji uczestników, nawiązania sieci kontaktów partnerskich oraz mobilizacji do poszukiwania nowatorskich rozwiązań w rolnictwie.

W ramach spotkania, wskazane zostały inicjatywy, zadania i wydarzenia rolnicze oraz formy realizacji operacji jakie warto w przyszłym roku w ramach SIR realizować. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. dolnośląskie
Forma:	Spotkania

Grupa docelowa: członkowie Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW), w tym przedstawiciele jednostek samorządowych, a także inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, przedstawiciele zespołu eksperckiego i doradztwa rolniczego, rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich powiatów woj. dolnośląskiego.

Cel: upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich powiatu kłodzkiego, propagowanie nowoczesnych, sprzyjających środowisku metod gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także wymiana wiedzy, doświadczeń pomiędzy uczestnikami wyjazdu – członkami Dolnośląskiego Partnerstwa ds. Wody (DPW) na terenie poszczególnych powiatów województwa dolnośląskiego, ekspertami z dziedziny hydrologii w rolnictwie, meteorologii, inżynierii i ochrony środowiska, przedstawicielami doradztwa rolniczego pełniącymi funkcję koordynatorów ds. SIR i zajmującymi się Lokalnymi Partnerstwami ds. Wody w województwie dolnośląskim, a także rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich zainteresowanymi ww. tematem.

Relacja:

- W dniach 24-25 listopada 2022 r., na terenie powiatu karkonoskiego, odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie złotoryjskim”. [Więcej](#)
- W dniach 22-23 listopada 2022 r. w Bystrzycy Górnej odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie kamiennogórskim”. [Więcej](#)
- W dniach 21-22 listopada 2022 r. na terenie powiatu karkonoskiego odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie jaworskim” [Więcej](#)
- W dniach 17-18 listopada 2022 r. na terenie powiatu głogowskiego odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie legnickim”. [Więcej](#)
- W dniach 17-18 listopada 2022 r. odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie polkowickim”. [Więcej](#)
- W dniach 17-18 listopada 2022 r. na terenie powiatu trzebnickiego odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie górskim”. [Więcej](#)
- W dniach 9-10 listopada 2022 r. odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie bolesławieckim”. [Więcej](#)
- W dniach 3-4 listopada 2022 r. na terenie powiatu wrocławskiego odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie oławskim”. [Więcej](#)
- W dniach 27-28 października 2022 r. w Ząbkowicach Śląskich odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie wałbrzyskim”. [Więcej](#)
- W dniach 24-25 października 2022 r. na terenie powiatu oleśnickiego odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie wołowskim”. [Więcej](#)
- W dniach 17-18 października 2022 r. w Jaworze odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie lubińskim”. [Więcej](#)
- W dniach 26-27 października 2022 r. na terenie powiatu trzebnickiego odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie milickim”. [Więcej](#)
- W dniach 20-21 października 2022 r. na terenie powiatu oławskiego odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie średzkim”. [Więcej](#)
- W dniach 6-7 października 2022 r. odbył się wyjazd studyjny pn. „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie głogowskim”. [Więcej](#)
- W dniach 3-4 października 2022 r. w Bystrzycy Górnej odbył się wyjazd studyjny „Woda i środowisko – ochrona zasobów wodnych w powiecie karkonoskim”. [Więcej](#)

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie

Data: IV kwartał 2022 r.

Miejsce: Woj. opolskie

Forma: Spotkania

Grupa docelowa: potencjalni partnerzy LPW, przedstawiciele jednostek naukowych, samorządów terytorialnych, spółek wodnych, rolnicy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: seria spotkań tematycznych dążących do nawiązania LPW w każdym powiecie województwa opolskiego oraz opracowanie przez ekspertów długoletnich planów rozwoju gospodarką wodą na terenach wiejskich. Projekt jest zadaniem niezwykle potrzebnym i wymagającym zaangażowania nie tylko administracji wszystkich szczebli, ale przede wszystkim samych użytkowników wód, których decyzje bezpośrednio wpływają na ilość i jakość wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Opracowanie diagnostycznego i nowatorskiego planu rozwoju gospodarki wodą na obszarach wiejskich na lata 2022-2030 na terenie powiatów województwa opolskiego przełoży się na transfer wiedzy w celu właściwego przeprowadzenia diagnozy gospodarki wodnej, będącej podstawą podejmowanych działań przyszłych partnerstw.

Relacja:

W drugim półroczu odbyły się spotkania w powiatach: głubczycki, prudnicki, nyski, strzelecki, opolski, namysłowski, kluczborski, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki, oleski, brzeski.

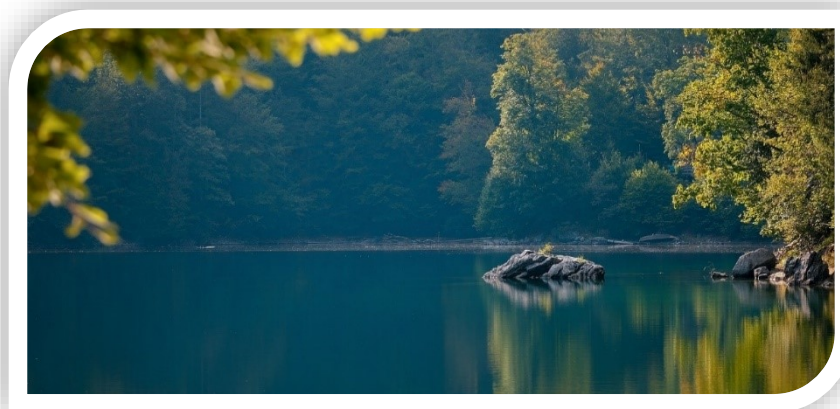
Celem projektu jest utworzenie lokalnych partnerstw wodnych w całym województwie opolskim. Głównym celem LPW jest transfer wiedzy, podniesienie świadomości oraz poprawa gospodarki wodnej na terenie powiatów w woj. opolskim.

W programie było przybliżenie koncepcji Lokalnych Partnerstw do spraw wody oraz przedstawienie informacji w zakresie PROW-u przejściowego oraz aktualnych programów wsparcia gospodarki wodnej na obszarach wiejskich przez członka Departamentu Klimatu i Środowiska MRiRW. Na koniec odbyły się dyskusje na temat problemów z jakimi borykają się gminy oraz podsumowanie spotkania.

W powiatach pomyślnie udało się nawiązać LPW.

W ciągu całego roku odbyło się 18 spotkań tematycznych, w których udział wzięło 360 uczestników.

W ramach projektu wydano plany rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich w latach 2022-2023 wydanych w ramach realizacji operacji. [Wiecej](#)

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	online
Forma:	Konferencja, cykl szkoleń, ekspertyzy

Grupa docelowa: przedstawiciele administracji publicznej, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, spółek wodnych, izb rolniczych, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych, uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, podmioty doradcze, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód.

Cel: wypracowanie, wdrożenie i przetestowanie innowacyjnego systemu zarządzania wodą na obszarach wiejskich, który będzie odpowiedzią na postępujące zmiany klimatu oraz przyczyni się do: zabezpieczenia wody na cele rolnicze, wzrostu retencji krajobrazowej i ochrony cennych siedlisk hygrogenicznych stanowiących ważne ostoje bioróżnorodności terenów rolniczych. Sprawnie funkcjonujące LPW może identyfikować problemy i podejmować inicjatywy w zakresie niezbędnych zmian, wprowadzać nowe, innowacyjne rozwiązania np. w zakresie utrzymania urządzeń melioracyjnych czy funkcjonowania spółek wodnych. Zawiązanie sieci kontaktów pomiędzy lokalnymi podmiotami kształtującymi gospodarkę wodną i ciągłe podtrzymywanie współpracy pomiędzy podmiotami.

Relacja:

W ramach projektu zrealizowano:

Konferencję online „Ochrona zasobów wodnych w krajobrazie rolniczym rolą Lokalnych Partnerstw ds. Wody” (18 listopada 2022 r.). Wzięło w niej udział 264 osób zainteresowanych tematyką ochrony zasobów wodnych, rolników, mieszkańców obszarów wiejskich oraz doradców. Joanna Gumula z MRiRW w wykładzie pt. „Lokalne Partnerstwa ds. Wody. Planowane źródła wsparcia gospodarki wodnej na terenach rolniczych przedstawiła cel tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody oraz zadania jakie będą im powierzone. O wpływie zmian klimatu na zasoby i dostępność wody dla rolnictwa w perspektywie globalnej i lokalnej mówiła dr Sylwia Horska-Schwarz z Uniwersytetu Gdańskiego. Wykład mgr inż. Magdaleny Łągiewskiej dotyczył możliwości wykorzystania systemów satelitarnych jako wsparcia monitoringu stanu wód powierzchniowych w ramach wykładu „Nowoczesne metody ochrony wód wspomagające łagodzenie skutków susz”. Dr hab. Rafał Pudełko z IUNG Puławy zajął się Pakietem 9 DRŚK czyli retencjonowaniem wody na trwałych użytkach zielonych. Działania sprzyjające retencji wody w gospodarstwie przedstawił mgr. inż. Marcin Wójcik w wykładzie „Jak przeciwstawić się suszy-praktyki rolnicze sprzyjające retencji wody”. Inżynier Wójcik jest wieloletnim praktykiem, który w swoim ekologicznym gospodarstwie rolnym realizuje projekty we współpracy z IUNG w Puławach, Uniwersytetem Rzeszowskim i Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie. Podsumowaniem prac, w wyniku których dla powiatów województwa mazowieckiego powstały dokumenty omawiające ich sytuację hydrologiczną oraz wstępne listy inwestycji wodnych zajęła się mgr inż. Katarzyna Banaszak z firmy „Pectore Eco” w wykładzie „Diagnoza stanu zasobów wodnych, występujących problemów i potrzeb, planowanych inwestycji w powiatach woj. mazowieckiego”. Inwestycje zostały zaproponowane przez przyszłych beneficjentów działań wspierających gospodarkę terenów rolniczych, którzy deklarują chęć współpracy w ramach Lokalnych Partnerstw Wodnych. [Więcej](#)

Cykl szkoleń online dedykowanych przedstawicielom Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW), które Dotyczyły one LPW z 28 powiatów. Dla każdego powiatu omówiono aktualną sytuację hydrologiczną oraz wskazano inwestycje, których realizacja przyczyni się w przyszłości do zwiększenia retencji wody w krajobrazie rolniczym. [Więcej](#)

Ekspertyzy zawierające diagnozę stanu zasobów wodnych oraz zestawienia inwestycji, których realizacja pozwoli w przyszłości na zwiększenie retencji wodnej terenów rolniczych. [Więcej](#)

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. kujawsko-pomorskie
Forma:	Cykl szkoleń i spotkań, konferencja, filmy, zjazdy warsztatowe, wydawnictwo

Grupa docelowa: przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Współpraca ta będzie obejmować swym zasięgiem jeden z powiatów, w którego skład wejdą przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki, a także opracowanie raportu podsumowującego spotkania LPW. Wzajemne poznanie zakresów działania i potrzeb związanych z gospodarowaniem wodą członków LPW, diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wody pod kątem potrzeb rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich danego powiatu - analiza problemów oraz potencjalnych możliwości ich rozwiązania, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej i oszczędnego gospodarowania nią w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Głównym celem projektu jest powołanie Lokalnych Partnerstw ds. Wody w poszczególnych powiatach.

Relacja:

W ramach projektu zrealizowano:

➔ Cykl szkoleń i spotkań - 03.10.2022 r. Bładowo, 05.10.2022 r. Starorypin Rządowy, 07.10.2022 r. Świecie, 12.10.2022 r. Miradz, 13.10.2022 r. Tłuchowo, 17.10.2022 r. Golub-Dobrzyń, 19.10.2022 Wąbrzeźno, 21.10.2022 r. Bładowo, 24.10.2022 r. Starorypin Rządowy, 28.10.2022 r. Świecie.

➔ Opracowano 7 Powiatowych Planów Wodnych LPW dla powiatów w woj. kujawsko-pomorskim na terenach wiejskich na lata 2022 – 2030. [Zapoznaj się z Planami](#)

➔ Zorganizowano konferencje podsumowującą w dniu 23 listopada 2022 r. - głównymi celami konferencji było zapoznanie uczestników z efektami pracy nad tworzeniem LPW w latach 2020 - 2022 r. oraz przedstawienie planowanych działań w 2023 r. Przekazanie informacji o możliwościach wsparcia partnerów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Krajowego Planu Odbudowy i Planu Strategicznego WPR 2021- 2027. Intencją organizacyjną Konferencji było kontynuowanie budowy sieci współpracy dla tworzonych w województwie kujawsko-pomorskim LPW. W trakcie konferencji podsumowano pracę Rady Partnerstw Wodnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz powołano do niej nowych członków. [Więcej](#)

➔ Zorganizowano 3 dwudniowe zjazdy warsztatowe Liderów LPW - 207 osób (10-11.10.2022 r.; 24 - 26.10.2022 r. w Tleniu; 09-10.11.2022 r. w Tleniu).

Nakręcono i wyemitowano 2 filmy reklamujące Lokalne Partnerstwa Wodne oraz racjonalną gospodarkę wodną w województwie kujawsko-pomorskim. [Obejrzyj](#)

Opracowano i wydano wydawnictwo „O Lokalnych Partnerstwach Wodnych (LPW) - dzisiaj i jutro. Jak skutecznie aktywizować lokalną społeczność na rzecz racjonalnej gospodarki wodnej w woj. kujawsko-pomorskim”. [Więcej](#)

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. świętokrzyskie
Forma:	Spotkania, publikacja

Grupa docelowa: przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych; rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnienie wiedzy nt. racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich poprzez kontynuowanie współpracy i budowanie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i jednostkami samorządowymi zainteresowanymi tworzeniem Lokalnych Partnerstw ds. Wody w powiatach woj. świętokrzyskiego.

Relacja:

W 2022 roku zorganizowano 13 spotkań stacjonarnych, we wszystkich powiatach województwa świętokrzyskiego, w których wzięło udział łącznie 166 osób. W trakcie organizowanych spotkań zostały przeanalizowane główne problemy oraz planowane inwestycje związane z gospodarką wodną w gminach województwa świętokrzyskiego oraz przedstawione źródła finansowania planowanych inwestycji w gospodarkę wodną. W ramach kontynuacji prac z MRiRW zapoczątkowanych w ubiegłych latach, przedstawiciel ministerstwa przeprowadził wykład dotyczący źródeł finansowania planowanych inwestycji w gospodarkę wodną oraz udzielił odpowiedzi na liczne pytania i wyjaśnił wątpliwości związane z tworzeniem Lokalnych partnerstw ds. Wody. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele gmin i powiatów, Wód Polskich oraz ŚODR Modliszewice, zainteresowanych przystąpieniem do Lokalnych Partnerstw ds. Wody oraz którzy podpisali deklarację współpracy, która jest potwierdzeniem przystąpienia do LPW na terenie poszczególnych powiatów. W 2022 roku zostało utworzonych 13 Lokalnych Partnerstw ds. Wody, po jednym w każdym powiecie. W ramach ww. operacji SIR/LPW opracowane zostały plany rozwoju gospodarki wodnej: Plan rozwoju gospodarki wodnej w powiatach koneckim i włoszczowskim; Plan rozwoju gospodarki wodnej w powiatach sandomierskim, opatowskim, staszowskim; Plan rozwoju gospodarki wodnej w powiatach buskim, jędrzejowskim, kazimierskim, kieleckim, pińczowskim; Plan rozwoju gospodarki wodnej w powiatach ostrowieckim, skarżyskim, starachowickim.

Opracowane plany rozwoju gospodarki wodnej, zawierają również listy planowanych inwestycji w poprawę gospodarki wodnej. Realizacja planowanych inwestycji może przyczynić się do złagodzenia skutków suszy i opadów nawaalnych, poprawić racjonalność gospodarki wodnej poprzez odpowiednią regulację stosunków wodnych na terenach rolniczych oraz ograniczyć odpływ wody i zwiększyć jej retencję. Inwestycje ujęte w poszczególnych publikacjach były zgłaszane przez gminy, które podpisały deklarację współpracy i są członkami Lokalnych Partnerstw ds. Wody.

W ramach projektu opracowano cztery publikacje opisujące stan zasobów wodnych, identyfikację potrzeb oraz problemy w zakresie gospodarki wodnej na terenie powiatów województwa świętokrzyskiego. [Więcej](#)

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. podlaskie
Forma:	Konkurs

Grupa docelowa: właściciele gospodarstw agroturystycznych w woj. podlaskim, potencjalni turyści z województwa i kraju, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele podmiotów świadczących usługi doradcze i inni przedstawiciele działający na rzecz rolnictwa.

Cel: promocja innowacyjnego podejścia do agroturystyki w gospodarstwach agroturystycznych poprzez wprowadzanie nowych usług lub ulepszanie istniejących. Założeniem działania jest upowszechnianie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości w postaci agroturystyki oraz propagowanie wypoczynku w gospodarstwach agroturystycznych, aktywizowanie do tworzenia sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, usługodawcami wprowadzającymi innowacje na obszarach wiejskich w ww. zakresie.

Relacja:

„Czar Podlasia”, „OLZOJA”, „Biebrzańskie Eldorado”, „Zacisze u Anny” to nazwy gospodarstw agroturystycznych, które otrzymały najwyższe noty w konkursie p.t. „Najciekawsza oferta agroturystyczna – konkurs na najlepszą kwaterę”.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie od wielu lat prowadzi doradztwo i wsparcie merytoryczne dla mieszkańców obszarów wiejskich, którzy chcą zacząć działalność agroturystyczną lub już ją prowadzą. Z myślą o promocji tych najciekawszych kwater, oferujących unikalną ofertę wypoczynkową, zorganizowano konkurs agroturystyczny.

Jego celem jest popularyzacja wypoczynku na obszarach wiejskich województwa podlaskiego; identyfikacja różnorodnych miejsc i usług w zakresie agroturystyki, propagowanie nowych form wypoczynku, motywowanie do podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie agroturystyki oraz kreowanie przyjaznego wizerunku wsi województwa podlaskiego. W tym roku do ścisłego grona laureatów zakwalifikowało się łącznie 17 gospodarstw: 14 w I kategorii „gospodarstw agroturystycznych do 5 pokoi” i 3 kwatery w II kategorii „gospodarstw agroturystycznych od 6 do 12 pokoi”. Komisja powołana przez Dyrektora PODR odwiedziła wszystkie gospodarstwa, dokonując ich oceny zgodnie z Regulaminem. Zwińczeniem działania była zorganizowana w dniu 22 listopada w Białymstoku konferencja dla 50 osób, w której udział wzięli laureaci konkursu, przedstawiciele instytucji pracujących na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich oraz doradcy. Całość operacji została sfinansowana ze środków SIR czyli Sieci na Rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich.

Wykłady o tematyce związanej z aspektami organizacyjno-prawnymi prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego poprowadziła Krystyna Drąg, wiceprezes Podlaskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”.

Uczestnicy konferencji z ogromnym zainteresowaniem obejrzyli prezentację wszystkich kwater, którą przygotowała i opatrzyła cennym komentarzem Anna Fatyga, Redaktor naczelna „Wiadomości Rolniczych”.

Kulminacyjnym punktem spotkania było wręczenie wyróżnień i nagród. [Więcej](#)

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: IV kwartał 2022 r.

Miejsce: Woj. pomorskie

Forma: Broszury

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostki naukowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie najnowszych zagadnień w zakresie produkcji zwierzęcej, roślinnej oraz w przetwórstwie, dzięki którym innowacje wprowadzane w pomorskich gospodarstwach będą bardziej dostępne i zróżnicowane.

Relacja:

W ramach projektu zostały wydane broszury w wersji papierowej i elektronicznej. [Kliknij poniżej i zapoznaj się z poszczególnymi wydaniem:](#)

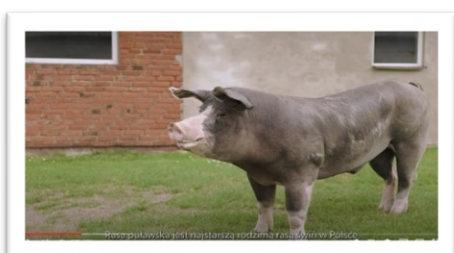

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	IV kwartał 2022 r.
Forma:	Filmy (5)

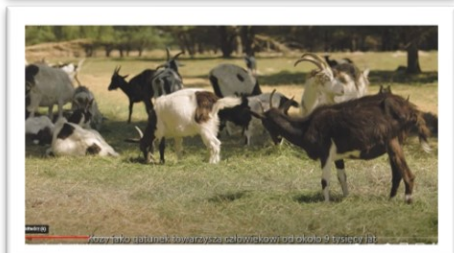
Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: popularyzacja oraz upowszechnienie praktycznych zasad, które dotyczą Europejskiego Zielonego Ładu, a szczególnie strategii na rzecz różnorodności biologicznej oraz „od pola do stołu”, które kładą nacisk na nową i lepszą równowagę między przyrodą, systemami żywnościowymi, a różnorodnością biologiczną.

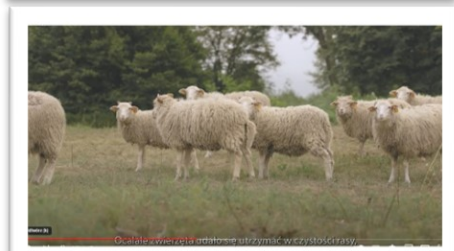
Relacja:

„Na czym polega zrównoważona produkcja trzody chlewnej” - [obejrzyj](#)

„Kozy sandomierskie” - [obejrzyj](#)

„Owce w ochronie bioróżnorodności” - [obejrzyj](#)

„Jagnięcina zapomniany skarb Lubelszczyzny” - [obejrzyj](#)

„Ekosystemy trawiaste – bioróżnorodność a produkcja żywności” - [obejrzyj](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Gospodarstwa należące do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych
Forma:	Szkolenia

Grupa docelowa: koordynatorzy wojewódzcy KSGD, przedstawiciele doradztwa rolniczego, posiadacze gospodarstw demonstracyjnych, przedstawiciele placówek badawczych, szkół rolniczych.

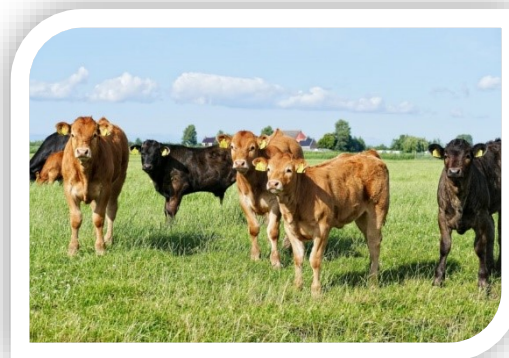
Cel: wsparcie rozbudowy Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, zarówno poprzez włączanie kolejnych gospodarstw do tej Sieci, jak też podnoszenie jakości przygotowania gospodarstw do prowadzenia pokazów i demonstracji. Gospodarstwa demonstracyjne są bardzo ważnym elementem systemu AKIS, usprawniającym transfer wiedzy i innowacji, umożliwiają zapoznanie z dobrymi praktykami oraz zastosowanymi nowoczesnymi rozwiązaniami w sposób bezpośredni.

Relacja:

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie w ostatnich dwóch tygodniach grudnia 2022 r. zorganizował dwa wydarzenia o charakterze szkoleniowym. Do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych należy już ponad 130 gospodarstw, a obecnie skupia się uwagę na rozwoju Sieci, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym.

Pierwszym ze wspomnianych na wstępie wydarzeń było szkolenie połączone z wyjazdem do gospodarstw dla wojewódzkich koordynatorów Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych oraz doradców współpracujących z Siecią (35 osób). Pierwszy dzień szkolenia – w Nowym Dworze Mazowieckim, miał charakter seminarium.

Pierwsze z odwiedzanych gospodarstw, to Pole doświadczalne MODR w O/Poświętne w Płońsku – tu zaprezentowany został potencjał i historia gospodarstwa oraz główne jego bogactwo – pola doświadczalne, które są m.in. miejscem prezentacji kolekcji odmian roślin uprawnych oraz służą do opracowywania list odmian zalecanych do uprawy w woj. mazowieckim. Drugie gospodarstwo – w Mogowie gm. Nasielsk należące do p. Tomasza Rasińskiego było miejscem zaprezentowania hodowli krów głównie rasy Siemental, ale również unikatowej w skali naszego kraju, wywodzącej się z Japonii rasy Wagyu. P. Rasiński zaprezentował też swój udział w projektach hodowlanych, co może dla uczestników stanowić inspirację do podejmowania podobnych działań w ich miejscach pracy.

Drugie szkolenie (dla 30 osób), mające charakter wyjazdu studyjnego do gospodarstw demonstracyjnych w woj. warmińsko-mazurskim, adresowane było głównie do rolników – posiadaczy gospodarstw demonstracyjnych z całego kraju. Uczestnikami byli też doradcy z niektórych województw towarzyszący rolnikom.

Pierwszy dzień przeznaczony został na zapoznanie uczestniczących rolników z Krajową Siecią Gospodarstw Demonstracyjnych. Spotkanie otworzył Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie Pan Damian Godziński. Następnie swój wykład na temat współpracy WMODR z Gospodarstwami Demonstracyjnymi wygłosiła Z-ca Dyrektora WMODR Pani Małgorzata Micińska-Wąsik. Spośród prelegentów Pani Bożena Krześniak z CDR w Brwinowie omówiła zasady funkcjonowania Sieci, organizacji pokazów i demonstracji, a Pan dr inż. Rodian Pawłowski – koordynator KSGD w województwie warmińsko-mazurskim, opowiedział o działalności promocyjnej KSGD oraz o gospodarstwach, które wybrane zostały do odwiedzenia w ramach wyjazdu studyjnego. Drugi i trzeci dzień szkolenia przeznaczone były na odwiedziny w gospodarstwach: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie. Dyrektor Pan Andrzej Dzieliński; Futura XXI Sp. z o.o. w Mysłakach Małych – Hereford Warmia, reprezentowane przez Pana Marcina Cioka, Gospodarstwo Daniela i Katarzyny Malickich. W trzecim dniu szkolenia grupa przebywała na ternie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, w Laboratorium Doświadczalnym Katedry Hodowli Owiec i Kóz. [Więcej](#)

Organizator:	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. pomorskie
Forma:	Filmy, publikacja

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostki naukowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie dobrych praktyk dotyczących wdrażania innowacji w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz w przetwórstwie, co wpłynie na kształtowanie postaw proinnowacyjnych oraz zwiększy wiedzę na ten temat wśród odbiorców operacji z terenów woj. pomorskiego, ale również pozostałych regionów.

Relacja:

W ramach projektu w III i IV kwartale 2022 r. opracowano cykl filmów edukacyjnych przedstawiających innowacyjne rozwiązania i dobre praktyki, co wpłynie na podwyższenie wiedzy w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz wzbogaci i uatrakcyjni formy prezentacji treści merytorycznych opracowywanych pod kierunkiem PODR w Lubaniu. [Więcej](#)

Cykl filmów pn. „W ogrodzie i Zagrodzie” – [obejrzyj](#)

Dodatkowo została wydana publikacja „Pomorski rolnik szuka innowacji. Przykłady innowacyjnych praktyk w województwie pomorskim” - [zapoznaj się z publikacją](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. opolskie
Forma:	Warsztaty, film

Grupa docelowa: potencjalni partnerzy LPW, przedstawiciele jednostek naukowych, samorządów terytorialnych, spółek wodnych, rolnicy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: promowanie, przedstawienie nowości technicznych i naukowych oraz transfer wiedzy na temat melioracji. Wymiana doświadczeń oraz podniesienie świadomości nt. suszy i sposobów minimalizowania jej skutków, z czym się wiąże zwrócenie uwagi jak ważne jest dbanie o systemy melioracyjne, aby spełniały swoją funkcję regulującą. Zwrócenie uwagi na zapotrzebowanie na wodę dla produkcji rolniczej oraz norm prawnych w zakresie prawa wodnego w funkcjonowaniu spółek wodnych.

Relacja:

W warsztatach udział wzięło 75 uczestników. Wykładowcy przedstawiali tematykę z zakresu innowacyjnych technologii stosowanych w gospodarowaniu wodą w rolnictwie oraz zagadnienia dotyczące zadań rozwoju systemu melioracji, innowacyjnego systemu sterowania obiegiem wody na obiektach melioracyjnych a także problemy związane z tym systemem. Zostały również zaprezentowane urządzenia służące do pomiaru i regulacji poboru wody do nawodnień oraz regulatory do ręcznej lub automatycznej regulacji odpływu wody z odwadnianych obiektów. Spotkania przykuły uwagę uczestników i skłoniły do wielu dyskusji.

W ramach projektu opracowany został film krótkometrażowy - [obejrzyj](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Miejsce:	Woj. opolskie
Forma:	Warsztaty, szkolenie połączone z warsztatami, podcasty, film

Grupa docelowa: pszczelarze, doradcy rolni, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich.

Cel: promowanie innowacyjnych rozwiązań, których stosowanie w gospodarce pasiecznej ma ułatwić i usprawnić wykonywaną pracę, a także wspieranie pszczelarzy, zwłaszcza początkujących w zakładaniu i prowadzeniu własnej pasieki. Współpraca z praktykującymi pszczelarzami pozwoli na przekazanie fachowej wiedzy zarówno w sposób praktyczny - podczas warsztatów oraz teoretyczny - na szkoleniu. Zapoznanie uczestników z aktualnymi rozwiązaniami zmierzającymi do utrzymywania siły rodzin pszczelich oraz wspierającymi zdrowotność pszczół. Prezentowane działania mają być przepisem na pozyskiwanie optymalnych zbiorów miodu. Celem jest również zakup i montaż domku do apiterapii, który posłuży jako wyposażenie istniejącej już mini pasieki w OODR Łosiów, a tym samym możliwość pogłębienia wiedzy i podniesienia świadomości prozdrowotnej wśród społeczeństwa. Apidomek będzie integralnym elementem planowanych warsztatów oraz szkolenia.

Relacja:

Projekt obejmował wiele zadań służących wsparciu początkujących pszczelarzy oraz wymianie doświadczeń pomiędzy praktykującymi pszczelarzami oraz naukowcami:

- Zakup apidomku – celem zadania było wyposażenie istniejącej już mini – pasieki przy Opolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego oraz zaprezentowanie pszczelarzom i osobom zainteresowanym tą tematyką szerszego spojrzenia na produkcję pszczelarską. Zakup akcesoriów do prowadzenia pasieki – celem zadania było wyposażenie pasieki w sprzęt niezbędny do prowadzenia pasieki. Sprzęt ten był wykorzystywany podczas warsztatów prowadzonych w Ośrodku dla początkujących pszczelarzy.
- Warsztaty dla początkujących pszczelarzy „Jak założyć i prowadzić innowacyjną pasiekę” – zrealizowano 15 warsztatów, które odbywały się od kwietnia do września. Podczas praktycznych zajęć uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z zasadami pracy przy pasiece, poznali podstawowe zagadnienia pszczelarskie oraz nauczyli się korzystania z podstawowych narzędzi służących pracy w pasiece.
- Pokaz miodobrania – dodatkowe warsztaty, które odbyły się 14 lipca 2022 r. a ich celem było zaprezentowanie osobom zainteresowanym procesu pobierania i konfekcjonowania miodu.
- Szkolenie połączone z warsztatami „Przegląd nowatorskich rozwiązań w pszczelarstwie”, które odbyło się 18 sierpnia 2022 roku. Celem szkolenia połączonego z warsztatami było umożliwienie wymiany doświadczeń pomiędzy pszczelarzami o różnym doświadczeniu zawodowym oraz naukowcami i osobami zainteresowanymi tematyką.
- Film „Nowatorskie podejście do pszczelarstwa” – publikacja będąca podsumowaniem prowadzonych warsztatów dla początkujących pszczelarzy. Poruszone w nim zostały podstawowe zagadnienia związane z przygotowaniem i założeniem pasieki.
- Podcasty – 4 audionagrania, które prezentują dobre praktyki związane z prowadzeniem pasieki oraz wykorzystanie produktów pszczelich w innowacyjny sposób.

Współpraca z praktykującymi pszczelarzami pozwoliła na przekazanie fachowej wiedzy zarówno w sposób praktyczny – podczas warsztatów oraz teoretyczny – na szkoleniu. [Więcej](#)

Organizator: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach

Data: IV kwartał 2022 r.

Forma: Filmy

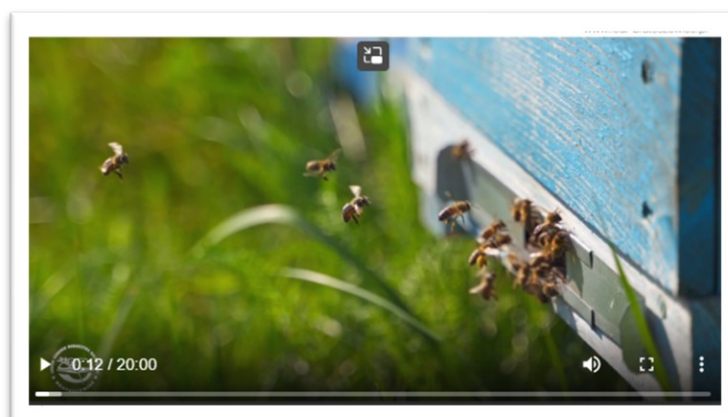
Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek, osoby zainteresowane tematyką, członkowie związków, kół pszczelarskich.

Cel: wspieranie i rozwój pszczelarstwa oraz podnoszenie świadomości producentów rolnych na temat zagrożenia bioróżnorodności, giniecia owadów zapylających, a w szczególności pszczoły miodnej. Propagowanie innowacyjnych technologii, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości osób związanych z pszczelarstwem. Unowocześnienie gospodarstw pasiecznych znajdujących się na terenie woj. łódzkiego oraz do nabycia nowych doświadczeń i wiedzy z zakresu hodowli pszczoł co bez wątpienia przyczyni się do zwiększenia jakości produkcji oraz rentowności gospodarstw na terenie woj. łódzkiego.

Relacja

W ramach projektu opracowano dwa filmy krótkometrażowe.

[Zostań pszczelarzem. Zakładanie nowoczesnej pasieki – obejrzyj](#)

[Zostań pszczelarzem. Prowadzenie nowoczesnej gospodarki pasiecznej - obejrzyj](#)

Organizator: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach

Data: IV kwartał 2022 r.

Forma: targ

Grupa docelowa: rolnicy, producenci żywności (RHD, dostawy bezpośrednie, sprzedaż bezpośrednia, produkcja marginalna, lokalna i ograniczona (MLO), każdy potencjalny nabywca produktów wytworzonych lokalnie, produktów wysokiej jakości, mieszkańcy województwa łódzkiego, przedstawiciele nauki, inni zainteresowani zawiązaniem konsorcjum.

Cel: zachęcenie rolników, producentów żywności do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w zakresie krótkich łańcuchów żywności; rozwój lokalnych rynków produktów wysokiej jakości; podniesienie poziomu wiedzy w zakresie wspólnej promocji, budowania wspólnej marki; skracania łańcuchów dostaw wśród łódzkich rolników i producentów; budowanie świadomości konsumenckiej w zakresie produktów wytwarzanych przez lokalnych rolników i producentów, a także wskazanie konsumentowi końcowemu bezpośredniego źródła sprzedaży produktów z gospodarstwa rolnego i małego przetwórstwa oraz innych usług i artykułów od rolników na stoiskach podczas targów.

Relacja:

Projekt pn. „Ryneček Marszałkowski – Prosto od Rolnika” rozpoczął się w dniu 01.10.2022 r.

W ramach projektu został utworzony ryneček w Łodzi, jako nowa, innowacyjna metoda bliższej współpracy i aktywizacji rolników do podjęcia wielopodmiotowego partnerstwa na rzecz tworzenia wspólnych, innowacyjnych projektów w ramach działania "Współpraca". W tworzenie i kreowanie ryneczka zaangażowani są rolnicy i producenci żywności, którzy aplikowali w ostatnim naborze do działania "Współpraca" i otrzymali dofinansowanie.

W roku 2022 odbyło się 13 ryneczków w trakcie których wystawiło się 495 rolników. Na ryneczkach pełnią dyżury brokerzy innowacji z Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, którzy udzielają informacji i porad na temat działania "Współpraca", zachęcają rolników produkujących żywność do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI oraz do udziału w projektach badawczo-wdrożeniowych. [Więcej](#)

ORGANIZATOR **PARTNER** **PATRONAT**

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach | województwo łódzkie | MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI | Tomasz Bouchnerki | SEJM | Łódź 21 | Solidarność

PROSTO OD ROLNIKA
Ryneček Marszałkowski
100% naturalne i lokalne produkty
 warzywa, owoce, sery, chleb, wędliny
 przetwory, makarony, pierogi i wiele innych

Start 1.10.2022 r.
 Zapraszamy w każdą sobotę: 8:00 - 14:00
 Łódź, wejście: ul. DREWNOWSKA 75,
 ul. PIWNA 10 (teren dawnego szpitala)

Logo: Unia Europejska, SRI, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach, Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Obszary Wiejskie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ulotka opracowana przez Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu i Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Forma:	Broszura

Grupa docelowa: rolnicy, doradcy rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: przybliżenie wiedzy fachowej w zakresie zrównoważonego zarządzania gospodarstwem rolnym. Dzisiejsze rolnictwo jest determinowane przez warunki przyrodnicze, technologiczne, organizacyjne i ekonomiczne. Aby osiągnąć zadowalające wyniki produkcyjne w gospodarstwie niezbędnym staje się być skuteczne zarządzanie gospodarstwem rolnym. Taką możliwość daje rachunkowość rolna. We współczesnym gospodarstwie rolnym informacja o kosztach i przychodach jest jednym z najważniejszych czynników pozwalających na podejmowanie właściwych decyzji finansowych i ekonomicznych, a w konsekwencji rozwoju gospodarstwa lub jego stagnacji. Rolnicy, jako przedsiębiorcy, muszą mieć wiarygodną i rzetelną bazę do podejmowania wszelkich decyzji. Wielopodmiotowe sieciowanie kontaktów oraz możliwe pozyskanie nowych partnerów Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

W ramach projektu opracowano broszurę „Rachunkowość rolna jako innowacyjne narzędzie w zarządzaniu gospodarstwem rolnym”. [Pobierz broszurę](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Forma:	Broszura

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich, doradcy rolni, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: wydanie broszury oraz e-broszury z kompendium wiedzy w dziedzinie planowania nasadzeń w przydomowych ogrodach oraz terenach niezagospodarowanych rolniczo. Obecnie obserwujemy stałe zmniejszanie się bioróżnorodności, wywołujące poważne konsekwencje w świecie przyrody. Intensyfikacja rolnictwa ma w tym swój duży udział. Utrzymanie bioróżnorodności jest bardzo ważnym zadaniem współczesnego mieszkańca obszarów wiejskich. Broszura będzie materiałem dydaktycznym podczas zadań realizowanych w 2023 roku.

Relacja:

W ramach projektu wydano broszurę „Ochrona bioróżnorodności. Ogród przyjazny owadom zapylającym”.

[Pobierz](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	IV kwartał 2022 r.
Forma:	Poradnik, e-poradnik

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich, doradcy rolni, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: wsparcie rozwoju pszczelarstwa poprzez przygotowanie poradnika dla osób zainteresowanych pszczelarstwem i założeniem własnej pasieki. Poradnik ma w sposób chronologiczny i zwięzły przedstawić zasady pracy w gospodarstwie pasiecznym, podział prac do wykonania w poszczególnych okresach roku oraz propozycje innowacyjnych rozwiązań, których wdrażanie ma usprawnić pracę w pasiece.

Relacja:

W ramach projektu wydano „Poradnik innowacyjnego pszczelarza”. [Pobierz](#)

93. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi w warunkach zmieniającego się klimatu. Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) – podsumowanie działań w woj. zachodniopomorskim

Organizator:	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
Data:	2022 r.
Miejsce:	Woj. zachodniopomorskie
Forma:	Spotkania

Grupa docelowa: Przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, organizacji pozarządowych, rolnicy, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: tworzenie Partnerstw ds. wody oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Projekt jest kontynuacją działań pilotażowego LPW w roku 2020 i włączeniem 8 powiatów w roku 2021. Tworzenie Partnerstw ds. Wody w roku 2022 obejmuje zasięgiem pozostałe 9 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wody pod kątem potrzeb rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich danego powiatu - analiza problemów oraz potencjalnych możliwości ich rozwiązania, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej i oszczędnego gospodarowania nią w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Zadania, które stały przed zespołem LPW w 2022 r. to m.in. cykl spotkań we wszystkich 18 powiatach województwa zachodniopomorskiego, których celem było formalne zawiązanie partnerstw, kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych, szeroka promocja projektu oraz podsumowanie realizacji projektu LPW w postaci organizacji konferencji.

W styczniu i lutym odbyły się spotkania online we wszystkich powiatach, podczas których uczestnikom przybliżone zostały rządowe instrumenty wsparcia racjonalnej gospodarki wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

W terminie od 20.09.2022 r. do 24.11.2022 r. odbyło się 21 stacjonarnych spotkań, które zakończyły się zawiązaniem LPW w każdym powiecie. Sformalizowanie partnerstw pozwoliło na wyłonienie Rady Partnerstw wraz z Przewodniczącym, zastępcą i sekretariatem. [Więcej](#)

94. Wyzwanie w produkcji roślinnej w aspekcie Europejskiego Zielonego Ładu – Europejski Zielony Ład a działanie Współpraca

Organizator: Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie

Data: IV kwartał 2022 r.

Forma: Film

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa, uczniowie i studenci szkół rolniczych, przedstawiciele jednostek naukowo-badawczych i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie.

Cel: ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej w odniesieniu do Europejskiego Zielonego Ładu. Uzupełnienie wiedzy i przekazanie dobrych praktyk w zakresie nowoczesnych rozwiązań, które mogą zostać zaimplementowane w gospodarstwach rolnych w zakresie uprawy roślin. Baza do wymiany doświadczeń pomiędzy zainteresowanymi rolnikami, przybliżyć zagadnienia związane z Siecią na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz możliwościami uzyskania wsparcia w ramach działania "Współpraca". Wprowadzenie w zagadnienia tworzenia Grup Operacyjnych oraz działania zasad "Współpraca".

Relacja:

„Wyzwanie w produkcji roślinnej w aspekcie Europejskiego Zielonego Ładu – Europejski Zielony Ład a działanie Współpraca to tytuł filmu zrealizowanego przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB na zlecenie ŚODR w Częstochowie. Naukowcy z IUNG przedstawili, najnowsze informacje z zakresu wyzwań dotyczących stanu środowiska. Pustynnienie, susze, ograniczenie potencjału produkcyjnego gleb, zmniejszenie bioróżnorodności oraz niedobory wody słodkiej, to skutek i przyczyna zmian klimatu prowadzących do katastrofalnych stanów pogodowych, podniesienia poziomu wód czy zakwaszenia oceanów. W filmie pokazane są środki zaradcze które mogą znacząco poprawić jakość środowiska i nie wymagają ogromnych nakładów, ale świadomego i uzupełnionego wiedza działania w zakresie uprawy roli i chowu zwierząt. Ważnym elementem filmu jest wyjaśnienie na czym polega rolnictwo węglowe. W materiale wskazano również jakie są nowe kierunki w rolnictwie, w tym agroleśnictwo oraz informacje dotyczące działania Współpraca PROW 2014-2020. [Więcej](#)

Część I – obejrzyj

Część II - obejrzyj

Część III - obejrzyj

